

31/35

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 4-వ తేది గురువారము

No. 361

సంపుటము ౧౨

శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ పంచమి గి.

సంచిక ౩౬౧

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు నొప్పువారితో కలకు పేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది సంవభాష చీటి చూచి కొంచెం మోసముగలుగదు.

ఆమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెగుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగాకే దెమట నట్టులవలెన కేరర
మందలి దుమ్ముదార్థములను తొలగించి దేహమున
కావోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార

చక్క-విడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట సందడగినది.

ఆమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొ. బాయి.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకును

ఆకాశంగము
గలుగదు!

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులోనున్నది!!

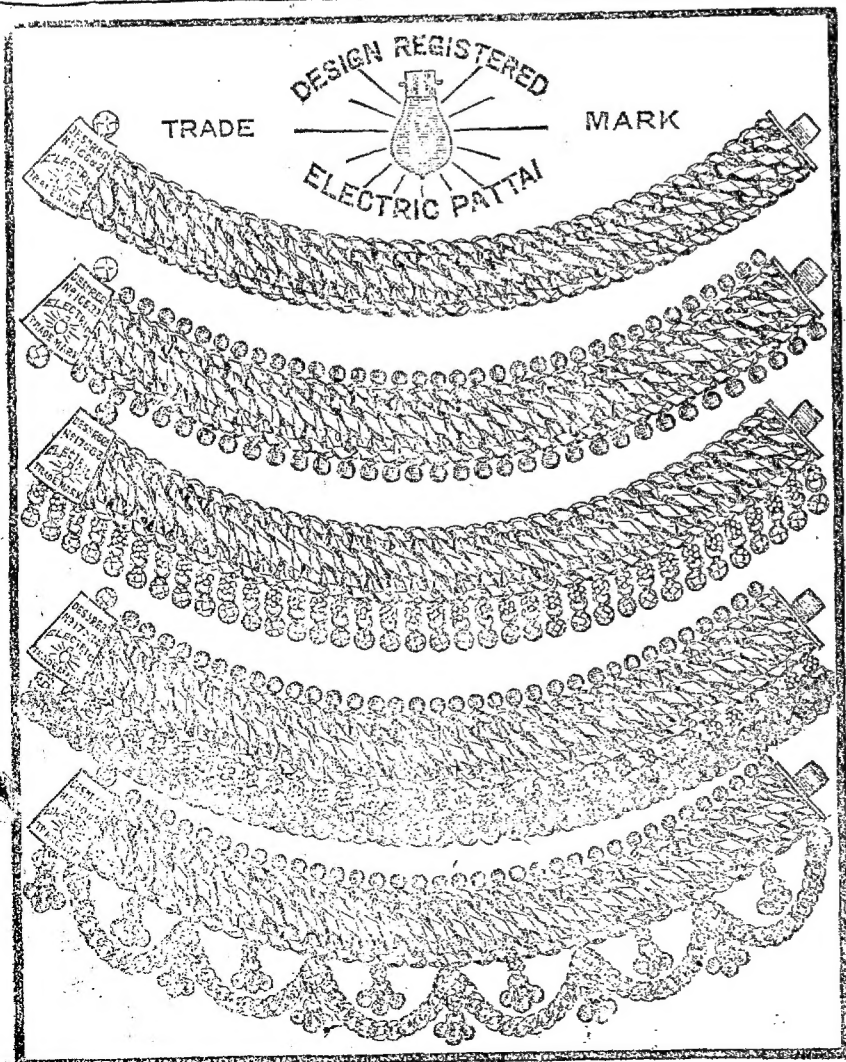
శృతికరముగా
నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యాణములకు కావలసిన పాపులు, పలురకముల చెతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడకలు, నాగరాలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపతకములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, పేలైన పువ్వురాగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో ఏసహాయము కావలసినను చేసెదము.

1842

తృప్తికరముగాలేనిచో వైకము వాపనిచ్చెదము. ఒకదఫా మానమృకమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కట్టపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన

“ఎలెక్ట్రిక్”

పట్టుగొలుసులు

మొదటితరము

పెండికి గ్యారంటీ

పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు రిజిస్టరు అయినది.

ఆర్డరులపైని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక పెండితో గొలుసు చేయవలసి వదియు వ్రాయించ తోరెదము. పెండికి నా నాటి ఫోటోల చార్జీ చేయుదుము.

జత 1-కి మజూరి:—

పెన్సిలెజ. చిన్నపెజ.

సెం. 1	రూ 6	రూ 4
సెం. 2	” 7	” 5
సెం. 3	” 8	” 6
సెం. 4	” 9	” 6
సెం. 5	” 9	” 7

పోస్ట్ పేటెంటు:—

నారాయణదాస్ పీట్రి,
191. చైనాబజారు, రోడ్డు,
మదరాసు,

కౌను థియేటరు 2253

8-3-26 బుధవారమునుండి 5-3-26 శుక్రవారమువరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-30 గం. మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు

“అడవిగుట్టములకు రాజు”

హాల్ రోచ్ గారిచే వ్రాయబడిన కథ

ఈ సంలమునందు ఉద్రేకమును కలిగించునట్టి కథ ఉద్రేకమును గలిగించునట్టి అడవిగుట్టములు, పండెపురుట్టములు ఎద్దా మర్రి, లియాన్ టేరి మొదలగునారందరు కలిసిన కథ. ఆనేక ఇతర ఫీల్ములుమాడ మాసవనును.

ఆంధ్ర పండితుడుకావలెను

మృదు మధుర వచన కార్యమును వ్రాయ గలిగిన పండితుడు కావలయును. ఆంగ్లభాషాజ్ఞానముయును. మాస కట్టకి రు. 80.లు—

Apply. K. K. c/o Andhra Patrika Madras

కంపోజిటర్లు కావలయును

తెలుగు, యింగ్లీషు తెలిసిన కంపోజిటర్లు 4 నరు వెంటనే కావలయును. రాదలమనాడు, వివరములకొరకు యాదినప చిరునామాకు వ్రాయును.

తెలుగు ప్రతికృతి,
(2696) 77-38 వ వీధి, రంగూరు

నేటుకొంసిలు సభ

బక్రేతర నేరస్తుల చట్టముపై తీర్మాన మువసంహరించుట

నేతియందు క్రొవ్వ మొదలగు కృత్రిమ పదార్థములు గలుపకుండు నివారించుటకు లాలా రామశరణ దాసుగారి తీర్మానము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ధిల్లీ, మార్చి 3:- బక్రేతర నేరస్తులను బర్మాదేశము నుండి తరలించుటకు బర్మా రాష్ట్రము గావించిన శాసనము నకు భారతమునందు అనుమతించినది యిండియా ప్రభుత్వము సిఫార్సుచేయవలయుననియు లేదా ఆ శాసనమును రద్దుచేయుటకు ఒక చట్టమును యిండియా ప్రభుత్వము నిర్ణయించవలయుననియు గోరుచు ఒక తీర్మానము ప్రతిపాదించి, ముందుగా దిల్లీ పి. సి. కేజీకారాగార తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి. అందుకుల నేటుకొన్ని నిర్వర్తించినవలసిన కార్యక్రమము మిక్కిలి స్వల్పముగనుండెను. సమాధానముకొరకు సభ్యులు దొర తనమును ప్రశ్నలు చేయలేదు.

లాలా రామశరణదాసుగారి తీర్మానము

క్రొవ్వ, పేరుకొనిన నూనెలు, నూనెలో గలుపబడిన పన లేక కేతిలో గలుపుట గాని లేక నేతికి బదులుగా న ముట్టుట గాని దిగుమతి యగు పదార్థముల విలువపై నూటికి నూరు రూపాయలు పన్ను విధించవలసినదని లాలారామ్ శరణదాసు ఒక తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. యూరపు, మరియుతర పాశ్చాత్య ఖండ్ముల నుండి నేతిలో గలుపుటకు గాని లేక నేతికి బదులుగా వాడుటకుగాని అమ్ముటకు భారతదేశములోనికి విస్తారముగ క్రొవ్వ పేరుకొనిన నూనె మొదలగు పదార్థములు విస్తారముగ దిగుమతి అగుచున్నది. లెక్కలను క్రోడీకరించి, దిగుమతియగు నీకృత్రిమనేతిని వ్యవస్థపరచుటలో గలిపి అమ్మువ ర్తకులు గల రనియు, మంచి నేతిగా ఈకలగుచున్నది అమ్ముచున్నారనియు లాలారామ్ శరణ దాసుగారు దిల్లీ. విశోపాయధానంతరమునుండియు సంవత్సరమునకు 8000 టన్నులు దిగుమతి చేసి నేతియందు కలగలుపు చేయుటకు పాలుపడుచున్నారు. మిలిటరీ కాబులైదులు కలగలుపు నెయ్యి పనికిరాదని అభ్యంతరము గావించినయెడ, 18లక్షలు అందువలన బోగోట్టుకొనుటకు వారు సంభోపింప యుండకుండేది వారని లాలారామ్ శరణదాసుగారు వచించిరి. హిందూదేశమున దెబ్బరాష్ట్రములలో పంజాబు నేతిని విస్తారముగ వ్యయము చేయుచున్నదనియు, ఆందు మూలమున క్రొవ్వ మొదలగు పదార్థములు నేతియందు గలుపుటచే పంజాబుదేశమునకు విలక్షణముగా గలగుచున్నదనియు లాలారామ్ శరణదాసుగారు దిల్లీ. కృత్రిమనేతి మంచి నేతియందు కలిపి ప్రజల ఆరోగ్యము చెరచుట మిక్కిలి హేయమగునని యని సభ్యులు పలకెను.

ప్రభుత్వ ప్రతిఘటనము

ఛాడ్ విక్కుగారి ప్రసంగము

దొరతనము పక్షమున వాణిజ్యకాని కార్యదర్శి ఛాడ్ విక్కుగారు రామశరణదాసుగారి తీర్మానమును ప్రతిఘటించెను. 1928 సంవత్సరములో ప్రభుత్వమున వనస్పతి నేతిని దిగుమతిచేయబడినది ఛాడ్ విక్కుగారు పల్కిరి. కాబావస్తువులనుండి తయారు చేయబడునూనె విస్తారముగ దిగుమతిచేయబడుటకు గారాము విడితమే. పరకు కావలసినప్పుడు వర్తకుడు దిగుమతి చేసి, మార్కెట్టులో విక్రయమునకు తెట్టును. కావలసినంత మంచి నేతి మార్కెట్టునందు లభింపజేయ, యాధ్యమునకు పూర్వమే నేతియందు కల్పితములు యిండియాలోనే గలదు. మరల రానునందు తాను హిందూకామికాఖిల దైత్యుడుగా నున్నప్పుడు గావించబడిన విచారణఫలితమువలన నేతి యందు కల్పిత చేయబడుచున్నదని తెలిసెను. చచ్చిన ప కు ల నుండి దిసి వ క్రొవ్వ నేతియందు కలపబడుచుండెనని పనంతి అప్పుడు గలదు. కాబట్టి యావిషయములవలన వ్యయమునకు పరిమితం పరి కుక్రమము నేతి భారతదేశమునందు లభించుటలేదని తెలియచున్నది. దిగుమతి చేయబడుచున్న నూనెల మంచివని మరువరాదు. దిగుమతి యగుచున్న నూనెలవలన క్రొవ్వ నేతియందు

గలుపుట మానవలసినదే. కాబట్టి దిగుమతియగు నూనె నిలువ పై నూటికినూరు రూపాయలు ముంకము విధించవలయునన్నచో, గోగకారియగు పదార్థములు నేతియందు, అహారపదార్థములందు గలుపబడును. దిగుమతియగు నూనెల మంచివిగాదని వాదించినయెడల ఆమానెవలె యీదేశమునందు దయారూచేయబడుచున్న కోకోజను నూటయేడు శాతమును దిగుమతి చేయబడుచున్న నూనెపై నూటికి నూరురూపాయల పన్ను విధించినయెడ, కోకోజనుపై ఎక్సైజుపన్ను విధించుటకు సభ్యులంగీకరించెదరా? దిగుమతియగు నూనెపై పన్ను విధించినచో, వీరవారలకు బాధగనుండును. అహారపదార్థములందు కల్పితములు రోగములకు కారణమని సభ్యులను దెలియును. పరి కు క్రమము ఆహారముల కొరకు శ్రద్ధవహింప వలసిన సర్వము ప్రజాయత్రము చేయబడిన కాబులపై గలదు. దిగుమతిచేయబడు నూనె లెప్పుడును ఆహార పదార్థములందు గలుపకుండు జాచుటకు ఆహారపదార్థముల తనిఖీ చేయుటకు ఇన్ స్పెక్టరుల నియమించి, కల్పితమువారిని శిక్షించుట మంచిమార్గమని అమామదాబాదు మునిసిపాలిటీ అలంపించిన పద్ధతి సరియైనదని ఛాడ్ విక్కుగారు బల్కిరి.

డాక్టరు రామారావుగారు

ఆహారపదార్థముల తనిఖీ చేయుటకు తగిన పరిశోధన కాలము, యెయు వస్తుపరికరములు లేకుండ రాష్ట్రీయ శాసనముల కొనసాగించుటకు సాధ్యముగాదు. ఇంతవరకు ఆశాసనము మృతప్రాయముగ నున్నది. విదేశముల నుండి దిగుమతి యగు నూనెలవలన నేతియందు కల్పిత విస్తారముగ తెరుగును ఈమానెలందు సత్తున గలిగించు పదార్థములే. లేవు క్రొవ్వదప్ప కల్పితము పుష్టికరముగ ఆహారపదార్థములేవు. ఆహారపదార్థములందు కలకు నేతి అవసరము. నేతిఆరోగ్యమునకు అవసరము. కల్పిత ఆవుల ఆత్యవసరముగ నున్నందున తాను తీర్మానమును బలపర్చుచుండెనని ఛాడ్ రామారావుగారు దిల్లీ.

పరిశుభ్రమున నేతియందు వంటకముల వండుకొన జాలకున్నామని ప్రజలుమిక్కిలి విచారించుచున్నారు అని బర్ల వాసురాజు బల్కిరు. రాష్ట్రములందు శాసనములు గావించబడిన మాట వాస్తవమే. అయినప్పటికి ఆహారపదార్థములందు కల్పిత చేయబడుచున్నది. తాను లెంగాలు ప్రభుత్వసభ్యుడుగ నున్నప్పుడు గావించబడిన శాసనము జయప్రదముగ ఆ మలు నందు తెల్లబడినదియు లేనిదియు, కల్పిత నావుల కదితయొకపడినదియు లేనిదియు మొదలగు విషయములపై తనకు సంభోపము గలదని బర్ల వాసు రాజు బల్కిరు. రాష్ట్రీయ శాసనము లందు కొరకు తగిన రక్షణను వీయగలదనియు లేనిదియు ప్రభుత్వము నూచింప వలయుననియు, మరికొన్ని శాసనముల గావించుట ఆవశ్యక మున్నదియు లేనిదియు ప్రభుత్వము దెల్పవలసియున్నదని సభ్యులుపలకెను.

సర్ చార్లెసు మెక్ వాటర్సు

తీర్మాన ప్రతిపాదకుడు నుడివినప్రకారముగ నేతియందు కల్పితములకు 4 లక్షల రూపాయల నూనె భారతదేశమునందు దిగుమతిచేయబడుచున్నయెడ, భారతీయుల వ్యయమునిమిత్తము నాల్గులక్షలరూపాయల పరిశుభ్రమున నేతి లభించినగాని కల్పితపదార్థముగాదని సర్ చార్లెసు మెక్ వాటర్సు బల్కిరి. ఇది సాధ్యముగాదు. పంజాబు, కలకత్తా మరియు తిరుచనగల స్వామభవమువలన నేతియందు కల్పితములనున్నదని సభ్యులంగీకరించెను. పరిశుభ్రమున నూనెల కాబాద్రవ్యములందుండి తయారుచేయుటకు భారతదేశమునందు విశేషపరిశీతులుగలవు. ఇంతవరకు ఎవరును అనుకూలపరిశీతుల లాభము పొందుటకు ప్రయత్నించినటుల దోచుదు. కాబట్టి దిగుమతిచేయవలయుట అపేక్షనీయము, కల్పితము వ్యాపించి ప్రమాదముల గలుగజేయును. నేతియందు దిగుమతి నూనెల గలుపుటచే క్రొవ్వవాడుల తగ్గకు. ఇప్పుడు నూనెదిగుమతి నిల్పిననయెడల వీరలకు విశేషముగ బాధకలుగును.

తీర్మానము కొనసాగింప నసాధ్యమైనదనియు, పరిగయించి ప్రతిపాదించబడినది గావనియు, ప్రతిపాదకుని ముఖ్యోద్యోగము తీర్మానములన చేకూరవనియు సర్ చార్లెసు యిన్నీ గుగారు పల్కిరి. స్థానిక సంస్థలలోను శాసనసభలలోనూ వినియించి యాసపద్యు బరిమర్మింపదగినది. స్థానిక ప్రభుత్వములకు తీర్మానముపై చర్చజరిగిన నకలులను బంపుటకు సర్ యిన్నీ గు వాగ్దానముచేసెను. తద్వారావిషయముపై అూచించుటకు వారికి ప్రభోధించెదనని వాణిజ్యసభ్యుడు పల్కిరు.

తీర్మాన మువసంహరించవలసినదని లాలా రామశరణదాసుగారికి సర్ ఉమార్ హయతుల్లాసుగారు హితబోధ చేసిరి. తీర్మానముపై జరిగిన చర్చ నకలులను స్థానిక ప్రభుత్వముల కంపుటకు వాణిజ్యసభ్యుడు సర్ యిన్నీ గుగారు

ముల కంపుటకు వాణిజ్యసభ్యుడు సర్ యిన్నీ గుగారు వాగ్దానముచేయుటచే, సంగ్రహముగ ప్రతిపాదకుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చి తీర్మాన మువసంహరించెను. కల్పితమువారిపై రాష్ట్రీయ శాసనముల ప్రకార మొక్క అభియోగమైనను లేదనియు, కోకో జను మదరాసు రాజధానియందు కొన్ని జిల్లాలలో మాత్రమే వాడబడుచున్నదనియు లాలా రామశరణదాసుగారు దిల్లీ.

రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు సవరణ చట్టము

కె. సి. రాయగారు ప్రతిపాదించిరి

అసంఖ్య ప్యాసుచేసిన ప్రకారముగ 1908 సంవత్సరము యిండియను రిజిస్ట్రేషను ఆక్టు సవరణగావించుటకు కె. సి. రాయగారు చట్టము ప్రతిపాదించిరి. పిన్నలసభయందు (లోవరు ఛేంబరు) యిది రంగాచార్యులగారిచే ప్రతిపాదించబడ, ప్రభుత్వముచే నంగీకృతమై, ప్రజాప్రతినిధులచే అంగీకరింపబడి ఫిబ్రవరి 3-వ తేదిన ప్యాసుచేయబడెను. డాక్యుమెంటు సక్రమమైనవిగావని తెల్పినప్పుడు ఆ డాక్యుమెంటుల వాస్తవసందర్భముల విచారించుటకు సబురీజిస్ట్రారులకు స్థానిక ప్రభుత్వము చట్టము ప్రకారముగ అధికార మిచ్చుచున్నది. స్థానిక ప్రభుత్వములందు చాలవకము స్థానిక వరిపాలన సంస్థలను చట్టము నంగీకరించెను. చట్టముపై విచారించుటకు ప్రభుత్వము ప్రతిఘటించలేదు. కాంపిలనందు ప్రతిపాదముగ నెవరును చట్టముపై మాట్లాడలేదు. ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను. చట్టముప్యాసుచేయబడెను. రిజిస్ట్రారువారి కర్తవ్యమును వ్యాయముగ నిర్వర్తించెదనని తాను విశ్వసించుచుండెనని రాయగారు పల్కిరి.

శనివారమువరకు స్టేటు కాంసిలు సభ నిల్పిచేయబడెను. ఆ దినమున బడ్జెటుసభయందు బ్రవేశమైబడును.

గో॥ రామదాసు పంతులుగారి తీర్మానము

మద్యపాన నిషేధము

ఇండియాదొరతనము ప్రత్యక్ష అధికారముక్రిందగల స్థానికపాలనవర్గములందును, రాష్ట్రములందును సంపూర్ణమద్యపాన నిషేధము గావించుటకు సాధ్యమైనంత వేగముగ పన్నాహములు చేయవలయునని గోరుచు ఒక తీర్మానమును గౌరవ నియులగు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు స్టేటు కాంసిలునందు ప్రతిపాదించెదరు.

హిందూ పంచోసభ

రాజోవు సమావేశ సన్నాహములు

రాజా వరేంద్రనాథు గా రధ్యక్షత వహించెదరు.

ఎన్నికలందు మహాసభ సంబంధముపై తీర్మానింపబడెను

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ధిల్లీ, మార్చి 3:- ఎవరు అధ్యక్షుడవనికి నెన్నుకొనబడెదో లేవు జరుగనున్న హిందూమహాసభ ఆహ్వానసంఘ సమావేశమందు ప్రకటించబడును. రాజావరేంద్రనాథుగారిని ఎన్నుకొనుటకు పెక్కురాష్ట్రీయసభలు సిఫార్సు చేసినట్లు దెలియుచున్నది. సమావేశమును జయప్రదముగ నడపుటకు సన్నాహములు మరుకుగ గావించబడుచున్నవి.

వివిధరాష్ట్రములనుండి అధికముగ డెలిగేటులువచ్చెదరని తలచుచున్నారు. పెండాలు కమిటీ మిక్కిలి కదలికగ పనిచేయుచున్నది. డెలిగేటులండిభోజనసభకు పూర్తిచేయుటకు సంశ్లేషికరముగ ప్రయత్నములు చేయబడెను. వాయకుల ప్రత్యుత్తరములు ప్రోత్సాహకరముగ నున్నవి. దేశమునందలి వివిధభాగముల వాయకులు సమావేశమునకు హాజరగావచ్చును. రాజోవువరేంద్ర స్థానిక శాసనసభలకు జరుగుస్థినికల విషయమై సభ లెట్లు తీర్మానించుకోయన (చూచుండి వికల్పించుచున్నార). ఈవిషయమై దీర్ఘచర్చలు జరుగవచ్చును. కేంద్రశాసనసభయందలి హిందూసభ్యు రీషవస్థయెడ జాగ్రత్తగ విచారించుచున్నారు.

ఇందోరు పద భ్రష్టము

సృజితవ్యాఖ్యలు

అలహాబాదు, మార్చి 2:-

‘లీడరు’

ఇందోరు మహారాజు సింహాసనమును వదిలిపోవుటపై ‘లీడరు’ పత్రిక విమర్శించుచు ఆ విమర్శను విచారమును దెల్పి ప్రభుత్వ సంస్థానాధిపతుల సంఘమున్నదని ఆలోచించి మహారాజు యిట్టిపని చేయుటవలన వారి స్థితి కట్టిభంగము గల్గునో కొంత వర కాగి ఆలోచించుకొనవలసియుండెడిదని వ్రాయుచున్నది.

కలకత్తా, మార్చి 2:-

‘ఫార్వర్డు’

మోల్గారు పదభ్రష్టముతో భారతి సంస్థానాధిపతి పరాధీనులైన విషయము నిరూపింపబడినది. బాహ్య హత్యకేసులోను, మంతాబా లీగను తీసికొనిపోవలెనని చేసిన ప్రయత్నములోను రహస్యముగ పనిచేసినవా రెవరైన నేమని ఉన్న తాదీకారులు నిర్లక్ష్యముచేసి యూరకొనబారరు. ఈసమయమున సింహాసనమును వదిలుటవలన మహారాజు విషయమై అనేక దుర్వర్తకులు వ్యాపింపగలవు.

‘అమృతబహు సృతిక’

లోకమునకు దెలిసిన విషయములబట్టి చూడ మహారాజు విచారణకు యిష్టములేక దాటివేసినట్లు గాన్పించును. దీనిని బట్టి ఆయన నేరమును బహుకొనెనని స్పష్టమగును. ఇందూరు సంస్థానమున కిందువలన ప్రత్యేక తగ్గిపోవును ఇందువలన తోటి సంస్థానములకుగూడ నష్టముగల్గును. వారికున్న అధికారమును గూర్చి యెవ్వరును అమానుషపడవలసినంత యేమియు లేదు. కాని వారియెడల భారతీయులకు గల గౌరవమును పోగొట్టుకొనుటవలన ప్రయోజన మేమియు నుండదు.

‘బెంగాలీ’

మహారాజు ‘విచారణయు తీరపున కొప్పుకొనకుండ చాలయుక్తియుక్తముగ ప్రవర్తించిరి. ఇంతటితో నీవిషయమై గల వింతలేకుండ పోవును. మంతాబా, బాహ్యాలను మరచిపోవచ్చును. రసీకులు కవనములను వ్రాయుచు జ్ఞాపకముచుకొన్న నుండుకొనవచ్చును.

‘స్టేట్సు మన్’

ఇట్టి పరిస్థితులలో ఆయనకు ప్రత్యేక మ్నాయ ఘేమియు లేకుండెను. విచారణయే జరుపునెడల సంస్థానాధిపతిగ ఆయనస్థితికి భంగము కలుగగలదు. ఫలితమెట్టిదోనను విచారణచేయుట అవసరమని కనుగొనుటయే ఆయన ప్రతిష్ఠకు కళంకదాయకము. ‘ఆయనను తన సంస్థానోద్యోగులతోను కుమారులతోను సంప్రతించి, ప్రజలలోగల్గిన అవేగముమీద తనకున్న ప్రతిష్ఠకు తగినటులనే సింహాసనము నుండి వైదొలగునట్లు మంచిఫలహాయే యాయబడెను.

(అ. వె.)

వేలము అనుకము

అమృతము తేడులు 15-3-26; 16-3-26; అందు 17-3-26

బళ్ళారిలోనున్న అల్లంబనప్పగారి ఎన్నేటు ట్రస్టీల ఉత్తరువు ననుసరించి ఈ దిగువ తెలిపినవారి చే ఈ క్రింద తెలుపబడిన బళ్ళారిలోనున్న అల్లంబనప్పగారి జిన్నింగు వెస్టింగు ఫ్యాక్టరీలు బహిరంగ వేలమునందు విక్రయించబడును.

- (1) 10 ప్లాట్లు డబ్ల్యు. రోల్డ్ జిన్నులు హాబిబుల్ ట్రాప్రెస్సుతోను, మొదటి రెండవమోషన్ ట్రాడు గిలకతోను (ఫుల్లీతోను), 18 అడుగుల కార్మిపు బాయిలరుతోను గల కాటన్ జిన్నింగు ప్లాంట్లు ఒకటి.
 - (2) ఒక బ్రెట్టెస్సు పేటెంటు హాఫ్ (పెన్ను 400 పౌనులను వత్తుటకు 2 పెట్టెలతోను, నాస్టిక్సు విల్స్సు ఫీనిషర్ రెండు 21" అంగుళముల యంత్రములు, ఒక్కొక్కటికి 14 గీరలు గలదు.
 - (3) రెండు 16 బి. హెచ్. పిహెచ్. బి. ఆయిల్ ఎంజినులు 4 పిండి మరలతోను, ఒక రైసు మాలరుతోను, 2 డికార్టి కేటరులతోను గలదు. ఇవన్నియు ప్రహరిగోడగల 10 1/2 ఏకరాల పట్టా భూమియందు గట్టికట్టడములందుగలవు. సడరు కట్టడము డోరికి మధ్యభాగమునందున్నది.
- రహస్యముగా వ్రాయబడు టెండరును మాడ 16-3-26 లేదీలోపున ఈదిగువ విలాసమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.
- పి. వెంకటసుబ్బారావు
2-3-26. వక్కేలు, బళ్ళారి.

ఇందూరు మహారాజు రాజ్యపరిత్యాగము

మహారాజు వ్రాసిన లేఖ

శ్రీచేవరీశుల 26 వ లేదీని మహారాజు గవర్నరు జనరలు ఏజెంటు గ్లాన్సీగారికిఁజేయు వ్రాసెను.

“సంస్థానాధిపతులను సామాన్య ప్రజలతో బాటుగా చూచి స్వాధీనస్థానములలో విచారణ చేయగూడదని మొదటి నుండియు నేను హించుచుంటిని. ఈయూహ పరియోగాధో నాకు తెలియదు గాని స్వతంత్రసంస్థానాధిపతుల కట్టి హక్కు కలదనియే నేను నమ్మియుంటిని. మాంటిఫర్డు రిపోర్టునుగూర్చి సంస్థానాధిపతుల హక్కులను వివరించుచు నాప్రధాన మంత్రి 8 ఏండ్ల క్రితమే అనగా 18-12-18వ లేదీని సెంట్రలు యండియా ఏజన్సీకి ఒక లేఖను వ్రాసియుండెను. దానిలోగూడ నిట్టి అభిప్రాయమే వెల్లడింపబడెను. కావున నేనిప్పుడు విచారణకు అంగీకరింప జాలను. నేను రాజ్యాధిపత్యమును వహించినప్పటి నుండియు నేటివరకును ఏసేదాంతమును బాగుగా నమ్మియుంటి నో దానిని వదులుటకంటె స్వార్థత్యాగ మొనరించి రాజ్యాధికారమును త్యజించుటయే అధిక గౌరవ ప్రదమని నేను భావించుచున్నాను నేను విచారణకు సమ్మతింపకపోవుటవలన నేను దోషినని లోకము నిరూపించెయ్యనే గాని సిద్ధాంతమున వదులుకొనబాలక నేనుటలచేసినది గ్రహింప జాలదనిగూడ నే నెఱుగుదును.” అని మహారాజు వ్రాసెను.

“మలబారు హిల్స్ హత్యనుగూర్చి యాగ నెట్టి విచారణను జరుపకుండుపద్ధతిని రాజ్యాధికారమును నాకుమారునకు వశపరచుటకు నేను సమ్మతించెదను. ఇటుపైని సంస్థానమును నాకుటుంబమును నన్నుగూర్చి జరుగవలసిన విషయములను మీకు తెలుపుటకు నరసింగరావుగారికి అధికార మిచ్చితిని. రాజప్రతినిధి ఉదారభావముతోను సానుభూతితోను ఆలోచించునని నమ్మెదను” అని మహారాజు వ్రాసెను.

“మీరు రాజ్యాధికారమును త్యజించుటకు గల కారణములను గూర్చి చర్చించుట నాపవిత్రము. మీరుకోరిన వరకును సమ్మతించి మీరాజ్యపరిత్యాగమును అంగీకరించితిని. కావున మీరు రాజ్యమును మీకుమారునకు పూర్తిగా వశపరచితిరనియు యికమీకు దానితో నెట్టి సంబంధమును లేదనియు నమ్మెదను. నరసింగరావుగారి రాక కేదురు చూచుచున్నాను. వారు వచ్చి తెలిపిన సంగతులను దొరతనమువారికి విన్నవించి వారిపరిష్కారమును మీకు తెలియజేసెదను” అని అనాడే గ్లాన్సీ (గవర్నరు మెంటు ఏజెంటు) గారు మరల మహారాజుకు వ్రాసెను.

29-10-1920 వ లేదీని యిండియా దొరతనము (ఫారిను అంధు పారిటికలు డిపార్టుమెంటు) వారు చేసిన తీర్మానము ప్రకారము సెంట్రలు యండియాలో గవర్నరు జనరలుకు ఏజెంటుగా నుండిన హానరబులు గ్లాన్సీ గారు రాజప్రతినిధిపత్యమున మొదట విచారణ సంఘమును గూర్చి మహారాజుకు వ్రాసెను. దానికి 26-2-26 వ లేదీని బిహాసనీమకాములోనుండి పైని విని రింపబడిన లేఖను మహారాజు ఏజెంటుకు వ్రాసెను.

జినివా కార్మికసభ

లజపతిరాయిగారు కార్మికప్రతినిధిగా వెళ్లెదరా?

డిల్లీ మార్చి 3:- జినివాలో జరుగనున్న అంతర్జాతీయ మహాసభకు కార్మిక ప్రతినిధిగా లాలా లజపతిరాయిగారిని నియమించెదమని యిండియా దొరతనమువారు చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. లాలా లజపతిరాయిగా రింకను అంగీకరింపలేదు.

నరొత్తరి మోరార్జీ గారు జినివా కార్మికసభకు పోరు

బొంబాయి, మార్చి 3:- జినివాలో జరుగు 8-వ అంతర్జాతీయ కార్మికసభకు నరొత్తరు మురార్జీ గారు పోరు.

కారణము

ప్రభుత్వమునా రాహ్మనించినప్పు డేలపోరిని పత్రికా ప్రతినిధి వారినడుగగా ఆయన యిట్లుచెప్పెను:—ఒడలమీద వలసపోవువారిని తగ్గించుటనుగూర్చి మాత్రమే ఆసభ ఆలోచించును. దానిలో నాకంటెయిష్టము లేదు. 9-వ సభలో ఒడల నిర్మూల విషయమునవచ్చెను. అప్పుడు యూరపీయను పిప్పింగు కంపెనీల ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. అప్పుడు పీలిచినట్లయిన ఇండియన్ పిప్పింగు కంపెనీల ప్రతినిధిగా నేను పోయెదను.

(శ్రీ. వె.)

రోటకు లంచపుకేసు

సాక్షుల విచారణ

డిల్లీ, మార్చి 3:- రోటకుజిల్లా స్పెషలు మాజిస్ట్రేటు మీర్జా అజజుద్దీనుగారు లంచము పుచ్చుకొనిరిని కేసు లేబడెను. ఈకేసును విచారించుటకు హెచ్. జి. బాయడు, యస్. యుక్. నేలుగార్లు కమిషనరులుగ నియమింపబడిరి.

ప్రభుత్వపు ప్లీడరు దేశరాజు సాహెబుగారు ప్రాసిక్యూషను సాక్షుల విచారణ ప్రారంభించిరి. రాంజీలాలుగారు మొదటి సాక్షిగ విచారించబడిరి. కేసునుగారు 105 రూపాయలకు ఒక దున్నపోతును కొనిరి. ఆదున్నపోతును రాంజీలాలు దొంగిరించినట్లు పోలీసువారు కేసుతెచ్చిరి. మీర్జా అజజుద్దీనుగారు ఈకేసు విచారణ సలిపిరి. మాజిస్ట్రేటు నేపథ్యము నులేమాను 800 రూపాయలు మాజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చిన కేసుకొట్టివేయబడునని రాంజీలాలు బంధువును బాండికీరాంగారికి తెలిపెను. లంచమిచ్చునన్న కేసు తప్పననుకూడ అతడు రాంజీలాలును బెరురించెను. అందుపై రాంజీలాలు సామాకారు భగవానునకు 800 రూపాయలు అప్పతిసికొని శివరాంలో మాజిస్ట్రేటు ఇంటికి వెళ్లెను. శివరాం రూపాయలతో లోనికివెళ్లి కొంతకాలముండి తిరిగివచ్చి తాను మాజిస్ట్రేటుకు 250 రూపాయలు చప్రానికి 10 రూపాయలు ఇచ్చినట్లుగను రాంజీలాలు విడుదల యగుట రూఢియనియు చెప్పెను. రెండుమాడు హియరింగులు జరిగిన పిమ్మట మాజిస్ట్రేటు రాంజీలాలుగారిపై లేబడిన కేసును కొట్టివేసెను. రాంజీలాలు ఈవిధమున సాక్ష్యమిచ్చిన పిమ్మట నిందితుని పక్షపు వకీలు అడ్డుపరీక్ష గావించ మాజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చిన విషయమును తనవకీలగు లాలామోలాలుగారికి తెలిపెనని రాంజీలాలుగారు చెప్పిరి.

సామాకారు భగవానుగారు పిమ్మట సాక్షిగ విచారింపబడిరి. రాంజీలాలు తనవద్ద అప్పు తీసికొనిన విషయము చెప్పి మాజిస్ట్రేటుకు లంచము ఇచ్చబడిన పిమ్మట తాను రాంజీలాలు ఇంటికి వెళ్లినట్లుగ చెప్పెను. ఈమాట భగవాను చెప్పకనే ప్రక్కనయున్న రాంజీలాలు “నిందుకు అబద్ధమాడెదవు” అని గట్టిగ అరచెను. కమిషనరులు రాంజీలాలును మందంించి కోర్టు నందొక మూల మార్పుండ నియమించిరి.

పిమ్మట లాలా మోలాలుగారి సాక్ష్యము పుచ్చుకోబడెను. నిందితుని వకీలు మోలాలుగారిని కొన్నిప్రశ్నలనడుగగా ఈక్రింది విషయములు రుజువయ్యెను. లాలామోలాలు గారు కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరిననాడు అసహాయవాది. నిందితుడు ప్రభుత్వముపట్ల భక్తి విశ్వాసముగల విశ్వాసపాత్రుడగు ఉద్యోగి.

ప్రభుత్వమును ద్వేషించుచున్న మోలాలుగారు ప్రభుత్వమునే నమ్మియున్న మాజిస్ట్రేటును ద్వేషించుచుండెను. మోలాలు గారు. మంత్రము చర్యలను మాడ ఆశ్రేపించుచుండిరి. నైతిక విషయములందు ఇతనిప్రవర్తనను ఆదర్శప్రాయ మైనదికాదు. అని నిందితుని వకీలు చెప్పెను.

లాలా మోలాలుగారు అడ్డు పరీక్షయందు ఈ క్రింది వివరములను తెలిపిరి. దున్నపోతు దొంగతనము కేసునందు రాంజీలాలు పక్షపు వకీలుగ తాను నియమింపజేసిననియు మాజిస్ట్రేటుకు లంచమిచ్చిన విషయము రాంజీలాలు తెలుపకనే వకీళ్ల సంఘమున ఈ విషయమును బహిరంగముగ ప్రకటింపెననియు, మాజిస్ట్రేటు అసమర్థుడనియు, రీడరు సహాయముతో అన్నిపనులు చేయించుండెననియు సాక్షి చెప్పెను. తాను రోటకు కాంగ్రెసుసంఘమును స్థాపించెననియు, ఒక సంవత్సరము ప్రాక్టీసు మానుకొని మరల ప్రారంభించెననియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిభాగమును తాను అంగీకరించుట లేదనియు శాంతిపద్ధతుల పద్ధతులపై స్వరాజ్యము సంపాదించవలయునను పద్ధతి తాను ఆమోదించుచుండెననియు, ప్రభుత్వవిభాగమును మంత్రులు ఆమోదించుచుండుటలేదను మంత్రుల చర్యలను ఖండింపవలసి వచ్చెననియు మోలాలుగారు చెప్పిరి.

లాలా మోలాలుగారు అడ్డుపరీక్షయందు 1922 సంవత్సరమున తనకు రోటకు మునిసిపాలిటీ డిప్యూటీకమిషనరు పదవి ఇవ్వబడెననియు, ఇప్పుడు వచ్చిన విధమున వోటు ఇచ్చు స్వాతంత్ర్య ముండవలయునను మరతుతో తానీవదని నంగీకరించెనని చెప్పెను. మాజిస్ట్రేటు లంచముపుచ్చుకొనెనను లేఖ చిత్తు తాను వ్రాసెననియు వకీళ్ల సంఘము ఆమోదించినపిమ్మట ఆలేఖ ప్రభుత్వమువారికి పంపబడెననియు తెలిపెను.

చౌదరి బోలాసింగు అను మరియొకవకీలు సాక్షిగ విచారింపబడెను. హరిరాం రాంజీలాలు కేసున ముద్దయిలు మాజిస్ట్రేటుకు 800 రూపాయలు లంచమిచ్చి తమకుఅనుకూలముగ కేసును పరిష్కారము గావించుకొన్నట్లు తనకుతెలిసెనని సాక్షి చెప్పెను. చాంసికిగారుగూడ ఇట్లే సాక్ష్యమిచ్చిరి.

లాలా మోలాలు ఏజెంటు పేతురుచండు, తాను రాంజీలాలును బహుమానముడుగగ ఈకేసునకు అప్పటికి 800 రూపాయలు వ్యయపరచబడెననియు అందువల్ల ఏమియు ఇచ్చుటకు నీలులేదని చెప్పినట్లుగ సాక్ష్యమిచ్చెను.

విచారణ జరుగుచున్నది.

(అ. వె)

మన పరాభవము

ప్రధాన వ్యాసము

డాక్టరు వలసగారి సూచనలను, దానిని అంకితముగా రాజప్రతినిధి ఆమోదించుటయు భారతజాతికి ఘనతమముగ పరాభవమును కలుగజేసెను. ఆసియా చట్టము యొక్క తర్జుమను వివరములను గూర్చి సాక్ష్యమును పుచ్చుకొనుటకు యూనియను చొరతనువా రొకసంఘము నేర్పరచిరి. దానిని డాక్టరు వలసగారు నాలుగునెలలములతో బంధించిరి. "భారతదేశ ప్రభుత్వముపై మునుపటి ప్రతినిధిసంఘ సభ్యులు చూపిన సాక్ష్యమియ్యవలెనుగాని భారతదేశమునందే పంపబడిన ఏకదోశకుడు (ఇది డాక్టరువలసగారు వాదించిన పదమే) ను సాక్ష్యమియ్యగూడదు. మరెవరు గూడ సాక్ష్యమియ్యగూడదు. ఉపసంఘమువారు మార్చి 1వ తేదీలోగా నివేదికను పంపవలెను. యూనియను పార్లమెంటుయొక్క యిప్పటి సమావేశమునందే యీచట్టమును పరిష్కరింపవలెను" అని డాక్టరు వలసగారు వరతుల నేర్పరచెను.

స్వాతంత్ర్యముగల ఏకాంతియను యీశ్వరులలో దేనిని గూడ నంగీకరింప గూడదని యే నా అభిప్రాయము. పాడిన సంఘమువారు సంకతులను తెలుసుకొనుటకు వెళ్లిరిగాని రాయబారములను జరుపుటకు వెళ్లలేదు. రాయబారములను జరుపుటకు సాక్ష్యమిచ్చుటకు వెళ్లవలసి యుండిన పాడిన గారు మున్నగు వారికంటె ప్రముఖులగువారే వెళ్లయ్యెను. మరెవరు ప్రతినిధులుగా భారతదేశమునందే ఉన్నాకాకు వెళ్లగూడదని విధింపుట మిక్కిలి అవమానకరము. ఇండియా చొరతనువారు ఒక అందోళనని దక్షిణాఫ్రికాకు పంపించెదరని నిబంధనలు మరింత అవమానకరము. పాడిన ప్రతినిధి సంఘమును గూర్చి డాక్టరు వలసగారు పలికిన స్వాతంత్ర్యకర ప్రగల్భవాక్యములు అంతకంటెను అవమానకరము. విచారణ సంఘమువారు మార్చి 1వ తేదీలోగా రిపోర్టును పంపవలెనని విధింపుటచే వ్యవధి కొంచెమైననుండదు. 1914 ఒకటివడికకు యీచట్టముయొక్క తర్జుమను నిదర్శనపూర్వకముగా చూపుటకు తగిన ఆశయులను సమకూర్చుటకు ఇండియాచొరతనునకును అచటి భారతీయులకును అనుకూలమే కలుగదు.

ఈచట్టమును యీశ్వరులలోనే పార్లమెంటువారు పరిష్కరింపవలెననుటాన వారిదివరకే నిర్ధారణచేసికొనిరినియును యిండియాచొరతనువారి ప్రతిష్టను కాపాడుటకును తాము అన్యాయమునుచేయదలవలెదని లోకమును మోసపుచ్చుటకును మాత్రము యీచారణమయ్యెదరని విధియును యీశ్వరమునందే నున్నది. కావున అచట దురవస్థకు పాల్పడిన భారతీయుల కీచారణ వలన నెట్టి లాభమును కలుగదని యే నాను తోచుచున్నది. అనటి చొరతను వారు కను అధికార బలమును గ్రహించి యున్నారు. దానినంతయు అచటి భారతీయులపై ప్రయోగింప దలచియున్నారు. ఇండియా చొరతను ముఖ్యంగా యీశ్వరసంఘమువారి కరిహక్కును నామోదించి అచటి భారతీయులను పరిత్యజించెదరని గూడ స్పష్టముగ నున్నది. ఇప్పటి స్థితిలో భారతీయులు చేయగలిగిన దేదియును లేదుగాని తమ అసమర్థుని ప్రబలముగా నింకొకసారి ప్రకటింపవలసియుండును. ఇక నచటి భారతీయులు లేరుచేసెదరు? ఈవిషయమును వారే పరిష్కరింప వర్సిలు (మో.క.గంధి-ఎంగ్ల యిండియా. 25-2-26)

* * *

గంటకు 961 గజములు నూలు వదుకుట

బెహరకు, ఆశ్రమమున కలిగిన అభివృద్ధి

మేసెలలో మహాత్ముడు యీ ఆశ్రమమునకు చేతెను. అప్పుడు గంటకు 800 గజములు మాత్రమే వదుక గలుగుచుండిరి. అటుపిమ్మట రాట్టరులలో మహాత్ముడు చూపిన లోపములను సరిచితి. ఆకారణమున మరి 11 రోజులకే 16 సంబరములు గంటకు 581 గజములు వదుకగలిగిరి. ఇప్పుడు 9వ సంబరములు గంటకు 961 గజములు వదుకుచున్నారని ప్రధానాచార్యుడు (ప్రిన్సిపాలు) వ్రాసెను. వడికిన నూలంతయును సమానముగ నడిచి నునుపును జరిగి కలిసియున్నదా? ఏయే రకముల రాట్టరులను వినియోగించిరి? కదురు గంటకు ఎన్ని సార్లు తిరిగినది? నూలు వదుకుట చుట్టుట గూడ యిందులో చేరి యున్నదా? (ఎంగ్ల యిండియా 25-2-26)

* * *

ఖద్దరు ప్రచారము

మూడుమాసముల లెక్క

"1925 ఆక్టోబర్ నెలనుంచు డిశంబరు నెలలలో భారతదేశమునందలి వివిధరాష్ట్రములలో తయారైనట్టియు అమ్మబడినట్టియు ఖద్దరును గూర్చిన లెక్కల నీదిగువను ప్రకటింపుచున్నాను. అయాఖద్దరుసంఘములు సకాలమునకు లెక్కలను పంపకపోవుటవలన యిట్టియుక్తము లెక్కలను తయారుచేయుట చాల కష్టమగుచున్నది. కావున గతనెల లెక్కలు మరుచటి నెల 20వ తేదీకైన మును చేరునటుల పంపవలెనని మీరు అన్ని ఖద్దరుసంఘములకును వ్రాయగోరెదను. వారు ఆలాగు చేసి న యెడల ప్రతి నెలకును గూడ మే మిట్టి లెక్కలను తయారు చేసి ప్రకటింప గలుగుదుము" అని భారత తంత్రకారకసంఘ కార్యదర్శి నాకు వ్రాసెను.

రాష్ట్రము	తయారైన ఖద్దరు నెల రూపాయలు	అమ్మకమైన ఖద్దరు నెల రూపాయలు
ఆంధ్ర	8281_0_0	3682_0_0
ఆంధ్ర	56585_0_0	89047_0_0
బెంగా	110764_0_0	78006_0_0
బీహారు	47448_0_0	51407_0_0
బొంబాయి		79829_0_0
బర్మా		6008_0_0
మధ్య హిందీ	877_0_0	1702_0_0
మధ్య మరాఠీ		4749_0_0
ధిల్లీ	8399_0_0	5099_0_0
గుజరాతు	18157_0_0	28086_0_0
కేరళ	976_0_0	4193_0_0
కర్నాటక	13582_0_0	19877_0_0
మహారాష్ట్ర	825_0_0	18849_0_0
పంజాబు	18286_0_0	25022_0_0
సింధు		6188_0_0
ద్రవిడ	11448_0_0	38378_0_0
ఉత్తర	6777_0_0	9172_0_0
మొత్తము	548951_0_0	744959_0_0

(ఎంగ్ల యిండియా 25-2-26)

జలచికిత్స వలన పాముకొటును కుదుర్చుట

భావనగరు సంస్థానమునందు భుండారీయా అను గ్రామమున నిటీవల నొకనికి పాము కరచివడి. వానికి స్వస్థితిపైపోయినది. ఆతడు తనమువలె పడియుండెను. బిందెతో చచ్చిళ్లను వాని తలపైని కొంతసేపు పోయగా వానికి కొద్దిగా స్వస్థితి వచ్చినది. మరికొంతసేపు పోయగా "నాకు చలివేరుచున్నది. నీళ్ళుపోయకుడు" అని అతడు చెప్పెను. పిమ్మట కాఫీలో పంచదారకు బదులుగా ఉప్పువేసి తాగించితిమి. పిమ్మట యిద్దరు మనుష్యులు రెండుచేతులను పట్టుకొని అటునిటు నడిపించిరి. ఈరీతిగా పతడు బ్రతికెను. పాముకరవగానే విడువకుండా బిందెతో చచ్చిళ్లను తలపై దిమ్మరించినచో తప్పక గుణము గును. చాలమంది యీజలచికిత్సలన బ్రతికిరి. భవగంధా గ్రామమున నొక రైల్వే గాంగునును త్రాయపాము కరచి నపుడుగూడ జలచికిత్సలననే అతడు బ్రతికెను. ఇది నేను శ్వయముగా చూచిన విషయమని భావనగరునుండి ఒక విశేషి బొంబాయిలో నున్న టైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు వ్రాసెను.

నేత్రంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ 0-4-0

ఈ కాటుకలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడవలెనది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను విడుదలకొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసి కట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమసకలు మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుక మాత్రమే యుండును.

అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

రై. హా. వి. ఎస్.

ఠీనివాసశాస్త్రిగారు

కలకత్తా కార్పొరేషనువారు నన్యానపత్రము నొసగుట

కలకత్తా కార్పొరేషనువారు శాస్త్రిగారికి సన్యానపత్రమును సమర్పించినదర్శనమున శాస్త్రిగారిటులనుడివిరి. "1906 లో కలకత్తాలోనే క్లికే గోక్షగారు భారతదేశ వేవక సంఘ (సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ) సభ్యత్వ ప్రమాణదీక్ష నొసగిరి. అప్పుడే కలకత్తాలో సుప్రసిద్ధముగ దేశీయ మహాసభా సమావేశము జరిగినది. ఆసభలోనే భారతదేశమహాదను క్లికే దాదాభాయి నారోజీగారు స్వరాజ్యపతాకమును లేవనెత్తెను. అది మొదలును ఆ పతాకము నేటివరకును ఎగురుచునే యున్నదిగాని మరల క్రిందబడలేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్గతమగు సంపూర్ణస్వరాజ్యమును (డొమినియను స్టేటు) బడయువరకును యీ పతాకమిటు లెగురుచునేయుండును. నేను చేసిన దేశసేవను మీరు ప్రశంసించుట నాకొక ఉత్తమ మగు యోగ్యతా పత్రమే యగునుగాని "నేను పిరికివాడను, దేశహితమును పరిత్యజించితిని" అని పత్రికలలో సారాజీయనేనను విమర్శించుచు నెవరైన మరల వ్రాసినచో యీయోగ్యతాపత్రమును ప్రకటింపవలెనను ప్రభు వాకప్పుడుకలుగుట కవికాశము కలదు (హర్షము). ఏదో మర్యాదకొర కటుల సన్యానపత్రమున మేము వ్రాయగా అది యే నిజముగాభావించి యితడు మురియుచున్నాడని మీరు మునిముసి నవ్వులు నవ్వెదరని వాకందులకు అప్రతిపాదమును అతి శ్రేష్టమునకు ప్రత్యక్షప్రమాణాధారము కలదు. ఇటీవల పంజాబులో లెఫ్టెనెంటు గవర్నరుగానుండిన పాశ్చాత్యుని పరిపాలనా పద్ధతిని పత్రికలలో విమర్శింపగా నతడు తనకు ప్రజాభాసంగిన సన్యానపత్రములలోని ప్రశంసావాక్యముల నన్నిటిని వివరించుచు విపులముగ ప్రకటనను చేసెను.

కలకత్తా కార్పొరేషనుకు మొదటి ప్రధానకార్యనిర్వాహక ద్యోగిగా నుండిన సుభాష చంద్రబోసుగారిని అరెస్టుచేసి నిర్బంధమునందులకు ఆకస్మికముగ నొక్క పెట్టునతలపెట్టించెడు గ్రహపాటు ఎంటిడి. బోసుగారి స్వార్థత్యాగమును కార్యదీక్షను గూర్చినవృత్తాంతమును వివరగా అదియొక అద్భుత చరిత్రగానే కనబడుచున్నది (హర్షము). కఠిన శాసనములనన్నిటిని నేను నిరసించితిని మీరు నన్ను ప్రశంసించితిరి. ఇదిమాసంఘ నియమములలో నొక్కటి. బిసెంటుగారి విషయమునను దరిమిలాను నిరంకుశాధికారవర్గమువలన చేయబడిన చట్టముల నన్నిటిని కఠినముగా నిరసించుటలో వ్యక్తులసంగతి యటుండ మరేపక్షమునకును గూడ మాసంఘము వెనుకబడి యుండలేదని నేను చెప్పగలను. దేశీయుల హక్కులను సమర్థించుటలో మాపక్షము లేకసంఘము యిక ముందును గూడ యీ దేశమునందలి మరేపక్షమునకును తీసిపోదని నేను రూఢిగా చెప్పగలను" అని శాస్త్రిగారు నుడివిరి. ఆసభకు కార్పొరేషను సభ్యులగు భారతీయులందరూను వచ్చిరి. 18 నంది పాశ్చాత్యసభ్యులలోను ముగ్గురు మాత్రమే వచ్చిరి.

(కలకత్తా స్వర్ణీయ విశేషి తంత్రవార్త)

నల్లముదు అమ్మకము

కలకత్తా, మార్చి 3:— వారజాసి నల్లముదు 25 శెట్టలు మాత్రమే అమ్మబడెను. మిగిలిన పెట్టెలను కొనువారు లేకపోయిరి. అమ్మకమువల్ల 22900 రూప్యములు జనువచ్చెను. (అ. వై)

గజ్జికితైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరములకు వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష భాగను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల్ల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును. వెలకన్న పోష్టాఖర్చు లభికముగ గాన ఇతరమందులతో కలిపి త్రెప్పించుకొనుట యుక్తము.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన చరము నలుపెక్కుదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

మార్చి 8-వ తేదీ

స్వరాజ్యపక్ష నిర్ణయము

పటేలునైపునాల రాజీనామాలు (ప్రత్యేకతంతరి)

ధీల్లి, మార్చి 4:—స్వరాజ్యవాదులు మార్చి 1వ తేదీన ఆనెంట్లీనుండి వెదలిపోయిన ట్టుయిన ఫైనాన్సులిట్టుకు భిన్నముగా ఓటు చేయుటకుగాని దక్షిణాఫ్రికా చర్యలో పాల్గొనుటకుగాని సరిహద్దు చర్యలో పాల్గొనుటకుగాని తిరిగి వారు సభలోనికి రారని స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. మరియు పండితమాతీలాలు నైపునాలగారు స్పీకర్ కమిటీ సభ్యత్వమునకును పటేలుగారు ఆనెంట్లీ అధ్యక్షతవదలికిని రాజీనామా లాసంగ దరనికూడ నమృతముగా తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు తీర్మానమువలన వారు స్వస్వతంత్రులుగావున ఒకవేళ పటేలు పండిత మాతీలాలుగారు రాజీనామా నొసంగినట్లయిన స్వనిర్ణయములపట్లనే అట్లు చేసెదరు.

స్వరాజ్య స్వతంత్రవాదులు

భాషికర్తవ్యము

మార్చి 8వ తేదీన శాసనసభలను

వదలివేయవలెను

ధీల్లీసభలు

ధీల్లి, మార్చి 8:—పండిత మాతీలాలు నైపునాలగారి ఆధ్యక్షతక్రింద నేడు జరిగిన స్వరాజ్యపక్ష సభలో గంటన్నర సేపు చర్చ జరిగిన పిమ్మట, క్రిందటి సెప్టెంబరులో రాజ్యాంగ గాభిర్నాది విషయమై ఆనెంట్లీవారు కోరినదిమీందు సందర్భమున ప్రభుత్వమువారి వైఖరినిబట్టి, ఆనెంట్లీ స్టేటుకాన్సిలు రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో నున్న స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులందరిని సభలను విడిచి రమ్మని చెప్పవలసినదిగా 6 తేదీన జరుగు అఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీసభవారికి శిఫారసు చేయవలసిన తీర్మానింపబడెను. మరియు ఆనెంట్లీ స్టేటుకాన్సిలులోని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు 8 తేదీన సభలను విడిచిపెట్టి రావలసినదనియు ఆనాడే జరుగు యితర రాష్ట్రీయ శాసనసభలలోని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు ఆనాడును ఆనాడు జరుగక తరువాత్ జరుగునట్టి శాసన సభలలోని స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లా మొదటినాడును సభలను విడిచిపెట్టి రావలసినదిగా యీసభవారు కోరుచున్నారు. బహుశః పండితమాతీలాలుగారు రివ తేదీన మొదటి డిమాండును (అనగా కష్టముక్రింద) వదలి వేయవలసినదని యుపపాదించి ఓటింగు ఫలితమెట్లున్నను సభను విడిచి పెట్టెదరు.

స్వతంత్రవాదులు

స్వతంత్రవాదులు కమిటీగదిలోనే సభ చేయవలసియున్నది. కాని నియమితసంఖ్య రాలేదు. అయినను సంస్కరణ విషయములందు ప్రభుత్వమువారి జవాబునుబట్టి ఏమివైఖరి నవలంబింప వలెనని స్వతంత్ర వాదులలో సాధారణచర్చ జరిగెను. రేపటికిగాని ఏదోఖండితమైన తీర్మానమునకు రారు. అభిప్రాయభేదములు మాత్రము విశేషముగా నున్నవి. తమ యనమ్మతిని దెలుపుటకై రేపుజరుగు బడ్జెటు చర్యలలో స్వరాజ్య స్వతంత్ర వాదులెవరును పాల్గొన కూడదని కొందరు నూచించుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

(క్రీ. ప్రె. తంతరి)

ధీల్లి, మార్చి 8:—1924 ఫిబ్రవరి మాసమున రాండుటేలింగు సమావేశము కావలసినది ఆనెంట్లీవారు కోరి కాన్సుల్కాంగ్రెసువారు అంగీకరించి కార్యక్రమ మేర్పరచిన డిమాండును ప్రభుత్వమువారు రిస్పాంసును చూపినపక్షమందును చూపకపోయిన పక్షమందును రేపు బడ్జెటు చర్య జరుగునప్ప డేనిధముగా ప్రవరింపవలెనని స్వరాజ్యవాదులు కేటి సాయంకాలము చాలసేపు చర్చించిరి. ప్రభుత్వమువారి రిస్పాంసు అసంతృప్తి కరముగ నుండేనేని కేంద్ర శాసనసభలలోని స్వరాజ్య సభ్యులు మార్చి 8 తేదీన బయటికి వచ్చివేయ జలసినదియు కాంగ్రెసు తీర్మానములో చేర్పబడిన ప్రకారము ప్రత్యేక పరిస్థితులేమైన నేర్పడిన తప్ప యిక శాసనసభలలో పాల్గొనకూడదనియు స్వరాజ్య సభ్యులతో చెప్పవలసినదని అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారికిని కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము నియమింపబ

డిన స్వేచ్ఛలు కమిటీవారికిని శిఫారసు చేయవలసినదని తీర్మానింపబడినట్లు తెలియుచున్నది.

మార్చి 8 తేదీన ఆనెంట్లీలో బడ్జెటుమీద వర్చులు ప్రారంభమగును. అప్పుడు కాన్సుల్కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము డిమాండులు ప్రతిపాదించబడును. ఫైనాన్సు బిల్లును విచారించునప్పుడు దానిని నిరాకరించుటకై స్వరాజ్యవాదులు వచ్చి కూర్చుండువచ్చును. ఈసమావేశము పూర్తి కాకముందు దక్షిణాఫ్రికా చర్య జరిగినప్ప డెల్లీ స్పెషలుకమిటీ యనుజ్ఞతో స్వరాజ్యవాదు లందు పాల్గొన వచ్చును.

స్వతంత్రవాదుల వైఖరి

ఫైనాన్సుబిల్లును గాని గ్రాంటులన్నిటిని గాని ఒక్కటేతీరున విచక్షణలేకుండ నిరాకరింపకూడదని స్వతంత్రవాదులు నిశ్చయించుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. రాయల్ కమిషన్ డిమాండుకు ప్రభుత్వమువారి రిస్పాంసు అసంతృప్తికరముగ నున్నట్లయిన బడ్జెటు ఓటింగుచర్యలో అసలే పాల్గొనకుండ నుండవలయునో లేక ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు గ్రాంటు నిరాకరణమును ప్రతిపాదించవలయునో వా రింకను నిశ్చయము చేసుకొనలేదు. ఫైనాన్సుబిల్లును నిరాకరించుటకు స్వతంత్రవాదులకు గల అభ్యంతరములలో భయముకంటె, బిల్లును నిరాకరించినట్లయిన ప్రతి ఎక్స్పెజిజును తొలగించుటకు గవర్నరుజెనరలు సర్టిఫైచేయ డేమోనని వారిభయము. ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు గ్రాంటు నిరాకరణము నుపపాదించుటకు వీరికి క్రిందటి సంవత్సరమువలెనే రెండు అభ్యంతరములు కలవు. ఒకటి అది నిష్ప్రయోజనమైనదని స్వరాజ్యవాదుల సహాయముండిననేగాని ఓటింగు లేకుండా అది అంగీకరించి అంగీకరింపబడ దనునది రెండవకారణము.

స్వతంత్రవాదులు తమ విధానమును నిశ్చయించుకొనుటకై రేపు తిరిగి కలుసుకొనుచున్నారు. బడ్జెటు చర్యలో గాని వోటింగులో గాని పాల్గొనకూడదని బహుశః వీరు నిశ్చయించుకొనవచ్చును. ఆచర్యముక్రి యుద్దేశ్యమును జిన్నాగారు ఆనెంట్లీలో తెలియజేసెదరు.

పట్టపగులే హత్య

మోహమే కారణము

కరాచీ, మార్చి 2:—సింధు కాలేజీ హాస్టలులో 11 సంవత్సరముల హిందూ బాలు డొకడు బహుశ్రావముగ హత్య గావించబడెను. ఈఘోరమును గావించినవా డొక మహమ్మదీయ హోటలునందు నేవకుడు. వీ డీబాలునియందు కొంతకాలమునుండి మోహపడియుండెను. కాని బాలుడు తప్పించుకొని తిరుగుచుండుట చేత హాస్టలుకు ప్రక్కగానున్న బాలుని గృహమువద్ద వీడు కాసాయి కత్తితో కావలాయుండి బాలుని నెంటు బడి హాస్టలుపాకీ దొడ్డివరకు తరిమి అక్కడ వానిమెడ నరికెను. హాస్టలు బంట్లోతు కేకలువేయగా హత్యజేసినవాడు పట్టుబడి పోలీసువానికి వప్పగింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సం॥ రా॥ గవర్నరు

లక్నో, మార్చి 2:—సర్ విలియం మారిసుగారు మార్చి 7 వ తేదీన బయలుదేరి ఢిల్లీకిబోయి ఆనాడే అచ్చటినుండి హరిద్వారమునకువెళ్లి అచ్చట 9, 10 తేదీలలో నుండురు. డెహరాడూనుకు 11 తేదీన వచ్చి గవర్నరు జేతల్లీ మీదుగా 12 తేదీననే నెటాలుకుపోయి, అచ్చట 14 తేదీన ఉండి తిరిగి లక్నోకు 16 తేదీకి తిరిగి వచ్చెదరు. (ఆ. ప్రె.)

ఏలూరు మున్సిపాలిటీ

నోటీసు

1926-27 సంవత్సరముకు ఏలూరు బస్తీ మున్సిపల్ టోలుగేట్లు, బల్ల దొడ్లు, మార్కెట్లు, కమేళాలు, వ్యవసాయముకు కాళీభూములు, చత్త, మైల డిపోవగై రాలు 1926 సం॥ మార్చి 12 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు ఏలూరు మున్సిపల్ ఆఫీసులో బహిరంగముగా వేలంవేయబడును గాన కావలసినవారు వచ్చి ధరావతులు కట్టి పాడుకొనవచ్చును. ఇతర వివరములకు యీక్రిందివారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఏలూరు మున్సిపల్ ఆఫీసు 8 తేదీ మార్చి 1925 } బి॥ వెంకట్రామయ్య చైరుమన్

ధీల్లీ విశ్వవిద్యాలయపు

పట్టప్రదానసభ

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

ధీల్లి, మార్చి 8:—ఈనెల 8 వ తేదీ జరిగిన ధీల్లీ విశ్వవిద్యాలయపు పట్టప్రదాన మహాసభయందు పట్టభద్రులకు హిత మొసంగుచు రీడింగు ప్రభువుగా రీక్రింది విషయము ఉపన్యసిం చిరి:—

ఈ విశ్వవిద్యాలయము అన్ని విధముల అభివృద్ధిగాంచుచున్నదని తెలిసికొనుటకు సంశయించుచున్నాను.

ఇటీవలనే న్యాయవాదవృత్తియందు విద్యార్థులకు శిక్ష గరపుటకు నూతన తరగతు లేర్పడినవి. పట్టభద్రుల సంఖ్య అధిక ముగ నున్నది. ఇంకను ఈవిశ్వవిద్యాలయమును వృద్ధిచేయ అధికారవర్గము ప్రయత్నము లావర్యచున్నారు. కాని ప్రభుమున మంచిపునాది నేర్పరచుకొని వై సాధమును నిర్మించుట సరియగు పద్ధతి యని నూచింప సాహసించుచున్నాను. ధీల్లీ మునిసిపాలిటీవారు నిర్బంధోచిత ప్రారంభ విధానమును అమలు నందుంచ నుద్దేశించుచున్నారని తెలియుచున్నది. మున్సిపాలిటీ వారి యుద్దేశము నెరవేరుటకును, విశ్వవిద్యాలయమువారి ఆశయములు సఫలమగుటకును ధనవంతులు పలుకుబడిగలవారు అన్ని విధముల తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాను.

ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు గొప్పభావిదశయున్నది. భారతదేశపు ప్రధాననగరమునందున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వపు కేంద్రస్థానముకూడ ధీల్లీనగరమే. కేంద్రశాసనసభలు ధీల్లీలోనే సమావేశమగుచుండును. సార్వభౌముని ప్రతినిధి ధీల్లీ యందేయుండును. ధీల్లిప్రాచీనచరిత్రవైభవము అద్వితీయములు. భారతదేశ ప్రాచీన చరిత్రకును ఆధునిక చరిత్రకును ఈ నగరము సమన్వయము కుదురుచున్నది. ఇట్టి ప్రాచీననగరమునందుండు విశ్వవిద్యాలయము ఉన్నతాదర్శములుగలవై భారతదేశమునకు గౌరవము ప్రతిష్ఠ కలుగజేయునదిగ నుండవలెను. భారతదేశపు విజ్ఞానాభివృద్ధి విషయమై రాజప్రతినిధికి గల ఆభిమానమునకు ఈ విశ్వవిద్యాలయము నిదర్శనముగ నుండవలెను. భారతదేశపు ప్రతినిధుల ఆశయములకు నిదర్శనముగ నుండవలెను. అన్ని పక్షములవారికి తృప్తి కలుగజేయునట్లుగ నుండవలయును. ఈ విషయములను దృష్టియందుంచుకొని ఈవిశ్వవిద్యాలయపు అధికారవర్గమువారు పనిచేయవలెను. ఇట్టి గొప్పలక్ష్యమును దృష్టియందుంచుకొని పనిచేయ మొదలిడిన మీరు తప్పక అన్నితరగతులవారి సహాయము పొందగలరు.

ఇటీవలివిద్యార్థులకు బోధనశిక్ష ఉన్నతాదర్శముల నన్య సరించియుంధవలయును. విద్యార్థులసంఖ్య అధికముగ నుండవలయునను ఆశతో శిక్షానియమములను తగ్గింపకూడదు. ఎల్లప్పుడు ఉత్కృష్టపరిణామమునే ఆశింపవలయును. క్రిందికివీగుటకు ప్రారంభించిన క్రమముగ అధోగతిపాలనల తక్షణము. ఎల్లప్పుడు విశ్వవిద్యాలయము విజ్ఞానలేజమును ప్రసరింపచేయుచుండవలయును. పౌరుల విజ్ఞానవికాసమునకు తోడ్పడుచుండవలయును. ప్రాతపద్ధతుల ప్రాతిమార్గముల ననుసరించుట సులభము. నూతన లక్ష్యముల నేర్పరుదాకొని కృషిసలుపుట కష్టము. ప్రపంచమున గొప్పప్రబోధము కనుపించుచున్నదనువిషయమును మీరు గుర్తెరుగవలయును. మానవవిజ్ఞానసముదాయము దినది నాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. కొత్తవిషయములు మానవవృద్ధికి గోచరించుచున్నవి. ఈనూతన పరిస్థితులను గుర్తెరిగి విశ్వవిద్యాలయము తన ధర్మములను నిర్వహించుచుండవలయును. ఈనూతన ప్రబోధమును గుర్తెరుగవలయును. ఇందులకు అధికారవర్గమువారు ఉపాద్యాయులు విద్యార్థులు ఉన్నతాదర్శములుగలవారై పనిచేయుచుండవలయును. విశ్వవిద్యాలయమున కేటి కళంకము కలుగకూడదను పట్టుదలతో పనిచేయుచుండ వలయును. ఈవిశ్వవిద్యాలయమున శిక్షపొంది పట్టభద్రులైనవారు తమ జీవితమును నిష్కళంకముగను గౌరవముగ గడుపుచు విశ్వవిద్యాలయమునకు కీర్తిని తెచ్చుటకు తోడ్పడవలయును. ఈఆశయములు నెరవేరుట కష్టముని తోచవచ్చును గాని స్వల్పమగు నిగ్రహముతో ఈ ఉన్నతాశయములు సఫలము కాగలవు. శేష ఈవిశ్వవిద్యాలయముకు సందర్శించుటకును ఇందుపన్యసింపుటకును ఇదియే కడపటి పర్యాయము. నేనుఇంగ్లండుకు వెళ్లి నను ఈవిశ్వవిద్యాలయపు శ్రేణుమును ఆరయుచు అభివృద్ధికోరుచునే యుండెదను (ఆ. ప్రె.)

మాండలే వంగ రాష్ట్ర వైదిలు

నిరశనవ్యత దీక్షమానెదరా?

మాలానా సోకతలీ ప్రయత్నములు

మాండలే, మార్చి 3:—మాండలే జిల్లాలో నిరశన దీక్షలోనున్న వంగ రాష్ట్ర వైదిలతో మాలానా సోకతలీ ప్రసంగించి యీ క్రింది విషయం తలచి వార్త బంపిరి:—

నేని పటికి ఆవివారము మధ్యాహ్నము వచ్చి జిల్లాలోనికి చూడబోతిని. అచట నామిత్రులు సుభాష్ చంద్రబోసు, మిత్ర మరెవరైనా వైదిలను జూచి మాట్లాడుటకు అనుజ్ఞ నీయవలెనని ఒక లేఖను వ్యయముగ మాపరింపెండెము కిచ్చితిని. నా లేఖలో నేను వారిని నిరశన ప్రదీక్ష వలన నటుల జేయు ప్రయత్నించెదనని చెప్పితిని. మాపరింపెండెముగారు మునుపాదుమనునన్ను వచ్చిచూడవలెనని. నేను వెంటనే అట్లు జేసితిని. కాస్తే నీవు మంచివారగు గాన్పించిరి. మాట్లాడనియవలసినదిగ సీఫాద్య జేయును ఇనస్పెక్టరు జెనరలు తలచి నిచ్చిరి. రంగూనలో ఇనస్పెక్టరు జెనరలు మెనరుటార్వరుగారిని జూచితిని. ఆయన జిల్లాల సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్ట ఆతురముతో నున్నట్లు గాన్పించెను. నేను మాపరింపెండెముతో మాట్లాడి నదిపడ ఆయన బెంగాలు బర్మా వర్షులల ప్రైవేటు సెక్రెటరీలకును, ఇనస్పెక్టరు జెనరలుకును డిల్లీలో ఫోన్ మెంబరుకును అట్లెట్లు తెలిగ్రాములబంపిరి. మోటీలాలు సెహ్రూ, నేనుగ ప్రకారము వెంటనే వైదిలతో మాట్లాడవలసినదిగను కాలగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షములకును పనిజేయవలసినదిగను తలచి వార్తనిచ్చిరి. 2 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఇనస్పెక్టరు జెనరలుగారి రివియము ఆలోచనలోనున్నదని తలచినిచ్చిరి. కొంతసేపటికి మాట్లాడుట కంగీకారమిచ్చినట్లు తలచివచ్చెను. పూజ అలవెన్సు మరల రాబట్టిన హోం మెంబరు జెప్పినట్లుగూడ చెల్పుచు నేకగు ప్రకారము తలచింపిరి.

జిల్లాల సౌకర్యములు

కొందరు మిత్రులతో నేను సాయంత్రము 6-30 గంటలకు జిల్లానువర్తన మోటారులో బోతిని. అంతవరకు జిల్లాలు అధికారులకు ఉత్తరువు లేమియు రాలేదు. నాను వచ్చిన తెలిగ్రామును జిల్లాలు మాపరింపెండెముకు పంపితిని. ఆయన అప్పుడేవచ్చెను. ఈలోపల ఆయనకుగూడ ఉత్తరువులవచ్చెను. మేము లోపలికిపోయి మిత్రులతో గలసి మాడుగుంటలనేపుంటిమి. వారు ప్రత్యేకావరణములోనుండిరి. పై మేమొకటి పెద్దహాలు, బాగాగా లివచ్చేది వారికియబడెను. వారు సుఖముగానే కాలముగడుపుచున్నట్లుండిరి. పక్కల బాగుండెను. పుస్తకాల అరలుండెను. దుస్తుల సౌకర్యములుండెను. వారికి క్రింద అరలలో వారిని కనిపెట్టి యుండు వైదిలుండరు. దాని ప్రక్కనే భోజనాలగదికలదు. వారికి క్రొత్తవంటయిల్లు కట్టబడెను. బెంగాలునుండి నేలగులంటువాళ్లు చెప్పించబడిరి. రెండు టెన్నిసుకోర్టులుండెను. మాపరింపెండెముగారు ప్యానడ్రోని సేర్పాటుజేసిరి. మాపరింపెండెముగారుగిల్లియు జిల్లాలు సిబ్బందిని గూర్చియు అందరును బాగానేమాట్లాడిరి. నేనుపోవునప్పటికి వారందరును పడకకుప్పిలలో పడుకొనియుండిరి. వారు సంతోషముతో వారోగ్యముగ నున్నట్లు గాన్పించిరి. అప్పుడప్పుడు మధ్యలో వారు తమతలలను దిండ్రమిదగాని చేతులమీద గాని పెట్టుకొనుచుందురు. నన్నుజూచి వారు చయతోనుండిరి. నేను వచ్చుట వారికి సంతోషముగ నుండెను. వారు నవ్వులు నన్ను సంతోషపెట్టకొరిరి.

అన్నము తినిపించ ప్రయత్నములు

వారిని ఉపవాసము వదలనట్లు గోరెదనని నేనుచెప్పితిని. వారు నేను జెప్పినట్లుల వివరమనిరి. కాని వారు జెప్పినది వినుమనిరి. వారు తమ మతస్వత్వము లాదరింపబడువరకును భోజనముజేయవద్దని ప్రతిజ్ఞబూనిరి. నెలపురోజులలో పూజలను వారు జేసుకొనగోరినపుడు నిరసనముగ జూచినయెడల వారి మనస్సును చాల కష్టముగ నుండెను. వారు యితటి తీవ్రకార్యమునకు గడంగిన జిల్లా యిబ్బందివలన గాదనియు ప్రభుత్వము వారు వారి నవమానింపకొరిరనియు చెప్పిరి. భారతధీరులగుటచే తి నారి కీనిగ్గత్యభివామ కష్టముగ నుండెను. నేను వారలతో మనసిచ్చి మాట్లాడి వ్యక్త భిప్రాయముల బోనాడి జిల్లాలు కష్టము లేట్టియెనా చేసితి యెట్టియెనా యెరింగిన సహాధ్యాయులు జెప్పినమాట వినుటనుండిరి చెప్పితిని. నేను కాలగ్రెసు పక్షమునను, స్వరాజ్యపక్షమునను జెప్పమాటలను నన్ను జూచి గూడ వారు అదరించిరిగాని వారాగిశ్యముతోనే యుండిరి.

ప్రభుత్వమువారు కాపుమతస్థనిరసనభావము అవమానముకాని దభరింపజాలమని ప్రాణముల త్యాగముజేయ వలసినకాలమువచ్చినది. మాపరింపెండెం టుండగనే మాడుగుంటలనేపు మనసిచ్చి మాట్లాడిన పిదప వారి మనస్సులను కాంతపరుపగలిగితిని. మనకు మాన్వేసీలుగాక యెక్కుమంది జైవలీరాలు గావలెను. నేను గూడ వారివలెనే యెక్కువకాలము కష్టపడి విప్లవకారుడనని పేరు బడితిని. నేను చివరకు వారలను బెంగాలు ప్రజలతోక్రమ ఆవాయకులద్వారా చెల్లిన తరువాత నాతోక్రమ నెరవేర్చుటల వాదనను పుచ్చుకొనగలిగితిని. అప్పుడప్పుడు వారిని గట్టిగ మందలించవలసివచ్చెను. అందరును నవ్వును మారకుండిరి. ఆరాత్రియే నేను నేనుగ ప్రకారికిని, సుభాష్ చంద్రబోసు సోదరునకును తలచి వార్తల బంపుచు వారు నాయెటుల ఫలరసము వైన పుచ్చుకొనునట్లు బెంగాలు అంగీకరింపవలెనని కోరితిని. సుభాష్ చంద్రబోసు, మిత్ర, గంగూలి, యిద్దరు చక్రవర్తులు, చటర్జీ, గోఖ, భామికు రి మంది యిచటనున్నారు. ముగ్గురు ఇన్స్పెక్టరు జిల్లాలులోనున్నారు. ఇన్స్పెక్టరు జిల్లాలో వారితో బాటు కష్టముల గుండుచున్న వారికి గూడ సీమరతులు వర్తించునెడల ఈ యెనిమిదినుండియు నాతోక్రమ గమనించెదమనిరి. ఈవిషయము నేను ఇనస్పెక్టరు జెనరలు కు తెలిపితిని. వారలకుగూడ నిట్టి సౌకర్యము లొసంగబడు వని నమ్మెదను. నేను ఇన్స్పెక్టరు గూడ పోయి, అచట ప్రతివారి ఆరోగ్యము గూడ నివేదించెదను. (అ. ప్రె.)

* * *

నేకగు ప్రకారి ప్రభుత్వ తరము

కలకత్తా, మార్చి 3:—మాండలే జిల్లాలో వైదిలను జూడబోయిన సోకతలీగారు నేకగు ప్రకారికి తలచినిచ్చుచు నిరశన ప్రకారాధకుల ఆరోగ్యము బాగుండెననియు, ప్రభుత్వ నిర్ణయము తృప్తి కరముగ నుండెననియు చెల్లుచు ఆ వైదిలు దీక్షమానునట్లు దేశముకిని మని యొనను తలచియువలె వని కోరిరి. నేక గుప్త గారు మరల మాలానాకు తలచినిట్లు ఇచ్చిరి. “దుర్గాపూజ విషయమై ప్రభుత్వనిర్ణయము, సంభాషణలు పరిశీలుటయొ విచారించగా, బర్మా ప్రభుత్వము సరస్వతి పూజ ఖర్చుల నివే బెంగాలు ప్రభుత్వ మొప్పుకొనునని తెలియుచున్నది.” వంగ రాష్ట్ర వైదిలు ఇతర కష్టములు లోలగుటకుగూడ పోరాడెదననియు, నింతవర కంగీకరింపని హక్కుల నిలవ బెట్టుదు రనియు నమ్ముచున్నానని బెంగాలు పక్షమున నేనుగ ప్రకారము చెప్పిరి. సుభాష్ బోసుగారి సోదరుడగు కేరత్ బోసుగారు యిందుల కంగీకరించిరి.

దీక్ష నేటితో ముగియు ననుకొనుచున్నారు. (ప్రెస్.)

నాభామహారాజుకు ప్రభుత్వభిక్ష

ఇయ్యవలసిన 7 లక్షలను తగ్గించి యిచ్చుట

(ప్రత్యేక విశేషం) ఢిల్లీ, మార్చి 31:—నాభాసంస్థానపదమ్యుతు డగు మహారాజ రిపుదమన సింగగారికి భారతప్రభుత్వమువద్దనుండి 681122 రూపాయల రెండు అలాలు ఒక దమ్మిడికి చెక్కు ప్రభుత్వముతో నన్నియో ను తరప్రభుత్వ తరములు జరిగినపిదప జేరెనని తెలియుచున్నది. మహారాజుకు రావలసినది యేడులక్షలనియు నెందుకు తగ్గించికో తెలియలేదనియు మహారాజును కొనుచున్నాడు.

హర్షి మను రాజీనామా ఫలితము

దైర్యవంతులగు మనుగారు రాజీనామానిచ్చుట

(ప్రెస్.) బొంబాయి, మార్చి 4:—హర్షి మనుగారు చాలించుకొనుటవలన ఫలితముగ బొంబాయి క్రాసికిలు బోర్డునుండి కే. యఫ్. నారిమనుగారు యం. యల్. సి డైరెక్టరు పనికి రాజీనామానిచ్చిరి. ఆయన క్రాసికిలుకు యిట్లు వ్రాసిరి. “ఒక నెల దాటులోపల బోర్డులో స్థానమునిచ్చునట్లు నేను హర్షి మనుగారికి వాదనము జేసితిని. మా నేటింగు డైరెక్టరు వాదనముజేసినట్లు ఆయనను బోర్డులో జేరుట కాహ్వనింపలేదు. నేను మాత్రము బోర్డునుండి రాజీనామా నిర్దుమన్నాను.”

దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్య

డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమానుగారు వెడలుట

అసెంబ్లీ చర్యవరకు రుసుంజీ గా రిచ్చుటనే యుండును బొంబాయి, మార్చి 3:—దక్షిణ ఆఫ్రికా రాయబారుల వాయకుడగు డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమాను గారు నేటి మధ్యాహ్నమున దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పయనమైరి. రాయబార వర్గములో మిగిలిన సారాబ్ది రుసుంజీగారు దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్యపై అసెంబ్లీలో చర్య జరుగువర కిచ్చుటనే యుండెదరు. డాక్టరు రహిమానుగారి అభిప్రాయములు దేశమును అందు ముఖ్యముగా ప్రతికూలము ప్రచారము జేసి సహాయము జేసినందులకై వందనము లెచ్చించుచు డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమానుగారు అస్సామీయే టెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో ఇట్లు చెప్పిరి:—

ఆసియావాసులకు ప్రతికూలముగ నున్న బిల్లు లన్నియు లా చేయబడకుండుటకై ఇండియా దొరకనమువారు చేయవలసినవని నంతటిని చేపెదరిన నమ్మెదను. అయినప్పటికి యూనియను ప్రభుత్వమువారు తాము పట్టినపట్టును విడువకపోయిన యెడల సామ్రాజ్యమును రక్షించుటకై యింగ్లీషులు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలిగించుకొనవలసివచ్చును. అబిల్లు లదే ప్రకార మంగీకరింపబడినట్లయిన ప్రాచ్యదేశముల నన్నింటిని ఏమి చేపెదరా? చేయమని సవాలు చేసినట్లుగా దానిని ఆసియాలోను అందు ముఖ్యముగా హిందూదేశములోను భావింపవలసి వచ్చెను. ఒక రొకరిని హిందూపెట్టుచున్నప్పుడు తక్కినవారును సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారును నిమ్మియోజకులై చూచుచున్నప్పుడు అటువంటి సామ్రాజ్యములో ఎవ్వరు నుండగూడదని నాతాత్పర్యము. సామ్రాజ్యము నేర్పరచినది ఇంగ్లాండుదేశమే. దాని నేర్పరచుటలో మొట్టమొదట పశుబలు ముపయోగింపబడినను పరస్పరముపూర్వము నున్న నేగాని అది నిలవనేరదు. సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నము కాకుండ చూడవలసిన విధి ఇంగ్లాండుదే యున్నది.

హిందూ దేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితి

హిందూదేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితి గూర్చి మీయభిప్రాయ మేమని డాక్టరుగారి నడుగగా ప్రస్తుతము సంఘీభావమే మిక్కిలి యవసరమని వారు చెప్పిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్య విషయముననున్న ఏకీభావమునే భారతీయులు తక్కిన అన్ని విషయములందును గనబరుపవలెనని చెప్పిరి.

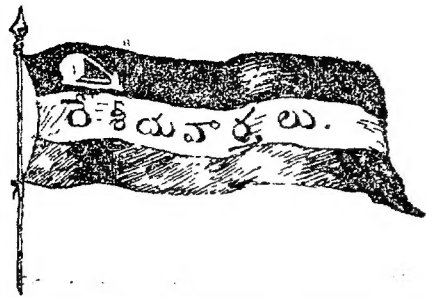
అసెంబ్లీ చర్య

అసెంబ్లీలో దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్య బహుళః స్వరాజ్య వాదులు సభనుండి వెళ్లకపూర్వమే చర్యకు రావచ్చును. కాని ఒకవేళ అట్లుగాక తరువాతనే వచ్చినను ప్రత్యేకముగా ఆచర్యలో పాల్గొనుటకై సభకు వెళ్లెదమని వారువాదనముచేసిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము నెత్తు కమిటీవారి నివేదికమునబట్టి తీర్మానము గావింపబడును. ఒకవేళ నివేదిక మిలోగా ప్రకటింపబడక పోయినపక్షమందు, రాజ్యాంగ విధానపద్ధతుల ననుసరించి షీ యుటిక్కు బిల్లులు లా చేయబడకుండు చేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని వేడుపు తీర్మానము గావింపబడును. (అ. ప్రె.)

అంద్రాసుగారి తంతి

“దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియనులో పుట్టి పెరిగి పెద్దవాం దైన భారతీయులను ఇండియా దొరకనమువారు స్వీకరింపుటకు సంసిద్ధులై యున్నారో లేదో అధికారరీత్యా తెలిసివేదా!” అని రెవరెండు కైడరుగారు రడిగిన ప్రశ్నకు అంద్రాసు గారు డెయిలీ మెయిలుకు ప్రత్యేకముగా తంతివార్తనంపిరి. హైందవసమస్యను పరిష్కరించుట కిచ్చుటివారు చూపెడి సామాన్య మార్గము (అనగా భారతీయులను నిర్బంధముగా భారతదేశమునకు పంపివేయుట) దీనివలన గోచరించుచున్నదనియు, ఈ పద్ధతియందు గలదుర్బిద్ధియును క్రూరత్వమును భారతీయుల నొక్కటిగా చేయుచున్నవని అంద్రాసు గారు చెప్పుచున్నాడు. (ప్రెస్.)

కలకత్తా ప్రాజెక్టు ఫిఫ్త జస్టిసు సర్ లాస్సులు సాం డర్ననుగారు పింఛను పుచ్చుకొనే వారి స్థానమున బెంగాలు ప్రాజెక్టులో జడ్జిగనున్న చర్ భాకరాంకినుగారు నియమింపబడుదురని ఫిబ్రవరి 6 లాజర్నలు ప్రకటించుచున్నది. వీరు ము ప్రకటమైన అమృతసరు విచారణ సంఘమున జ్యూడిషియల్ మెంబరుగ నుండిరి.

సీమా కూలీకేసు అప్పీలులో సందర్భమున దాఖలుచేయబడిన డియిలండరఖాస్తు విచారణ 4 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

ఇండియన్ ఆర్మిరిజర్వ ఆఫీసరు పీయర్స్ కు తుపాకి డెబ్బు తగిలి కలకత్తా జైనరలు ఆస్పత్రిలో చేర్చబడినది. ప్రమాదవశమన డెబ్బుతగిలెను. గుండు బుజమునుండి తీయబడినది. కొంచెము నయముగానే యున్నది.

మోటారును అతి వడిగానడిపి అనిల్ ముఖర్జీని గాయపరచినందుకు కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు డ్రైవరుకు 5 నెలలు కఠినించి 6 నెలలవరకు లైసెన్సును లాగివేసెను.

స్వతంత్రతమువారు "బెంగాలీ" "న్యూనియన్" పత్రికలలో సంబంధ మేర్పరచుకొనిరి. చక్రవర్తిగారు సంపాదకులుగా నుండునని తెలియుచున్నది.

బర్మాదినపత్రికయగు ఫుల్ తానూకు ప్రకాశకడగు తిన్ పైన పోలీసు కమిషనరు మానవత్వపుదావా తెచ్చెను. మేజిస్ట్రేటు అరెస్టుకొరకు డియిలు వారంటు నొసగి కేసు మార్చి 5 తేదీకి వాయిదావేసెను.

రంగూనులో తున్ జ్ఞాయను పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు ఫీ చెండిగడియారము సంబంధమున మేజిస్ట్రేటు సహకారోహ సేరమాకోపించెను.

హైదరాబాదులో రోజుకు రోజు స్టేషన్ యొక్క పనులు చున్నది. నెకిందిరాబాదుకుగూడ ప్రాచుర్యముంది. పాఠశాలలు మూసివేయబడినవి.

ఏలూరు తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘ ఆరవ మహాజనసభ

ఏలూరు తాలూకాలోని అగ్రతరగతి మ. రా. రా. బండా విద్యార్థుల పంతులుగారికి అభినందనపత్ర మొసగుటకు గాను సదరు సభ గుండుగోలను గ్రామములో 6-3-26 తేదీన జరుపబడును.

పెదపాడు. { భో. ధర్మరాజు, కార్యదర్శి.

భారత శాసనసభ

నేటి సమావేశము

స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు బడ్జెటు చర్చ యందుపాల్గొన కుండుటకు నిర్ణయించుట

(ప్రత్యేకతరంగ)

ఢిల్లీ, మార్చి 4:—నేడు భారత శాసనసభ సమావేశమై సభకు రాజకీయవిషయము తెలుల పరిణమించునో యని ఆతురమును, చవియు హెచ్చుగ నుండెను. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు కాన్పూరు కర్షణము నాచరణలో బెట్టుట కుత్సా పాముతో నున్నారు. వారు శాసనసభలలో సుక్ష్మిరి టిక్సిరి యాడకుండ నున్నందువలన దీనిని విడిచి వేశములో బెట్టుబడి వచ్చే యొన్నికల సంబంధమును జరిపెదనని అనుకొనుచున్నారు. మరవద్దేవుము బెట్టున్నను అన్ని రాష్ట్రములలో వారే అధిక సంఖ్యాకులు గెల్పెదనని స్వరాజ్యపక్షమువారికి నమ్మకము గలదు.

నేడును శత్రువుగూడ బడ్జెటు సాధారణచర్చలో స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లెవరును పాల్గొనగూడని స్వరాజ్యపక్షమువారు తుత్తరువు గావించినని తెలియుచున్నది.

ఇండియన్ ఆర్మిరిజర్వ నాయకులు యేమైన ప్రకటనము గావించెదరేమో యని ప్రేక్షకసభ్యులు నేడు చాలవరకు నిండిపోయెను. స్త్రీల స్థానములందు సరోజినీ దేవియు, మోతీలాలు సతీయు గూర్చినియుండిరి.

సభాకార్యక్రమ ప్రారంభమున మిలిటరీ బ్యాండు బర్మాను గాయను, ఆర్థికశాఖకు రాఫువేంద్రరావుగారును ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన సభ్యులు రాజభక్తి ప్రమాణముల గొనిరి.

ఇండియా బడ్జెటు

"డెయిలీ గజెటు"

కరాచీ, మార్చి 3:—బడ్జెటుపై వ్యాఖ్యానము చేయుచు హిందూదేశముయొక్క కరెన్సీ ఆర్థిక సమస్యలకు క్రిందటి సంవత్సరము కడ నేర్పుతో సమన్వయము చేసినందులకును 1926-27 బడ్జెటును బాగైతగా బుద్ధికాశల్యముతో తయారుజేసినందులకును, తుదకు పెచ్చుపెరుగుచున్న మిలిటరీ ఖర్చులకొరకై ఎక్కువ పన్నులను విధింపఁబరిచిన 1919-1922 సంవత్సరములలో గాక యిప్పుడు ఆర్థికసభ్యుడుగా నుండుట తటస్థించినందులకును 40 బాసిల్ బ్లా కట్టుగారి నభినందించుచున్నది. శీత వాతావరణముల సరిగా నున్న పక్షమందు ఈపన్నుల పరిమితి కొంతవరకు తగ్గవరకు పన్నులు కొన్ని సంవత్సరములవర కిట్లే నచ్చుచుండవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

మంచిపనితరము! సకాలమునకు నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట సరసమయినమజూరి!

వారి స్వల్పభముకొరకే ప్రతియొకరున్న దీనిని గమనింపవలయును అన్ని విధములయిన బంగారుసామానులు. గాజులు, గొలుసులు, కాసులపేరు, తెద్దాణములు, నాగపత్రిలు, పుంగరములు వగైరా నగలున్న చెంబులు, లోటాలు, కప్పులు, చెండిసామానులు, కుంకుమభరిజే మొదలు నీర్లుపానుకొనే పెద్దఆంధ్రాలమొక్క సకలవిధమైన సామానులు ప్రస్తుత నాగరికతనబట్టి అందముగాను కుభ్రముగాను తయారుచేసి యివ్వబడును.

యిదిగాక జర్మనీకిల్వరు, పిత్తరీ కప్పులు, సాసర్లు, పూసాగిన్నెలు వగైరాలు విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపబడు యంత్రములచే తయారు చేయుబడును.

శ్రీలక్ష్మీ వర్మన్

తంజివీలాసం. } పోప్రయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, "సత్యవర్మన్" } నెం. 2/19 కోపు చెంకటాచలయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

బుల్ బుల్ ఆటో మాటికు ప్రేమ అత్తరు

కొత్తగా జర్మనీపారిచే కనిపెట్టబడినది

వివాహము యితర శేషక సమయములందు వాడుకు యంతమంచి నవీన ఆత్మరు ఇదివర కెప్పుడు అత్తరు వెడలును, బుడ్డిని నిలుపుగానుంచిన బయటికిరావడము ఆరను. పరిష్కారమై ఒకబుడ్డికి ఆర్డరుయిచ్చి తెప్పించుకొనుదు. తరువాత మీరు మీన్నీ హేతులును డబ్బులకు సంతోషముతో ఆర్డరునిచ్చురు. బుడ్డి 1.5 ధర రు 1.40 తపాలార్చు ప్రత్యేకం.

ఉండి యుండ లేదు. పై భాగమునం దున్న మొర మాత్రమే తీసినచే మంచి మహాసక గల

BAIJNATH MOTHILAL & Co.,
168, China Bazar Road, P. Box No. 163 Madras

బడ్జెటు చర్చ

స్వరాజ్యపక్షసభ్యుల మానవత్వము

జిల్లి 4 వ తేది.

కొంత నేపటివరకు సభ్యులెవరును మాటలాడుటకు లేవలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు పూర్తిగ మానముదాల్చిరి. స్వతంత్రపక్ష సభ్యులలో చాల మంది సభకు హాజరుగాలేదు. వెలుపల సభజేయుచుండిరి. ముగ్గురు నలుగురు ఇతరసభ్యులుమాత్రము కొలదిగ ముచ్చటించిరి. వారిలో క్రాఫర్డు, హాడు సనుగార్లు కలరు.

జైనరలు బడ్జెటుపై చర్చ భగ్న మగుట స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఇండియన్ ఆర్మిరిజర్వమువారికిని సంతృప్తికరముగనున్నది. సోమవారమునాడు రెండుపక్షములవారు కలసి ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిలు డిమాండును నిరాకరించుటకు అంగీకరించిరి. సంస్కరణములు అభివృద్ధిచేయ ప్రజాప్రతినిధులు గావించిన కోరికను ప్రభుత్వమువారు తిరస్కరించి సందలి తమ అసమ్మతమును ప్రకటించెదరు. ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిలుగ్రాంటు నిరాకరింపబడిన పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారు సభను వదలిపోయెదరు.

(స్వకీయవిశేషి)

వార్త సాయంకాలము 5 గంటలకు చేరెను.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులజీవితములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు, దళసరి కాగితములు)

వృషాధిప శతకము	0-2-6
సర్వేశ్వర శతకము	0-3-0
దేవకీనందన శతకము	0-3-0
ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0-2-0
నారాయణ శతకము	0-3-0
కాళహస్తీశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతారక శతకము	0-3-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును.)	0-6-0
హిందీ మొదటినాచకము డిప్లో	0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ డిప్లో	1-0-0
ఆంగ్లోద్యమము (మొదటి ఆయు ఆంగ్లమహాసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష ఆధ్యక్షకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినది)	1-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
కారడంబ (స్త్రీధర్మబోధిని నాటకము)	0-4-0
ఆరాధనవిధి	0-4-0
ఆత్మజిజ్ఞాసాసంఘము (శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మజి)	0-8-0
కవితృత త్త్యచారము	2-0-0
ఆంగ్లసర్వకళాశాల - విద్యాప్రవృత్తి	0-4-0
సత్యవత్సపాఖ్యానము (పద్యకావ్యము కవితృము)	
రామదాసు	0-10-0
శతకకవుల చరిత్ర	8-0-0
గాలవముపి నాటకము	0-12-0

(పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము)

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

చెన్నపుడి

మార్చి 8

సామ్రాజ్య శాసనసభా చారిత్రమునందు మార్చి 8 వ తేది కడు ముఖ్యమయిన దని ఎంచవచ్చును. ఆదినము శాసనసభ్యుల కన్నను ప్రభుత్వమున కెక్కుడు పరితాదినము. అసహాయోద్యమత్రవతను తగ్గించి శాసనసభా బహిష్కారమును తొలగించి తుదకు గౌరవప్రద మగు సహకారమునకు సయితము సమ్మతించి బహిష్కారవాదుల అసంతృప్తికి గురియై, దేహము దుర్బలముగ నుండి మరణ మాసన్నమగునని గ్రహించిన సమయమున గూడ తనకరముల నందిచ్చి సుహృద్భావము గనుపరచిన కీర్తిశేషులగు దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారికోర్కెను ప్రభుత్వ మువారు మన్నింపరయిరి. బర్మెన్-హెడ్డుప్రభువు గారును రీడింగు ప్రభువుగారును ప్రతికూలప్రసంగ ముల గావించిరి. తుదకు శాసనసభవారడిగిన మితమగు కోర్కెను గూడ ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానమును త్రోసిపుచ్చిరి. ఆత్మగౌరవము గల శాసనసభ్యు లికమీద సభను విడిచివచ్చుట దప్ప వేరుమార్గము గనుపించదు. స్వతంత్ర పక్షమువారిమారు స్వరాజ్యపక్షమువారితో చేతులగలప రని విదిత మగుచున్నది. దేశమునందత్యంత సందిగ్ధసమయ మరుదెంచినపుడు వీరు తమధర్మమును విడనాడు చున్నారు. బ్లాక్లెబుగారు వైచిన పాచిక పారినదని తలంప వచ్చును. బడ్జెటును నిరాకరించుచో కాటక్ ఎక్సైజుడ్యూటీ రద్దుజేయబడ దని బ్లాక్లెబు గారి ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

కాని యిందుమూలమున నెవరును భయపడ నక్కర లేదు. ప్రభుత్వము వారు తమ కవసరమని తోచిన గ్రాంటుల నన్నిటిని పునరుద్ధ రించుచున్నపుడు ఎక్సైజు డ్యూటీని మాత్ర మేల పునరుద్ధరింపరాదు? శాసనసభ్యులను శిక్షించు నిమిత్తము, తమ యధికారమును వినియోగింప మని ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచో, ప్రజలు సత్యము గ్రహింప వీలగును. సర్టిఫికెట్టు ప్రయో గమున కొకదారి డొంగలేదనియు, ప్రజాభ్యుదయ మవసరమయినపుడు దానిని వినియోగింపరనియు తేలును. అందుచే స్వపరిపాలనా సంపాదనము నిమి త్తము, ఇట్టి స్వల్పవిషయములను పాటించుట, స్వతంత్రపక్షమువారికి పాడిగాదు. ప్రభుత్వ నిర్వా హకనభకు సంబంధించిన గ్రాంటునయినను వీరు నిరాకరించెదరను నమ్మకము లేకున్నది. రాయల్ కమిషనును నియమింపలేదు గావున, బడ్జెటు చర్చలో వీరు అసలే పాల్గొనకపోవచ్చు నని, గూఢాహింసబడుచున్నది, బడ్జెటు చర్చలో స్వతం త్రపక్షమువారు పాల్గొననిచో, స్వరాజ్య

పక్షమువారు రసలే పాల్గొనరు. అట్టిచరి, ప్రభుత్వ మువారే బడ్జెటుబాధ్యత నంతను వహింపవలసి వచ్చును. స్వతంత్రపక్షమువారు రెటుల ప్రవర్తిం చెదరో నేటిదినము నిర్ణయింపబడునట. జిన్నా గారు శాసనసభలో తమ యభిప్రాయమును తెలి పెదరట. ఇప్పటికయినను వీరు తమ పట్టుదలను వదలి, స్వరాజ్యపక్షమువారికి ప్రోద్బల మొసగ నిశ్చయించుట మంచిది. అభిప్రాయ భేదములను తాత్కాలికముగ వెనుకకు బెట్టుట న్యాయము. కానిచో, స్వతంత్రపక్షమువారు దేశక్షేమము విడ నాడినవా రగుదురు.

ప్రభుత్వమువారు అనుకూలుమగుజవా బాస గకుండుటచే, మార్చి 8 వ తేదీన స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు శాసనసభను విడనాడెదరని తెలియుచున్నది. ఆరోజున బడ్జెటుడిమాం దులచర్చ ప్రారంభమగును. శాసనసభను విడు వకముందు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు తమ చర్యకు గలకారణములను వివరించెదరు. కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము, ప్రస్తుత శాసనసభలో నిలిచి పనిజేయుటకు వీలు లేదని, స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు ప్రభుత్వమువారికి చెలుపవలయును. అవసరమగుచో, ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించుటకు స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లొకరోజు హాజరయ్యెదరు. ఇది స్వతంత్రపక్షసభ్యుల దృక్ప థముపై నాధారపడియుండును. దక్షిణాఫ్రికాప్రశ్న పక్షపక్ష గాదు గావునను, అక్కడి ప్రభుత్వము వారే పుస్తత దుస్థితికి బాధ్యులగుటచేతను దక్షిణాఫ్రికాభారతీయ ప్రశ్ననుగూర్చి జరిగెడిచర్చలో మాత్రము స్వరాజ్యపక్షమువారు పాల్గొందురని తెలియుచున్నది. డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమానుగారికి వారటుల వాగ్దానమొసర్చిరి. మొత్తముమీద స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలో బనిచేయు టకు, 8 వ తేది కడపటి దినమని చెప్పవచ్చును. 6 వ తేదీన గూడెది అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభలో భావికర్తవ్యము నిర్ణయింపబడును.

మద్రాసుమెయిలు పత్రికా విలేఖకుడు పంపిన వ్యత్యాంతము నిజమగుచో, స్వరాజ్యపక్షము వారిక మీద “ఐచ్చికసహకార నిరాకరణ” పద్ధతి నవలం బింపవలయునని గాంధీమహాత్ముడు సలహానిచ్చె నట. క్రొత్తపదములను నృజించుటలో మహాత్ముడు ధిట్టయని యీవిలేఖకుడు అభిప్రాయించుచున్నాడు. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఐచ్చికసహాయ నిరా కరణమే కర్తవ్యమని ఎల్లరును గ్రహింపవలయును. రిస్పాంసులేనిది, రిస్పాంసేవు సహకార మనుపదమున కర్థ ముండదు. భారతీయులు అసహాయకార్యక్రమ మును నిర్వహింపలేని స్థితిలో నున్నసంగతినిజమే. శాసనోల్లంఘనము సేసమయమున తలపెట్టుటకు వీలులేదను సంగతియు నిజమే. ప్రజలకీర్తి హీనత నంగీకరింపక తప్పదు. కాని, ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరుపనిది, వారు బుద్ధిపూర్వముగ సహాయము నలువరని ఎంచవచ్చును. ప్రజలసద్భావమును చూర గొనుట ముఖ్యమని ప్రభుత్వమువారు పరిగణించుచో, ఇప్పటికయినను కాంగ్రెసు తీర్మానము నంగీకరిం చుట శ్రేయస్కరము. ఇటుల గావింపనియెడల ప్రజలకన్న ప్రభుత్వమునకే ఎక్కుడు నష్టదాయ కము. స్వపరిపాలనాభిలాషులగు ప్రజలకు నేడు గాకున్న రేపయినను స్వపరిపాలనము లభింపక

తీరదు. ఏదేమునందును స్వాతంత్ర్యాశయమును నిరోధించు ప్రయత్నములు విజయము గాంచలేదు. నిరోధించుకొలదియు, స్వాతంత్ర్యాభిలాష యతి శయము జూపుచునేయుండును.

అందుచే నిర్బంధముల గాంచి ప్రజలు జంక బోరు. ప్రజలలో ముఖ్యమగు లోపము, ఐకమత్య విహీనత దప్ప వేరుగాదు. తమలో తమ కెన్ని విభేదము లున్నను దేశస్వాతంత్ర్యరక్షణ నిమి త్తము వాని నన్నిటిని వెనుకబెట్టి చేతులగలుపు నేర్పు వారి కింకను అలవడలేదు. కాని, అపజయ ములు గలుగుకొలదియు, వారలు గుణసారమును నేర్చుకొనుట నిశ్చయము. అనుభవములు సత్య మును తేటపరచుట నిస్సందేహము. ప్రస్తుతపరి స్థితు లాశాభంగకరముగ నున్నను, నిరాశకు తావులేదు. ప్రతి భారతీయుని హృదయమునందు స్వరాజ్యవాంఛ మొలకెత్తియున్నది. ప్రబోధము బాగుగ గలిగినది. నిర్మాణసాధన మూలమున కార్యదీక్ష బలపడుకొలదియు ప్రజాశక్తి విజృంభిం పక మానదు. స్వశక్తిపై నాధారపడవలయు నని కాన్పూరు కాంగ్రెసు సభ హెచ్చరించినది. స్వశక్తి ఐకమత్యమును పెంపొందింపగలదు. స్వరా జ్యమును చేరువకుదేగలదు. మార్చి 8 వ తేదీతో కాంగ్రెసుపక్షకర్తవ్యము ముగిసిన దని భావింపక, అప్పటినుండియు ప్రజలపై ప్రచండబాధ్యత ఏర్పడు నని గ్రహింపవలయును. ఆరోజునుండియు, ఒక వంక శాసనసభలను కాంగ్రెసు పక్షమువారితో నింపుటకు ప్రయత్నించుచు, వేరొకవంక దేశము నందు నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింప సమ కట్టవలయును. ప్రతి గ్రామమును స్వపరిపాలనా నిలయముగ జేయబూనవలయును. తగు సంసిద్ధత జూపిన పిమ్మట, ప్రజలకోర్కె లింకను నిరాకరింప బడునేని అంత్యచర్య యగు శాసనోల్లంఘనము నవలంబింపవలసి వచ్చును.

కాని ఇంతదూరము దేశము పోవువరకు ప్రభుత్వమువారు వేచియుండుట పాడియా? సులభ ముగ పరిష్కరింపదగిన సమస్యను పరిష్కరింపక నిలుపుట శ్రేయస్కరమా? కాలము గడచుకొల దియు తాము పొరబడితిమని అధికారులు విచా రింపవలసివచ్చును. ప్రజలెల్ల కాలమును నిస్సహాయులుగ నుండురని తలంచుట భావ్యముగాదు. భారతీయులు సయితము తలయెత్తు సూచనలు పొడగట్టుచున్నవి. అజ్ఞానజన్య మగు భేదభావ ములు చిరకాలము నిలువబోవు. స్వరాజ్యసం పాదనోత్సాహము బలపడుకొలదియు సంయోగా వశ్యకతను ప్రజలు తప్పక గ్రహింతురు. దానిని గ్రహించినపిమ్మట ప్రజ లెట్టికార్యమునకు బూని నగు సఫలము గాకమానదు. ఏప్రిలుమాసము నందు నూతనరాజప్రతినిధి యగు ఇర్విను ప్రభువు గారు పరిపాలనబాధ్యతను వహింతురు. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరచుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారుదుర్మక్తులై, రాండుటేబిలు సమావేశమును సమకూర్చుచో ఇర్విను ప్రభువుగారి పరిపాలనము నకు శుభారంభ మేర్పడును. ఇండిపెండెంటు లేబరు సంఘమువారు రాజకీయ నిర్బంధితులను వెంటనే విడుదల జేయవలయు నని ప్రభుత్వమువారిని కోరు చున్నారు. ఇక్కార్యము వెంటనే జరుగునిచో సఖ్యము కుదురుట యసంభవ మని వీరు చెలుపు

చున్నారు. లే బరు పక్ష రాయబారులుగూడ బర్మేశాహ్వాన ప్రభువుగారిని సందర్శించి యీ విషయమై ముచ్చటించిరి.

లేబరు పక్షమువారు చూపిన నద్భావమునకు వారిని అభినందింపవచ్చును. బర్మేశాహ్వాన ప్రభువు గారిని జవాబిచ్చి దెలియదు. కాని లేబరు పక్షమువారింతట నూరుకొనచో, వారి పలుకులును తీర్మానములును వట్టి యార్జాటములకింద పరిణమించును. ప్రాతఃచరిత్రను త్రవ్వటకు మా కిష్టములేకున్నను, బెంగాలు అర్థి నెన్ను నిర్మాణమునకు లేబరు ప్రభుత్వమే కారణ మని గ్రహించుట యవసరము. తాము లేబరు ప్రభుత్వమువారి యడుగుజాడలనే నడుచుచున్నామని కన్నర్యేటిపు మంత్రులు చెలుపుచున్నారు. తా మొనర్చిన కార్యము తప్పని లేబరుపక్షమువారు మనఃస్ఫూర్తిగ నెంచుచో, ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారిని బలవంతపెట్టుటకు ఫలప్రదమగు చర్యల గైకొనవలయును. లేబరు మంత్రుగనుండిన ఆలివియరు ప్రభువుగారు, అట్లహానముగ తీర్మానములను ప్రతిపాదించెదరు. కాని, తుదకు జారిపోయి ప్రభుత్వసమాధానముతో సంతృప్తి జెందుచుందురు. ఇతర లేబరుసభ్యులు జూడ వీరిమార్గమునే యవలంబించుచో, భారతీయుల కెట్టిమే లొనర్పజాలరు. హిందూదేశమునకు సంబంధించినంతవరకు, కన్నర్యేటిపు పక్షమయినను, లిబరలు లేబరుపక్షములయినను ఒక్కవిధముననే ప్రవర్తించెదరనునమ్మకము ప్రజలకు మరింత బలపడగలదు. ఇంగ్లండు తన బాధ్యత సీనమయమున ఎటుల నిర్వహించునో, దానిపై భావిపరిణామ మాధారపడి యుండును. వ్యవహార మెటుల నడచునో త్వరలో తెలియగలదు. అది ఎటులున్నను మార్చి 8 వ తేదిన స్వరాజ్యపక్షసభ్యులన్ని శాసనసభలనుండియు వెలుపలకు రావలసివచ్చును. ఈతరున నిర్ణయము గావింపవలయు నని అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభవారిని కోరుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు నిశ్చయించిరి. వీరి నిశ్చయమును 6 వ తేదిన జరిగెడి కాంగ్రెసు కమిటీవారింగికిరించెదరని నమ్మకము. 8 వ తేదిన స్టేటు కాన్సిలు సభయు సామ్రాజ్యశాసనసభయు జరుగును గాన ఆదినమున సభ్యులు బైటికివత్తురు. రాష్ట్రీయసభలు గూడ ఆనాడు జరుగుచో స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు విడువవలయును. ఆదినమున సభలుజరుగనిచో పిమ్మటజరిగెడి సభలోనుండి లేచి రావలయునని తీర్మానింపబడినది. మద్రాసు శాసనసభ నేడు ప్రారంభమై 7 వ తేదిన ముగియును. 8 వ తేదిన సభ జరుగదుగాన పిమ్మట జరిగెడిసభలోగాని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు తమ అసమ్మతిని చెలుపుట కవకాశముండదు. స్వతంత్ర పక్షసభ్యులుగూడ బడ్జెటు చర్చలో పాల్గొనకుండుటకు నిశ్చయించుచో ప్రభుత్వసభ్యులు నామినేషను సభ్యులసహాయముతో మాత్రము బడ్జెటును కొనసాగింపవలసివచ్చును. హిందూదేశ చారిత్రమునందు నందిగ సమయమరుదెంచినది. 8 వ తేదిన స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానము పట్లగల అసంతృప్తిని వెల్లడిజేసి స్వరాజ్యము తప్ప తక్కుంగలవరములతో బనిలే దని ప్రపంచమునకు తెలుపగలరు. ఆ దినమునుండియు ప్రజలు అకుంతితదీక్షతో స్వరాజ్య సంపాదనము నిమిత్తమై యావచ్చుకొని

ధారణోయవలయును. భారతీయుల కోర్కెలు నఫలమగునట్లుల పరమేశ్వరు డాశీర్వదించుగాక!

వైవాక్యము లచ్చుపడిన పిమ్మట, స్వరాజ్య పక్షసభ్యులు 8 వ తేదికి పిమ్మట శాసనసభల కసలే దిరిగిరారనియు, నెహ్రూగారు స్క్రీనుకమిటీ సభ్యత్వమునకును, పటేలుగారు శాసనసభాధ్యక్ష పదవికిని రాజీనామా నిచ్చెదరనియు దెలిసినది.

శాసనసభ : దేశభాషలు

శాసనసభలలో దేశభాషలను వాడవలసిన యవసరమును పలుమారు తెలిపియుంటిమి. బర్మా శాసనసభలో, సభ్యులు మాత్రమేగాక హాం మెంబరును, విద్యాశాఖామంత్రియు బర్మీసుభాషలో ముచ్చటించినట్లు, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇతర దేశములలో, మాతృభాషలో మాటలాడుట గొప్పయని ఎవరును ఎంచబోరు. తంతివార్తలలో నీవిషయమును ప్రత్యేకముగ పేర్కొనరు. కాని హిందూదేశస్థి బట్టియిట్టి సామాన్యవిషయమును అసాధారణ మని భావింపవలసివచ్చును. దేశభాషలలో మాటలాడుట గౌరవమని ఎంచువారరుదు. శాసన సభ ల లో వాడుట మరింత గౌరవలోపము. శాసనసభ్యులొక వేళ పారబాటున ప్రసంగించినను అధికారసభ్యులందు కసలే పూనరు. ఇట్టి సందర్భములలో బర్మాలో శాసనసభ్యులును అధికారులునుగూడ దేశభాషను గౌరవించుట ఇతర రాష్ట్రములవారికి మార్గదర్శకముగ నుండగలదు. దేశభాషలో ముచ్చటించుటకు శాసనసభ్యులు పట్టుదల జూపుచో వారి ఉపన్యాసములను రిపోర్టుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు జేయక మానరు. లేనియెడల నిజసందర్భములను ప్రజలు గ్రహించుటెట్లు? పరిపాలన మెటుల జరుగుచున్నదో తమ ప్రతినిధులెటుల పనిజేయుచున్నారో కనుగొనుటకు ప్రజలకు సంపూర్ణావకాశ మొనగనంతవరకు ప్రజాప్రాతినిధ్యము వట్టిబూటక మగును. ఆంగ్లభాషా ప్రవీణులయినను శాసనసభ్యులు ప్రజాశ్రేయము నిమిత్తము దేశభాషలలోనే విధిగ ముచ్చటించుచో సత్వరప్రబోధము గలుగు ననుటకు సందియము లేదు. విదేశభాషలో ప్రతినిధులు ముచ్చటించునంతవరకు భాషాప్రయుక్త విభాగావశ్యకత గోచరింపజాలదు. ఆంగ్లభాషతోనే అన్ని పనులును నెరవేరుచుండ ప్రత్యేకాంగ్ల రాష్ట్రమేలనని తలచువారుండురు. విద్యాధికులు ఆంగ్లభాషా వ్యామోహమునుండి ఎంతత్వరలో తప్పించుకొనిన నంతమేలు.

యూరపియను విద్య

విశ్వాశాఖ నంతను మంత్రుల పరము జేసి, యూరపియను విద్యను మాత్రము మినహాయింపవలయునట్లు బట్టి, మంత్రులయందు ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకము లేదని తోచును. బొంబాయి శాసనసభలో నీవిషయమై అసమ్మతి జూపబడినది. ఇందుకు సంబంధించిన గ్రాంటును నిరాకరింపవలయునని నారిమనుగారు ప్రతిపాదించిరి. వీరి తీర్మాన మోడిపోయెను. కాని, వీరు నూచించిన ఆక్షేపణ మాత్రము చాల ముఖ్యమయినది. ప్రభుత్వసభ్యుడు దెలిపిన హేతువు నిస్సారమయినది. ఇట్టి చిన్న

విషయముల జూచుటకు మంత్రులొకరికి తీరిక యుండదని, హాంమెంబరుగారు జవాబిచ్చిరి. మిగిలిన విషయముల నన్నిటిని విచారించుటకు సావకాశముండగ, ఈయొక్క విషయమునకును తీరికయుండదనుట భ్రమతప్పవేరుకాదు. యూరపియనుల జేమమును భారతీయమంత్రులు కాపాడజాలరనుచో, ఇకవారిని నమ్ముటకే వీలుండదు. సంస్కరణముల స్వభావమును గ్రహించుట కీ సందర్భమొంతయు చాలియుండును.

కలకత్తా కార్పరేషను: దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను నివారించువరకు, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారికి ఇండియాలో పారస్వపుహక్కులనొసగగూడదని, కలకత్తా కార్పరేషనువారు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమునందు విరుద్ధమేమియు కనుపించదు. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికా వీడించుచున్నపుడు, హిందూదేశము ప్రతిక్రియలకు గడంగుట నహజము. ఇట్టి తీర్మానమును ఇండియా ప్రభుత్వమువా రామోదించజాలమని తెలుపుట భావ్యముగ దోషదు. ఒక సంక దక్షిణాఫ్రికాను ప్రోద్బలపరుపజాలకబోగ వేరొక సంక చేతనున్న సాధనముల నయినను అవలంబింపక బోవుట గౌరవము గానేరదు.

జాతీయమితి భావిపరిస్థితులు

సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించువిషయము

దర్జీ, మార్చి 2:—జాతీయమితిలో సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించుటకు గూర్చి వాదోపవాదములు జరిగెను. పూర్తిగ చర్చించి ప్రత్యక్షముగ ఇందులో తోక్యమున్న వారి హక్కులను గూర్చి ఆమూలగ్రముగ ఆలోచించిరి. జీనీవాకు బోవు వేర్వేరు ప్రతినిధులు కొంతస్వేచ్ఛగ ఒకరితోనొకరుఆలోచించి సలహా చేయుటకు అవకాశమున్న అక్కడ జరుగు చర్చలవలన ఒకదారి ఏర్పడును. కాని ఎవరి యభిప్రాయములను వారు కలిగియుండవచ్చును.

బ్రిటిషు ప్రజలు జాతీయమితి తుదకెట్లు పరిణమించునో యని ఆకురతను జూపుచున్నారు. మరియు లోకొర్నోలో అనుకొన్న ఆశీలను, ఆణగ్రాంకోకాదనుచున్నారు. ఈ యుద్దేశ్యమును మనసులో నుంచుకొనియే చాంబల్లెనుగారు పార్లమెంటు జాతీయమితి సంఘముతో నిష్పటిదినము ఎట్లు జేసినవానందువని అనేకముగ ఆలోచనలు స్ఫురించుచున్నవని.

రేపు కామన్సుసభలో ప్రధానామాత్యుడే విషయమై ప్రకటించునట్లుచే దానికై ఎదురుచూచు చున్నారందరును ఈలోపుగ.

దీనిమీద చర్చజరుగునది లేనదీ ప్రధానామాత్యుడు జేయు ప్రకటనమునుబట్టి తెలుసు.

బొంబాయి 'బ్యాంక్' గొడవ

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ మార్చి 3:—బ్యాంక్ గొడవను కామన్సుసభలో పకలత్వలాగారు నూతనరూపమును దాల్చునట్లు జేసిరి. బొంబాయినగరాభివృద్ధి—రిక్ల మేషన్ స్క్రీము—స్వాయత్తశాఖ గనుక బొంబాయి ప్రభుత్వమువారే ఈవిధానమును జయప్రదముగ జరుపుటకు ఆర్థికబాధ్యత నంతమ పహించుటచే బొంబాయి ప్రజలకు గలిగిన నష్టమును పూర్తిజేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటువారి నడుగ పంపియుగ నున్నారాయని సకల త్వలాగా రడుగలేదని విటర్బర్క్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

కలకత్తా మెట్రికలెషను పరీక్షకు యీసంవత్సరము 16411 మంది దరఖాస్తుజేసి 14 వేలు దాదాపుమాత్రము పరీక్షకు రుహునిరిచ్చ

చెన్నపురి శాసనసభ

1926-27 సం॥ ఆయవ్యయ

పట్టికపై సభ్యుల ప్రసంగములు

అసెంబ్లీ-ఆశాభంగము

మంత్రులపరిపాలనపై తీవ్రవిమర్శన

నేటి ఉదయము సమావేశమైన చెన్నపురి శాసనసభ యందు ప్రజోత్సాహంతరము సభ్యులు ఆయవ్యయపట్టికపై ప్రసంగములు గావించిరి. సభవారు ఫలాహారములకై తేచువరకును ములాదివారముల ప్రతిపాదన పక్షమువారే అధిక సంఖ్యాకులు. దాదాపు సభ్యులెల్లరును ఆయవ్యయపట్టికయందలి ఏర్పాటులు మిగుల ఆశాభంగకరముగ నున్నవనిరి. ప్రజాయత్త శాఖలందలి పరిపాలనయం దనేకలోపములు చూపెట్టి పరిపాలనయందే అసంతృప్తి గన్పరచిరి. పోలీసు పరిపాలన విషయమై డి॥ బి॥ కృష్ణన్ నాయకుగారు మాట్లాడుచు పుదుచ్చేరియందు ఒకానొక శాసనసభ్యునికి జరిగిన యామానమును వివరించిరి. సభ కరుణించిన సభ్యుల సంఖ్య స్వల్పముగ నుండెను. మంత్రి వర్గము, ప్రతిపాదనపక్షముందుగూడ చాలమంది సభ్యులు హాజరుగ లేరు.

అసెంబ్లీ-ఆశాభంగము

టి. ఏ. రామలింగ చెట్టిగారు:—మాట్లాడుచు నీసంవత్సరము ఆయవ్యయపట్టికయందు 75 లక్షలు లోటు గాన్పించుచున్నదనిరి. వివిధశాఖలనల్ల ఆదాయ మెంతయో, వ్యయమెంతయో, ఎంతమొత్తము మిగులునో దేనినిగాని తెలిపికొనుటకష్టకారము లేదు. ఏయేశాఖల కెంతఖర్చుజేయగలమో, మున్నగు పరిధికు లెవ్వయు వివరముగ తెలియజాలకున్నాము. దేశమందలి వివిధ రాష్ట్రములవారును ఖర్చునకు చాలినంత ఆదాయము వచ్చుచుండుట లేదని గోలెట్టుచుండిరి. మనరాష్ట్రమును అటులే ఎలుగెత్తి చాటసాగినది. ఇంతకు కారణ మేమన సంస్కరణముల యంతరము ప్రభుత్వమువారు గావించెడి వ్యయ మధికమైనది. కడచిన 5 సం॥ లోను 400 లక్షలు రూప్యముల వ్యయమధికముగ జేయబడినది. ఆదాయము 95 లక్షలు మాత్రమే. కావున ఈతీరున వ్యయమును నృద్ధిజేయుట ప్రభుత్వమువారికి తగినపనియేనా? ఇట్లు వితిమిరి చెప్పించుట అధికముగ కష్టకరమా? ఇతరరాష్ట్రముల కంటెను మనరాష్ట్రము 'దెక్కువతెగ్గింపు' గావించితిమి మనవారందరు తమతామే ప్రస్తుతించుకొనుచుండిరి. కాని తగ్గింపు గావించిన పిదపనే 400 లక్షల అధికవ్యయ మొనర్చుట ఎట్టివిధము? గత 5 సం॥లో అనేక విధముల నూతనముగ పనులభారము వృద్ధియైనది. అబ్బూరి కాళియందు, పన్నులు నృద్ధిజేయబడినవి. కోర్టుశిక్ష, స్థాంతులయొక్కధరలు అతనిసాక్షులేక పెరిగినవి. అటుపాతాళియందేయో లాభములగడితుమని ప్రభుత్వమువారుపలుకుచుండిరి కాని ఒక కాసైనను లాభమువచ్చినటులేదు. విద్యాశాఖయందు లాభముదీయుట యోగ్యముగాదు. విద్యార్థులవేతనములు మున్నగువానిని తగ్గించవలెను. కడపపూర్వముం దెడికితిగ నైనను తగ్గించవలెనని సాధ్యమైతత్వరతో నట్లు జేయవలెను. అబ్బూరి యందు సంపూర్ణ నిషేధమునకై ఎట్టిప్రయత్నములు గావించబడియుండలేదు. గుడ్డివా మెల్లయనునట్లు 20 సం॥లకై న సంపూర్ణ నిషేధము నామోదించుచు నొకతీర్మాన విచట అమోదించబడినది. కాని అందులకై నను క్రమముగ తగ్గించుట ఆయవ్యయపట్టికయందే డెట్టిఏర్పాటునుగాని కనబాలము. నిజముగ అధిక ఘర్షణను, అబ్బూరిశాఖ మంత్రిగారును సంపూర్ణ నిషేధమును నమ్మకగలవారైన నీసం గావించియుండవలసినది. ఎటులైనను ఆయవ్యయపట్టిక ఎవ్వరికిని ఉత్సాహము గలిగించబాలదు. ఇందలి ఏర్పాటులేమియు సంశ్లేషితులగునని లేవు. మొత్తముమీద ఆయవ్యయపట్టిక మిగుల ఆశాభంగకరముగ నున్నది." అనిరి.

న్యాయ, కార్యనిర్వాహకశాఖా విభజనము

డి॥బి॥ యమ్. కృష్ణన్ నాయకుగారు మాట్లాడుచు న్యాయ, కార్యనిర్వాహకశాఖలను ప్రత్యేకించుటకు గార్చి ప్రభుత్వమున మూటాడిరి. ఈసమస్య నేటిదిగాదు. ఎన్నియోసంవత్సరములనుండి వచ్చుచున్నది. 1889 లోను అంతకు పూర్వమును అనేక విశోషియనాధికారులే దీనిని సూచించియుండిరి. 1917 లోను సర్. ఆల్బర్ట్ రహిమగారును న్యాయ కార్యనిర్వాహక శాఖావిభజననుగూర్చి వాదించియుండిరి. ఇట్లు రెంటిని ప్ర

త్యేకించుటవలన అధికవ్యయమేమియు గలుగజోదని ట్లి రమేశచంద్ర దత్తుగారే తెలిపియుండిరి. కాని ఇంతవరకీ ప్రభుత్వమువారి విషయమున గావించినదేమి? చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారికిని, భారత ప్రభుత్వమువారికిని ఈవిషయమైకత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవని లామెంబరుగారనేక పర్యాయములు చెప్పియుండిరి. ఇటీవల కామన్ను సభయందును ఈవిషయమై ఒకప్రశ్నజేయబడినది. కాని ఇంతవరకే డెట్టిప్రయత్నమును జరిపియుండలేదు. ఇక నెవ్వడు జరుగగలదో గూడ తెలియదు. ఈసభయందెరుపక్షములవారును ఈవిషయమై ఏకీభవించి పలుమారులు అభిప్రాయముల చెలిపియుంటిమి. కావున దీని యన్నిటిని గమనించి లామెంబరుగారు త్వరలో తమవృత్తిని ఈవిషయముపై బరపి తగినచర్య గైకొందురని నమ్మెదను.

పోలీసు పరిపాలన - శాసనసభ్యుని నవమానించుట

నిన్న మొన్నటివారాపత్రికయందు పుదుచ్చేరిలో ఒకానొక శాసనసభ్యునిపట్ల పుదుచ్చేరి పోలీసువారు చూపిన యనమానకరమున ప్రవర్తనవిషయమై వినియుంటిమి. ఆశాసనసభ్యుడు అరవిందస్వామిగారిని జూడభోయేనేగాని నిజముగ అపుడు వారిని జూడనైనలేదు. కాని వారియొక్కముందుండి ఈవలసరాగనే పోలీసువారాతని వెంటనరిగి, స్టేషనుకు గొంపోయి, వారితోడ్డిపేరును, తల్లి పేరును, అంతకంటెను ఆశ్చర్య మేమన భార్యపేరును గూడ జెప్ప నిర్బంధించిరట, భార్యపేరు జెప్పినందువలన వారికి గలగనన్న లాభ మేమియో తెలియదు (నవ్య ఇంతమాత్రమేగాదు. బొటనవేలి ముద్రను ఒకలేట మాత్రమేగాక రెండుచేతులయందలి పదిచేళ్ల ముద్రలను తీయుచిరట.

అధ్యక్షులు:—ఈపని గావించినది బ్రిటిషుపోలీసు శాఖవారా?

క్రెస్టన్ నాయకుగారు:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వ పోలీసుశాఖవారి ఆమోద, సహకారములపైనే నీది జరుపబడినది. లేనిచో ఇట్లు ప్రతివారిని వెంటాడుటకు పుదుచ్చేరి పోలీసువారి కెట్టి యవసరమును లేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి పనికొరకైగానే ఇట్లు యొనర్చబడియుండవలెను. అందును అరవింద స్వామిగారిపుడు రాజకీయ ప్రవాసిగారు.

లామెంబరుగారు:—చెన్నపురి ప్రభుత్వపోలీసు శాఖవారి యామోదముతో నీపని జరిగినది అంగీకరింపబాలను.

డి॥బి॥ నాయకుగారు:—అటులైన, పోలీసు శాఖాధికారిగాని, చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారికిగాని తెలియకయే ఈ పని జరిగినది నీ సమస్య వలన నీది గల మొంబరు గారు గోరెదరా? చెన్నపురి పోలీసు శాఖగాని లేక భారతప్రభుత్వమువారి యొక్కగాని కోరిక ననుసరించి అట్లు జరుపబడినచో పుదుచ్చేరి పోలీసువారి కెట్టి యవసరమును లేదు. అందువలన వారికెట్టి ఉపయోగము గలుగజోదు. కాన ఇందులకు చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి లేక భారత ప్రభుత్వమో బాధ్యతగలవై యుండవలెను. లామెంబరుగారు దీనిని వ్యవఖండింప సంకల్పిలైనచో నేనువారికి నాపక్షమునను, (ఫ్రెంచి ప్రభుత్వపక్షమునను తుమాపణ చేసుకుందును (నవ్య)

కాపిట్టలకు నెలకు రు 14—8—0 లను మాత్రమే యొసంగుచున్నారు. అనేకులకు పింఛనుల నొసంగుచు వీరికి పింఛను లివ్వకుండరాదు. కాన వారికిని పింఛను లొసంగగోరెదను.

నారాయణమోహన్ గారి విడుదల

యమ్. పి. నారాయణమోహన్ గారి విడుదలవిషయమై ముఖ్యమంత్రి దత్తేశుల పలుకుబడి గల పెద్దవారు వారిని విడుదలగావించవలసినదిగ ప్రభుత్వమువారికి మహాజరు సంభుకొనిరి. తాలూకా జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షులు, సభ్యులనేకు లందు సంతకములు గావించియుండిరి. వారిని వెంటనే విడుదల గావించవలసినదిగ ఈసభవారందరు నేకగ్రీవముగ తీర్మానము గావించియుండిరి. అనేకతావుల సభలు గావించి తంతివార్తల నందియుండిరి. ఇటీవల నలుగురు విశోషియనలను మీసన్ గారిని విడుదల గావించ వేడుచు గవర్నరుగారికి వ్రాసియుంటిరి.

లామెంబరుగారి విషయములో తమ సానుభూతిని గవర్నరుగారికి తెలింతును.

ఇర్రిగేమను ఓల్ల తీర్మానింపబడినను ఇంతవరకు చట్టముగా లేదు. ఏటేట ఏడేనిమిది లక్షల రూప్యములు చట్టముగాక ముంజు చెప్పించుట సమంజసముగాదు. అని బిల్లిగిరి.

అర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు

ఈసత్సరపు ఆయవ్యయపట్టిక, ఆకర్షకముగ లేకపోవుటయే గాక, వికారముగను, అతుకులబొందగను, చాల అసంతృప్తికరముగను నున్నదని నడిచిరి. ప్రభుత్వము 29 లక్షలు నిలవ

యుండుటకు బదులు 16 లక్షలు లోటు సంభవించెను. అప్పటికిని, పారిశ్రామిక శాఖయందును, విద్యాశాఖయందును అంతనాలకంటె అయిదు లక్షలు తక్కువ ఖర్చు పెట్టబడినది. ప్రభుత్వమువారి రింజమొత్తమును గూడ చెప్పింపబాలక పోవుటకు కారణమేమి-వారి అశక్తతయో?

ప్రతి వత్సరమును, అనేక యువనాగ్రసములను, విమర్శనములను గావించుచున్నాము. కాని కార్యమేమి? ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రాతపద్ధతులందే యశ్చచ్చగ జనుచుండిరిగాని ఏమాత్రమును తమపద్ధతుల మార్పుకొనుటలేదు. శాసనసభవారు హైకోర్టుజడ్జిల తగ్గింపవలెననియు, జేయిలు పరిపాలనను సవరింపవలెననియు ఎన్నియో తగ్గింపవలెననుచుచున్నారనిగూని ప్రభుత్వమువారిపై నీశాసనసభవారి తీర్మానములే మాత్రమును పనిజేయుటలేదు. ల్యాండు రెవెన్యూబిల్లు విషయమును గమనించిన యెడల నీవిషయము మరింత స్పష్టముగను. నాల్గయిదు వత్సరముల నుండియు, ల్యాండు రెవెన్యూబిల్లును ఇదుగో ప్రవేశపెట్టెద మదిగో ప్రవేశపెట్టెదమని చెప్పదు జరుపుచుండిరి. ఈ బిల్లు నికముందైన ప్రవేశపెట్టెదకో, మానె-కో డెలియదు. ఇర్రిగేమను బిల్లు నింతవరకును శాసనమునర్చక నిలిపియుండుట ఇందుకు మరియొక నిదర్శనము. ప్రభుత్వమువారియందు, బాధ్యత యవన నడమాత్రమును గన్పింపదు. ప్రతి వత్సరము నీ చర్యయంతయు గొప్ప ప్రశాసనముగ నున్నదిగాని నిజముయినదిగనుపించుటలేదు అయ్యంగారింకను మూలలాడుచు స్థానిక స్వపరిపాలన స్వస్థలకు తమ పక్షమువారినియమించుకొనుట యందు మంత్రియవలంబించిన విధానమును తీవ్రముగ ఖండించిరి.

సి. గోపాలమోహన్ గారు

ఈసత్సరపు ఆయవ్యయపట్టిక చాలస్పష్టముగనున్నందులకు అధిక సభ్యుని అభినందించిరి. రాష్ట్రీయకృష్యముల గూర్చి మాటలాడుచు, వానిని పూర్తిగతొగింపకపోవుటవలన అభివృద్ధి శాఖలలో ధనము చెచ్చింపబాలకపోవుచున్నారని చెలిపిరి. ఈ వత్సరము హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ స్కీమును, మెట్టూరు స్కీమును సాగించుచున్నందులకు లామెంబరును ప్రశంసించిరి. ప్రస్తుతము చాల పరిశ్రమలకు, విద్యుచ్ఛక్తి అవసరము. హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ స్కీమువలన నీటి పరిశ్రమలు త్వరితముగ నభివృద్ధింపదనుగని నమ్ముచున్నాను. ప్రజాయత్త శాఖలనుగరించి మాటలాడుచు, ఈసత్సరము శాఖల వ్యయము నూటికి ఒకటిసంతున నైనను హెచ్చింపబడలేదని నుడిచిరి. పారిశ్రామిక శాఖవారింత వరకు జేయుచున్న పనులు ఏమాత్రము ప్రయోజకరము లగుటలేదు. ఇందువలన ప్రజలొక్క పరిశ్రమనైనను స్థాపించియుండలేదు. ప్రభుత్వ పద్ధతులు తగువిధమున ప్రోత్సాహకరముగ నుండకపోవుటయే యందుకు కారణము.

హాజీ అబ్దుల్లా సామోలు

గారు ఈసత్సరము గూడ లోటు ఆయవ్యయ పట్టికను ప్రవేశపెట్టినందుకు చాల చారిందిరి. ప్రభుత్వమువారు వ్యయమును తగ్గించుట కలలంబించుచున్న పద్ధతులు వేలమొత్తముల లుపోవుచుండ ఊరకొని దమ్మిపిల్లపద్ధ పట్టువట్టినట్లున్నది. వీరు స్వల్పశీతములను మాస్తాల తగ్గించి, పెద్దపెద్ద శీతముల నొసగి అధికారుల నియమించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారింతవరకు కొనర్చిన ప్రయత్నముల వ్యయమును తగ్గించుటకు మారు ఇదివరకంటె గూడ హెచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు గావించు తగ్గింపులను మరియొక మార్గమున ప్రయోసించి జూడజాలెను.

స్వసంఘమును గురించి మాటలాడుచు, తమయభివృద్ధికి తగిన రక్షణములను, ప్రభుత్వము వారొనర్చుటలేదనియు అవకాశముల నొసగుటలేదనియు నుడిచిరి. మహమ్మదీయులకు ప్రభుత్వోద్యోగములందును, పాఠశాలలందును కొన్నిస్థానముల ప్రత్యేకింపవలెను. స్థానిక సంఘములందు గూడ మహమ్మదీయులకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మొసగవలెను. ప్రతి మూడవ వత్సరమును స్థానిక సంఘముల అధ్యక్షుడు మహమ్మదీయుడుగ నుండునట్లు చూడవలెను. పాఠశాలలందు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రోత్సాహముల నొసగవలెను. వారికి మరికొన్ని ప్రత్యేక పాఠశాల లేర్పరుపవలెను. ఇంతమాత్రముననేను జాతీయతములకు ప్రతికూలముగ నుండిననియెంచరాదు. కాని అన్ని సంఘముల సౌభ్రవత్వమునైననే జాతీయసౌభ్రవమాధారపడి యుండవలెనను విషయము నుగూడ గమనింపవలెను. (నవ్యము)

కార్వోడేమను సూచించినటుల కలకత్తాలోనున్న భారతీయులుగాని దక్షిణాఫ్రికావాసులకు నోటు అధికారము లేదండ జేయుచు శాసించుటలేదని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు శార్వోడేమనుకు చెల్లిరి.

మరణాపహరణలు

కార్యారంభము నూతన సభ్యులు:-- వి. తిరుమల పిల్ల, వేదవర్మ, ఎం. సి. రాజగోపాల్ మదరాసు కార్యారంభము సభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరని తెలియుచున్నది.

శ్రీ త్యాగబ్రహ్మ సభ:-- బహుళపంచమి మార్చి 4 వ తేదీన పాఠశాలము 5 1/2 గ 180, తంబుకెట్టి వీధిలో బాలికాపాఠశాలయందు గానసభ జరుగును. నేమాను నట రాజ భాగవతం- గాత్రపాట. చల్లపయ్యగారు- ఫిడలు. శ్రీనివాసయ్య- మృదంగం.

రాకపోకలు:-- దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు దెబబాడకు, గోమను ప్రభుత్వమునందును, నిన్న రాత్రిపోయిరి. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు, జె. గోగారు, మాకింటాడు గారు కృష్ణులు, కంట్లారావుగారు నేడుదయమువచ్చిరి.

సిపాయిలు రైలుగార్లును కొట్టుట:-- నిన్న 8 1/2 గ. ఫాల్గుణమాస నుండి పైదాపేటకు రైలుబోలు సమయమున రెండు బ్రిటీషు సిపాయిలు గార్లుబండిలో తమసామాను బలవంతముగ దోచుచుండిరి. గార్లు నిరాకరించగా చేతిలోని తుపాకీతో నొకపాటు పొడిచిరి. గార్లుమొగముపై దెబ్బలు తగిలెను. కైల్వేపోలీసువారు విచారించుచున్నారు.

జిల్లా విద్యాసంఘసభ:-- మదరాసు జిల్లా విద్యా సంఘసభ రెవెన్యూ భవనములలో దా|| స్వామినాథమగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. 10 మంది సభ్యులువచ్చిరి. మదరాసు జిల్లాలో ప్రాథమిక విద్యాసంస్థలరూపు 1924-25 సం|| నివేదికపై విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారి విమర్శను అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను. డైరెక్టరుగారి విమర్శ ప్రకరములు తాముకొనినను గూడ డైరెక్టరుగారు పంపలేదు. కావున ఆవిషయమై చర్చింపరాదని కె. రామానుజం పిల్లగారు ప్రతిపాదించగ ఏకగ్రీవముగ నామోదింపడెను. జిల్లాకార్యకర్తలొక్కరి 5 పాఠశాలలను రికార్డుజా చేయవలసినదిగా కోరెను. కాని ఆపాఠశాలల పరిపాలనా విషయముల దెబ్బనర కావిషయము నిలుపుకొనవలసినది అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదించ ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

కార్యారంభమువారు 15 పాఠశాలలను రికార్డుజా చేయవలసినదని కోరియుండిరి. వాటిపై తిండి ఉద్యోగులంపిన శిఫార్సులుగూడ గలవు. ఈవిషయమున తీవ్రముగ చర్చ జరిగెను. కె. రామానుజంపిల్లగారు కార్యారంభము పాఠశాలలలో అనేక లోపముల జూపి అవి సర్దుకొనువరకు రికార్డుజా చేయరాదనియు కె. రామానుజం పిల్లగారు రి.

డి. బి. జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారుగూడ కార్యారంభము బడుల లోపముల చూచించిరి. తిరువల్లిక్కణిలో కార్యారంభమువారు పాఠశాల స్థాపించి అవివరమున్న సి. ఎస్. ఎం. బాలికాపాఠశాలకు నష్టము కలిగించినది టి. ఇ. వరదాచారి గారు దెలుపు అట్టి నష్టమేమియు జరుగలేదని టి. వరదాచారు నాయకుగారు చెప్పిరి. ఈ లోపములన్నియు కమిషనరుగారికి సూచించి త్వరలో సరియైనవికొననిది పాఠశాలల రికార్డుజా చేయజాలరని కార్యారంభము కమిషనరుగారికి తెలుప అనుజ్ఞ నియమలెనని అధ్యక్షుడనెను. కార్యారంభము వారివద్ద ప్రాథమిక విద్యకై 2 లక్షలున్నది గావున యీ లోపములన్నియు జూను మాసములోపున సరియైన గొడుగుని జెప్పిరి. ఇంక కొంత చర్చ జరిగిన పిదప కమిషనరుగారికి తెలియజేయుటకై నిశ్చయించిరి.

ప్రభుత్వమువారు కొందరు టీచరు మానేజరులకు ఎక్స్ట్రా మెంటు గ్రాంటు నొసంగ వాదనము జేసియు యిప్పటికి నియమానుసారముగాను, మరల ప్రభుత్వమువారి నడుగవలెననియు అధ్యక్షుడు సూచించెను. చూశయిలో ఎం. ఎల్. ఎ. రాత్రిపడికి టి. ఆర్. పార్థసారథిగారికి బహుళం రా. బి. ఆర్. కృష్ణరావు భాగ్యగారిని మేనేజరుగ గుర్తించి గ్రాంటు లో మూడవవంతు వారికిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. మేనేజరులు గ్రాంటు ధనము శుభ్యుకొనునట్లు ఉద్యోగులన్నవారికే చెందజేయవలసినది సంగతులువారు నిశ్చయించిరి.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

సం. 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయమును సాధనంబులను బివణము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థాపనలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయుత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బోటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలందీ యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో స్వప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయందే విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతము నను బ్రచురింపబడును. ఆంధ్రమహాజను ప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ కాళహస్తీ శ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పోతభేదములును గలవు. ౧-౨-౦
- (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును)
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పోతభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారుపాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. ౨-౨-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని బెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ): రాయసం వెంకట శివుడుగారు ౦-౨-౦
- 5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్తాపకుడు.

రెండుపదవలమధ్య పడుట:-- బకింగహామ కెనా లులో పడమరపుటకుండి వచ్చుచు, వేరొక పడమరపుటకుండి వచ్చుచు, 35 ఏండ్ల ప్రాయము పురుషుడు ఆరెండవ పడమరపుటకుండి దుముకనెంచి రెంటి మధ్య నీటిలోబడెను. పడమరపుటకుండి తగిలెను. పడమరపుటకుండి బయటకుడిసి రాయపురం ఆస్పత్రిలో చేసిరి.

మోటారు బైసికిలు--దున్న పోతు:-- ఇనస్సె క్కరు హంకిన్నుగారు మోటారు బయిసికిలు పైని ప్రక్కలో బైలో సబుఇనస్సెక్కరు సయ్యుచుహుస్సేగురును పోలీసు కమిషనరు అఫీసునుండి రాయపురం బోవుచుండగా మూడోడువద్ద ఒక దున్నపోతు యెదురుగవచ్చి, కొమ్ములతో ముందు చక్రముపై కొట్టి ఎదిగెను. ప్రక్కలో బై చిత్తుపపై ఎదున్న సాపేబు గారు దూరంబడిరి. హంకిన్నుగారు పదిగజముల దూరంబడిరి. అట్టే దెబ్బలు తగులుటలేదు. నేడు కచేరికి జనిరి.

(ఆ. ప్రె.)

లావిద్యార్థి మరణము

శాసనసభలో చర్చ

దా|| యు. కృష్ణరావుగారు ఎం. బి. బి. ఎస్. యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:--

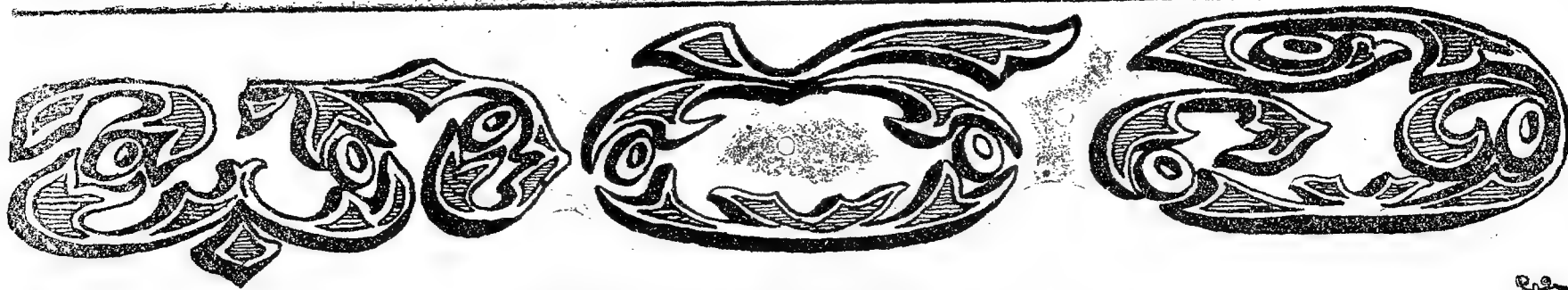
లావిద్యార్థి మరణముగూర్చి శాసనసభలో జరిగిన చర్చ పత్రికలలో చదివిన పిమ్మట, దురదృష్టవశాత్తుడగు లావిద్యార్థికి చికిత్స గావించిన ప్రైవేటు డాక్టరునయిన నేను గా|| పానగలు రాజాగారు సభలో నుడివిన కొన్ని పలుకులకు ప్రత్యుత్తరమియ్యక తప్పదు. సభ్యుమార్తిగారి ఉపన్యాసమునకు బదులుగ ప్రధానమంత్రిగారు యిట్లు చెప్పిరి. "రోగిని సకాలమున తెచ్చి ఆస్పత్రిలో చికిత్సగావించి యున్నచో బహుశః ఆయనప్రతికేయమును మొదటినుండియు జూచుచుండిన ప్రైవేటు డాక్టరు ఆలస్యముగ బుచ్చెను." సర్దును జనరలుగారు జరిగినదేదో నిజముగ నివృత్తపాత బుద్ధితో సహేతుకముగ చెప్పెను. కాని ఒక విషయమున ఆతను జెప్పినది నీతిగాదని చెప్పవలసివచ్చెను.

అసిస్టెంటు సర్జనునే వ్రాసిన లేఖ జూచి, రోగిని తనిఖీజేసి, ప్రత్యేకముగ పరీక్షించుటకు తగిన తీవ్రముగ వ్యాధి లేదని నిర్ధారణజేసెనని ఆయనచెప్పెను. అసిస్టెంటుసర్జనునే వ్రాసిన లేఖ జూడనేలేదనియు, ఆయన తరుచు యితర డాక్టరు లిచ్చులేఖను జూచునాడు కాదనియు, ఆరోగివెంట వెడలిన మిత్రులు నాకు చెప్పిరి. మరియు, నే వ్రాసినలేఖను చనిపోయిన రోగి మిత్రులు సర్దుచుజరలుగారి కార్యాలయమున వారివిషయమున విచారించుచుండగా అందజేసిరి. ఆరోజునే తదనంతరము విచారించుచుండగా అసిస్టెంటుసర్జనుగారు తానాలోచించుచుండు జూచియుండలేదని ఒప్పుకొనెనట. వెంటనే చేర్చుకొనవలసినదని ఆస్పత్రికి నేను లేఖ వ్రాసి పంపినపుడే తగినంత తీవ్రముగా లేదను కారణముచే నిరాకరించియుండ, గా|| మంత్రిగారు గోరి నట్లుగ అంతకుముందే రోగి ఆస్పత్రికి వెడలియుండినచో నెట్లు చేర్చుకొనియుండురో నాకు తెలియకున్నది.

ఇతర వైద్యులవలె నేనుగూడ, వైద్యుడు రోగికి చేయు చికిత్స ఫలితము గూర్చి సామాన్యజనులు (వైద్యులు కానివారు) అనుమానంబు పాటించువాడను గాను. గా|| పానగలుగారి మాటల గూడ నట్లే గమనింపక ఊరకొనియుండును. కాని, యిప్పుడు గా|| ప్రధానమంత్రిగారు అసిస్టెంటు సర్జను గారి వివేచనారహిత దోషమునందలి బాధ్యతను ప్రైవేటు డాక్టరు పైవేడవేయుచున్నారు. సర్దును జనరలు గారు మాత్ర మిట్లుగాక వేరు విధముగ దలంచిరి.

జరిగినదేమన, ఆనాడుదయము వరకు రోగిని ఆస్పత్రి కంప నపునరములేదని నేలచియుంటిని. కాని, అతని సోదర విద్యార్థులు జేయు చికిత్స సదుపాయముల కన్న యెక్కువ చికిత్స, భోజననిద్ర సుఖములందు లుపు సర మని దోచి వెంటనే ఆస్పత్రికి గొంపోవలసినదని సలహా జేసితిని. అట్లు జరుగుటకుమారుగ అదృష్టవశాత్తు నాడతడు ఒక ఆస్పత్రినుండి వేరొక ఆస్పత్రికి పలుసార్లు, తిండిలేని నీరసావస్థలో కొన్ని సమయములందు నడిచిపోవలసి వచ్చెను.

ఇది విని ప్రైవేటు డాక్టరునందే లోపముగలదో లేక, ప్రధానమంత్రిగారి వైద్యశాఖ పూర్తిగా గాదించి బాగుచేయవలసియున్నదో చదువరులు గ్రహించెదరుగాక.

నచిత్రమానపత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమా సాది నిప్రచురింపబడును

ప్రతినంచిత్రయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నచిత్రముగ బంపుటకు వీలులేదు. మాదిరిపత్రికలు వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

మాఖిమాన సంచిక - విషయానుక్రమణిక

మేఘము—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; పుష్పాంజలి—మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు; లోకానుభవము—కవిత—తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావు గారు; కాళిదాసభవభూతులు—కొ. రామకృష్ణరావుగారు; చింతాసమాశ్వాసము—గాంధీభక్తుడు; భీమకవి జన్మస్థానము—కేశవరపు కామరాజు గారు; దేవాలయము—శివ శంకర శాస్త్రిగారు; పరశురామకవిగారి పద్యోపన్యాసము—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రి గారు; ప్రకృతి - ఉపాధ్యాయ—జ్యోతిష్మతి; శ్రీకృష్ణుడు—ఆయన సందేశము—గాధి నరసింగరావు గారు; సౌందర్య విశాస—నాదెళ్ల వెంకట్రావుగారు; బ్యాంకి బుచ్చిరాజు—శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ గారు; మల్లెపూవు—సహదేవ సూర్యప్రకాశ రావు గారు; ప్రణయవిజయము—పానుగంటి విజయరాఘవరావు గారు; కుకవిప్రబోధము—అనంతపంతుల రామలింగస్వామి గారు; పిట్టకథలు—కమల; చేమంతలు—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహము గారు; వాడే వీడు—మంచికలపాటి శంకరరావు గారు; మధుపము—రాజా వాసిరెడ్డి దుర్గాసదాశివేశ్వర ప్రసాదబహద్దరు గారు; శివాజీమహారాజు—రామదాసు—ఆలూరి హనుమంతరావు గారు; ఆవృత్తి—

వేదుల సత్యనారాయణశాస్త్రి గారు; ముఖలింగనగరము—భావరాజు వేంకటకృష్ణారావు గారు; పాపాయి—నాళం కృష్ణారావు గారు; కాళీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము—పి. వి. కృష్ణమూర్తి గారు; జీవితా దర్శము—పంగనామముల రామచంద్రరావు గారు; గానము—కాళీ నాధుని భైరవమూర్తి గారు; మనవియోగంబు కాదు—అధికార్ల సూర్యనారాయణరావు గారు; నేలగుల్ల బాగుట—గోపేటి జోగిరాజు గారు; రాత్రి—గరిగిపాటి రామమూర్తి గారు; సూర్యోపాసన—దాని మహిమ—ఆకొండి వేంకటశాస్త్రి గారు; వలపు—పండితారాధ్యుల నాగభూషణం గారు; అర్థశాస్త్రము—గండికోట సత్యనారాయణ మూర్తి గారు; ఆత్మార్పణము—భమిడి ఉమామహేశ్వరావధాని గారు; భగవద్గీత—భాగవతుల దక్షిణమూర్తి శాస్త్రి గారు; చూడరా—(హరితకృతము); జాతీయవిద్య—కొలచలమ కృష్ణసోమ యాజి గారు; హిందీ; శ్రీకృష్ణమూర్తి—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతి గారు; గ్రంథవిమర్శనలు; గ్రంథస్వీకారము; శైలి—కం. కనకమ్మ గారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

త్రివర్ణచిత్రములు:—ప్రేమారాధనము, తటాకము, గాజుచెంబు, వర్షర్తువు.

ఏకవర్ణ చిత్రములు:—40వ జాతీయ మహాసభ వి ౮, ముఖలింగనగరము వి ౬, నయగారా జలపాతము, ప్రథమార్క వైశ్య యువజనమహాసభ, చెన్నపురి; ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు, అధ్యక్షుడు, శ్రీమతి వేముగంటి పాపాయమ్మగారు; ఇతరచిత్రములును.

పేజి.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు ప్రకారము ఆంధ్రపత్రికల విషయమున 0-3-0, భారతీపత్రికల విషయమున 0-3-0 లును రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లధికమగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సామ్మ మణియార్డరు పంపిన యీ ఖర్చులు తగును. పి. పి. లు పంపినచో సామ్మ ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికల నంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతీ ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రూ 20
డిటా	డిటా
డిటా	డిటా
డిటా	డిటా
డిటా	డిటా
డిటా	డిటా
డిటా	డిటా
డిటా	డిటా

1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రూ 30
డిటా	డిటా
డిటా	డిటా
డిటా	డిటా

రిడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

బ్లాక్టు బడ్జెటు

ఆర్థికసభ్యుని ప్రశంస

భారతపత్రికల వ్యాఖ్యలు

హిందూస్థాన్ టైముస్

భిల్లి, మార్చి 1:—బడ్జెటుపై విమర్శించుచు మాపబడిన నిజమేమిటయోని తలచుచున్నది. ఆర్థికసభ్యుని యదంతము...

‘వీక్షరు’

అలహాబాదు, మార్చి 2:—ఇండియన్ బడ్జెటుపై నిట్లు వ్రాయుచున్నది—ఎక్స్లెంట్లను లేకుండజేసికొని రాష్ట్రములకు కష్టములను తగ్గించగలిగినందుకు ఆర్థికసభ్యుని ఆర్థిక పాలనావిధ్యము నభినందింపవలసియున్నది.

‘పయస్వీ’

ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— సర్ బేసిల్ బ్లాక్టు నాల్గవబడ్జెటు సంతోషావహముగ నున్నది. ఆర్థికసభ్యుని నిర్వహించుచున్నవిషయముల నిమిషములకు వెక్కువ దెలుపలేదు. భారతదేశము యుద్ధానంతరము కష్టముల నడచి ముఖ్యతీర్థానికి వచ్చినందులకు సర్ బేసిల్ బ్లాక్టుగారి అఖండశక్తియే కారణము. కాని ఆయన ప్రసంగమునందు యెటువంటియు యీగారములతో కొంత అసెంబ్లీకి పోవలసి యున్నది.

‘ఇంగ్లీషుమేను’

ఇట్లు విమర్శించుచున్నది:— కలకత్తా, మార్చి 2:— బడ్జెటు ప్రసంగమునందు మొదలుండి చివరవరకును అకాపూరితముగ నుండి సంపదభర్తయముగ నున్నది. ఇందు అటు ఆర్థిక సభ్యుని మనఃస్ఫూర్తిగ నభినందించెదము. భారత ప్రభుత్వము పశ్చిమ పరిశోధన నిధిని యేర్పాటు చేసినటులు ప్రభుత్వము కానించిన సూచన, భారత రాజప్రతినిధులలో సగ్ర న్యాయాధిక నుండి సంవత్సరము క్రిందనే చనిపోయి, చనిపోవు వరకును భారతదేశమునందు చలించుచున్న కర్షణప్రభుత్వ ప్రతినిధులను విని చాల సంతోషించి యుండెడివాడు.

‘నేట్టుమను’

మొత్తముమీద బడ్జెటు అభివృద్ధిలోనున్న దేశవ్యవహారముల చర్చించుచు తృప్తిపరచుకొన్నది. కష్టమున పన్నులవలన చెవిమృత్యు దాదాపు 47 కోట్లు వచ్చునని సర్ బేసిల్ గర్వముతో చెప్పుచున్నాడు. కష్టమున వల్లనే ప్రతివిద్యుత్ లో వెక్కువ తోడ్పాటు గల్గుచున్నది. కాని యిది నిశ్చలనిత్య భావించవలయు. ఈఆర్థికప్రతిమ భవిష్యత్తువకు కొంత ఆశాజనకముగ నున్నందులకు సంతోషము చెప్పుచు తేము హెచ్చరిక గావించెదము.

‘అమృతబజారు పత్రిక’

బడ్జెటు నందు చర్చించిన విధమున వృష్టియందు మార్పు జల్లుటకు గౌరవము ప్రకాశమును బాగ్రత్తగ కనిపెట్టియుండి ప్రతికూలవిమర్శల గావించుట జల్లనైన యెడల భారత ఆర్థికముల నడుపుచున్న వారిలో సర్ బేసిల్ చాల నిపుణులలో నొకరిని వారికిగల గౌరవము నియవలసియుండును.

‘పారర్థు’

ఆర్థికసభి చక్కబడుటకు కారణము సర్ బేసిల్ ప్రశంసించుచు చెప్పిన సంస్కరణములుగాని, ఆయనయందు ప్రశంసించుటకు ఆర్థికపరిపాలనా వైఖ్యముగాని కాదు. 1925లో జొంతకాలముదప్ప సంవత్సరములన్నియును సుఖముగ నుండెను. విదేశములందు ఆర్థికసభి నిలవబడెను. ఈరెండు కారణములచేతను వర్తకపరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచెను. లిసాకర్షములుగాని, మారకముగాని, పన్నుల హెచ్చుబాటులను డెక్లెయిషనుచు బాగుటగాని యందులకు తోడ్పడి యుండెను. (ఆ.ప్రె)

నూజివీడు తాలూకా ఓటర్లసభ

ఈశ్రీక క్రింద శ్రీనివాస రామచంద్రయ్యగారు అను వారిక వృత్తాంతమును తమ పత్రికలో ప్రచురించుట మాచి నాను. అందులో అనేక సంగతులు సత్యమునకు భూరములై యున్నవి. కావున నేనీ ప్రత్యుత్తర మివ్వవలసి వచ్చుచున్నది. కృష్ణాజిల్లాలో ఎన్నికల విషయములో కొన్ని క్రొత్తరకపు పరిస్థితు లేర్పడినవి. విార్ధాపురము జమీందారుగారు వృష్ణా జిల్లాలో అగ్రతరపదవికి స్వతంత్ర పక్షమున నిలువబడి గెలు పొందినారు. అప్పుడు జిల్లాపక్ష ప్రముఖులగున్న క్రియంత కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చాచరిగారికిని విార్ధాపురము జమీందారుగారికిని కలిగిన పోటీలో జిల్లాపక్షమునకు చెందిన వారు గోపాలకృష్ణయ్య చాచరిగారి పక్షమునను కాంగ్రెసు పక్షమువారును స్వతంత్రపక్షమువారును రాజాగారి పక్షము నను ఓటుచేసిరి. కాంగ్రెసు పక్షమునందు సానుభూతిగల కొలందరెడ్డి, సుంకర బసవయ్య, మాగంటి నీతయ్య, నూకల వీరరాఘవయ్య, కాజ వెంకట్రామయ్యగారు మొదలగువారు రాజాగారికి ముఖ్యులుగనుండిరి. కాని క్రమముగ రాజాగారికి కాంగ్రెసు పార్టీవారియందును, స్వతంత్రపక్షము వారియందును కూడ అభిమానము లేనటుల స్పష్టపడుచుండెను.

ఏదాదికి పైగా వైమ (వైసి) డెంటు ఖాళీ భరించేయనేరదు. పాడ్ గుమాస్తాకు చాలకాలమునుంచి ఆక్టింగ్ గాని ఖాయ ముగా ఎవరిని నియమించలేదు. నందిగామ, నూజివీడు, బెజ వాడ, తాలూకాబోర్డుల ఎన్నికలు ఎచ్చుచుండెను. బెజవాడ తాలూకాబోర్డులో, తిరువూరు తాలూకాయొక్క అయిదు స్థానములలో కాంగ్రెసు పక్షమున అభ్యర్థులను పెట్టి కాంగ్రె సు నాయకులగు గంపలగూడెం కుమారరాజాగారు పనిచేయు చున్నారు. అందుకు న్యతిరేకముగా విార్ధాపురము రాజాగారు తీవ్రముగా పనిచేయుచున్నారు.

విార్ధాపురము రాజాగారు, జిల్లా పక్ష నాయకులు ను ప్రధాన మంత్రి శేఖరులునగు శ్రీ పానుగల్లు రాజాగారికి బంధువులు స్నేహితులు. ఈమధ్య మంత్రి శేఖరులు నూజివీడు వచ్చినపుడు విార్ధాపురము రాజాగారు గొప్ప ఆత్మీయమిచ్చుట బహువతులొసంగుట, మంత్రిగారు యిట్టిజిల్లాబోర్డు అగ్రత ళులు దొరుకుట ప్రజల యదృష్టమని ఉ ప న్య సించుట మొదలగునవి పత్రికలో పడిన ఆలశములే. అప్పుడు విార్ధాపు రం రాజాగారిని కృష్ణాజిల్లాలో జిల్లా సుపక్షమున మద్రాసు శా సనసభకు ప్రజలస్థానమును నిలువలసినదిగా నిర్దేశించినటుల తెలియుచున్నది. అప్పటి నుంచియు విార్ధాపురము రాజాగారు తాను జమీందార్ల స్థానమునుగాక మామూలు ప్రజల స్థానము నకు నిలవలెనని ప్రచారము ప్రారంభించినారు. జిల్లా పార్టీ స్థాపకులగు లేటు శ్రీత్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి స్మారకనిధికి జిల్లా లో విార్ధాపురమురాజాగారు సొమ్మునమూల చేయుచున్నారు. జమీందార్ల స్థానమునకు శ్రీగొల్లపల్లిరాజాగారిలో మరియొక జమీందారుగారిలో పెట్టెదరని అనుకొనుచున్నారు. ఇట్టి పరి స్థితులలో కాంగ్రెసు పక్షమున కొందరు సభ్యులను, కొందరు సానుభూతిగలవారిని నూజివీడు తాలూకాబోర్డుకు పెట్టిపనిచే యుక్తుము జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ అగ్రతలగు శ్రీఆయ్యదే వరకాశేకర్ రావు పంతులుగారి కేర్పడినది. ముఖ్యముగా నూజి వీడు తాలూకాలో నూజివీడు జమీం దార్లమీద ఆధారపడి డి గ్రామములు చాల గలవు. వారి యుద్వ్యంగులు నయమున భయమున వారి యభ్యర్థకులై పనిచేయుచున్నారు. స్వతంత్రులైన కొందరురైతులు నిలువబ డగా వారికి కాంగ్రెసువారు సహాయముచేయుచున్నారు. గన్న వరము తాలూకాపరిశితులు స్వతంత్రముగ నిలుచువారికి చాల అనుభూతుగనున్నవి. గన్నవరములో నేమి నూజివీడులో నేమి శ్రీ కాశేకర్ రావు పంతులుగారు యీసంగతులనేవిమర్శించిరి. జమీందార్లకు ప్రత్యేకస్థానములుండగా, జిల్లాపక్షమునకు చెం దిన యీరాజాగారు ప్రజలస్థానమునకు వచ్చుటలన ప్రజలకు చాలనష్టముగలుగును జమీందార్లు రైతులకున్యతిరేకమైనకొన్ని హక్కులను కాపాడుకొనుటకై ప్రత్యేకస్థానములను ప్రభుత్వము వారిని శాసనసభలో పొందినారు. కాంగ్రెసుకుచెందిన జమీం దార్లను తొలగియుజూపి, ఒకవేళ రయితులకును జమీందా ర్లకును సంబంధించినవిషయములలో తలపట్టుకొనుండి తక్కిన విషయములలో దేశమునకై పాటుబడియుండవచ్చును. ఈరా జాగారిని దేశసేవకు త్యాగమునుగూర్చి కొలర్లు ప్రశ్నిం కవమానరు.

నూజివీడుసభ నూజివీడుతాలూకాస్వతంత్రులగు రైతులతో డెను, రెండుసంతులు జమీందార్ల మేనేజర్లు ఉద్వ్యంగులు కర ణములు, ఆర్థికులు, నొకర్లు మొదలగువారితోడను నిండినది. కావున వారియిష్టమునచ్చిన అగ్రతలను పెట్టుకొన్నారు. కాశే కర్ రావు పంతులుగారిని అగ్రతలుగా నుండ నేను కోరితిని. కడియాల కోటయ్యచాచరిగా నుండ వేరొక రుపపాదించిరి. మరల నేనే అంగీకరించి బలపరచి యున్నాను. కారణ మేమన పంతులుగారు రైతులకు ఓటర్లు గుటలన, రైతుప్రముఖు లొక రగ్రతలుగా నుండుట శ్రేయస్కరమని నెలవిచ్చియున్నారు. జమీందారి యుద్వ్యంగులు అనినరక కొన్నివ్యాసములు వ్రాసి కొని వచ్చినారు. అగ్రతలను నన్నును కాశేకర్ రావుపంతులు గారిని మాట్లాడవలసినదని కోరినందున మాట్లాడినాము. కాశే కర్ రావు పంతులుగారి యుపన్యాసానంతరము మాట్లాడిన జమీందారి యుద్వ్యంగులందరును, అగ్రతలను పంతులుగా రిని విలకల్లాసించుచు మాట్లాడినారు. నూజివీడులోనే కాం గ్రెసు పక్షమున యింకను బహిరంగసభలను జరుప నిశ్చయించిరి. నూజివీడులోతప్ప జిల్లాలో మరియెచ్చోటను యిట్టి వింత లు జరుగవు. డెల్టాగ్రామములందు జమీందార్ల పలుకుబడి శూ న్యము. అచ్చట వారిప్రచారమును మానిరని విన్నాము. డెల్టా రైతులు మెట్టతాలూకాలయందగి, రైతులకు, జమీందార్ల ఒత్తిడిని బాప తోడ్పడ నిశ్చయించిరి. అన్ని పార్టీలలో జేరిన రైతు ప్రముఖులును నూజివీడు తాలూకాయందు ప్రచారము జేసి, జమీందార్ల ఒత్తిడినుండి రైతులను విముక్తిచేయ నిశ్చయించిరని తెలియుచున్నది. నేడు ప్రజలస్థానమున జమీందారులు తాము ప్రతినిధులమని చెప్పుటలన రైతులు విపరీతమైన అసం తృప్తిపడులైరి.

వల్లభ నేని వేంకటరావుచాచరి.

ఆంధ్ర ఖిద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్

7-8-26 వ తేది ఆదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బెజవాడలో దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాశేకర్ రావు పంతులు గారి గృహములో ఆఖిలభారత చర్యసంఘములోని ఆంధ్ర సభ్యులయొక్క సమావేశము జరుగును.

విషయములు: 1. ఆఖిలభారత చర్యసంఘముతరపున ఆంధ్రరాష్ట్రములో సలహాసంఘము నేర్పరచుట.

2. నూలుచందాదారుల నభివృద్ధిచేయు మార్గముల నాలోచించుట.

3. ఖిద్దరభివృద్ధికొరకు జరుపవలసిన ప్రచారమునగైరా

4. ఇతిరవిషయములు.

మరా: సభకు వచ్చువారికి శ్రీ దేశోద్ధారకుని ఇంటిలో భోజనపు టేర్పాట్లు చేయుదురు.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

నిఖిలభారతాయుర్వేదవిద్యాపీఠ పరీక్షలు, 1926

ఈనెలయందీ దిగువరీతిని అన్ని కేంద్రములలోను ఆయాసమయములలో జరుగును

Table with 3 columns: Exam Name, Date, and Location. Rows include 1st, 2nd, 3rd, 4th, 5th, 6th, 7th, 8th, 9th, 10th, 11th exams.

Table with 3 columns: Exam Name, Date, and Location. Rows include 1st, 2nd, 3rd, 4th, 5th, 6th, 7th, 8th, 9th, 10th exams.

భీషక్ ఆయుర్వేద విశారద పరీక్షలచేత:—ప్రసూతిశిల్పితము లేదు.

బెజవాడ కేంద్రమునకు వచ్చు పరీక్షార్థులు 5 వ తేదికి శ్రీ వేంకేశ్వర ఆయుర్వేదకళాశాలకు వచ్చి హోటా డిక్టేట్లు (పరీక్షాలయప్రవేశకానునతి పత్రములు) తీసికొనవలెను.

నోరీ రామశాస్త్రి

బెజవాడ కేంద్రవ్యవస్థాపక.

కృష్ణాజిల్లాలో బోర్డుల తగాదాలు

(1)

జిల్లా సుపార్టి వారు మంత్రిత్వశాఖను వహించినది మొదలు కృష్ణా జిల్లాబోర్డులోను తాలూకాబోర్డులలోను గల్లంతులు తప్ప శాంతిగాని మహిమలను గాని లేదు. జిల్లా సుపార్టి గారు ఏదో కోపమున జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువరకు నుండి మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులు గారిని వెళ్ళగొట్టి బాహ్యుకే తర నాయకులకు తిక్కాని బాలాజిరావు నాయకుగాని నియమించిరి. కథ ప్రారంభమయ్యెను. బాలాజిరావు నాయకుడుగా జిల్లాలో అనహాయ్యమును అంచెలచెరువుల దీక్ష వహించిన దీరులు. అనహాయ్యుల పాలములకు ప్రభుత్వ మువారేల నీరు నిచ్చెదరని కాసనసభలో ప్రశ్నించిరి. వీరి దుష్పరిపాలనము మోటారులో రీలు మొదలగు విషయములు శ్రావణంలో గొప్ప యంతృత్తిని కలిగించెను గాని మంత్రి రామారాయంగారు ప్రజాభిప్రాయములను లక్ష్యపెట్టు స్వభావము గలవారు కారు. మరియు బాలాజిరావు నాయకుగారికిని మంత్రిగారికిని లావాదేవీలుండెను. బోర్డు మొదలైనందున పట్టు పట్టి బాలాజిరావు నాయకుగారిని వెళ్ళగొట్టునదికి తాము దిగి వచ్చినారు. తరువాత ప్రెసిడెంటు ఎన్నికవచ్చెను. ఎన్నికలో జిల్లా సుపార్టి నాయకుల కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య గారు కమ్మపార్టిని లేవదీసి తన ప్రాబల్యమునకై ప్రయత్నించుచుండెను. జిల్లా సుపార్టికి వ్యతిరేకులుగా వారు అందరును కలసి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరి గారికి పోటీగా నిలచిన మీర్జాపురం రాజాగారికి సహాయము చేసిరి. మీర్జాపురం రాజాగారు జిల్లా సుపార్టికి వ్యతిరేకుడనని నటించెను. స్వతంత్రపక్షమున అప్పటికి అందరిని నమ్మించెను. ఇద్దరికిని ఓట్లు సమానముగా వచ్చెను. లాటరీలో కృష్ణా జిల్లాబోర్డు మీర్జాపురం రాజాగారికి ఆధీనమయ్యెను.

వీరు బోర్డు ప్రెసిడెంటు అయినప్పటినుండియు క్రమక్రమముగా వ్యవహారములు మరింత వివరమునకు వచ్చుచున్నవి. వీరిమట్టును వీరినాశ్రయించుకొని ఒక వెలమబృందము చేరియున్నది. వీరియలోచనలన్నియు వీరితో బాటు మరియొక ఆలోచనలేక చేతులెత్తి వారిని సభ్యులుగా చేర్చి తమపాలనమును చిరస్థాయిగా చేసుకొనుటలో మగ్గుమై యున్నవి. వీరికిగల బలము రెండు విషయములు. ఒకటి ద్రవ్యము ఆర్థిక మొగతులము లతేర చాలమందిని లోబరుచుకొన వచ్చునని వీరిదౌర్భేషము. రెండవది వీరికి మంత్రి రామారాయంగారికి గలస్నేహ బాంధవ్యములు. ప్రభుత్వములో వీరు స్వతంత్ర పక్షముని చెప్పి అభ్యుత్థులుగా వచ్చినప్పటికిని క్రమక్రమముగా వీరు రామారాయంగారిపక్షములో పూర్తిగా కలసి పోయినారు. ఈ మధ్య రామారాయంగారు నూజివీడు వచ్చి పోయినతదాది కృష్ణాజిల్లాలోమీర్జాపురంరాజాగారి నాయకత్వముక్రింద ఒకవెలమజిల్లా సుపార్టి ప్రభుత్వముగా బయలుదేరినది. మీర్జాపురం రాజాగారు తాగిరాయశ్రేణిగారి (జిల్లా సుపార్టి వారి) నిధికి ఇరవై వేలరూప్యములవరకు పోగుజేసి పంపినారు. అనిధికి చందా ఇచ్చుగ్రామములవారి కోడ్డువైరా నసతులు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. అదివరకు కాంగ్రెసు పక్షముగాను తటస్థులుగాను ఉన్నచాలమంది వెలమవారు రామారాయంగారి పార్టీకి మద్దతు చేయుచున్నారు.

మీర్జాపురం రాజాగారికి కొన్ని మంచి అవకాశములు కలిగినవి. బెజవాడతాలూకాబోర్డు మూడుబోర్డులుగాను ఏలూరు తాలూకాబోర్డు రెండుబోర్డులుగాను విభజించబడినవి. ఈ విధుబోర్డులలోను సభ్యులందరను తనయిష్టము వచ్చినవారిని మంత్రిగారిచేత నామినేషన్ చేయించుకొన్నారు. కొన్ని యితర బోర్డులలో వచ్చిన ఎన్నికలలో కూడ బోక్సయ్య కలహితేను కొనియు అబోర్డుల నామినేషన్లలో తనవారిని ఎక్కించి యు మొత్తమునాద తనపార్టీనే అన్ని తాలూకాబోర్డులలోను బలపర్చుకొన్నారు. జిల్లాబోర్డులో కూడ గొప్ప మెజార్టీ మీర్జాపురం రాజాగారికే ఏర్పడినది. వీరిపక్షతులలో గమనించవలసినవి రెండు. ఒకటి జిల్లాలోని ఓటర్లలో కమ్మవారు అధిక సంఖ్యా కులుగా నుండుటవలన తనకు వ్యతిరేకముగా ఒక కమ్మపార్టీ ఏర్పడునెహెయను భయము. వీరు అభ్యుత్థులపదవి వహించునదికి ఇరవై ఇద్దరు ఘనవారు కమ్మవారు జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగా నుండిరి. నేటికి ఘనవారు అయిదారుగురుకంటె లేరు. జిల్లా సుపార్టిలో చేరిన కమ్మవారికి మాత్రమే వీరు ప్రభుత్వములో వ్యతిరేకులయినప్పటికిని తరువాత కమ్మవారు ఏపార్టీకి చెందినను నమ్మకములే వీరికి ప్రధానరాజనీతిగా పెట్టుకొన్నట్లు ప్రవర్తన

మున కనబడుచున్నది. నామినేషన్లలో బెజవాడ తాలూకా బోర్డుకు కాంగ్రెసులోనివారగు చలపాని శ్రీరాములు చాదరి గారిని చేసెదమని చెప్పి చేయకుండా ఆపినారు.

రెండవది వీలయినంతవరకు స్వతంత్రాభిప్రాయములు గలవారలనెల్ల తీసికేసి వెలమవారిని వారి నాశ్రయించుకొని యున్నవారిని మొదలుగా చేయుట. కావునాభిప్రాయని కొంతవరకు బడెటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారు వీరిని ప్రతిఘటించుచుండిరి. కాని ఈమధ్య మంత్రిగారు ఏలూరు వచ్చి వెంకట్రామయ్య నాయకుడు గారి యింట బస చేసినతరువాతను ఆదివరకే జిల్లా సుపార్టికి చెందియున్న వెంకట్రామయ్య నాయకుగారి జిల్లాబోర్డులోని ప్రతిఘటనము ఆగిపోయినది. జిల్లా సుపార్టికి నాయకులగు కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు బెజవాడతాలూకా బోర్డులోను జిల్లాబోర్డులోను నిరుత్సాహముచే రాజీనామా నిచ్చిరి. బోర్డులలో చాలవరకు నామినేషనుల మూలమున నింపబడుటచే స్వరాజ్యపార్టీ ప్రముఖులకు స్వభావముగ తావు లేకుండెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో మీర్జాపురంరాజాగారు కృష్ణాజిల్లాబోర్డులో అడ్డులేక నిరంకుశముగా ప్రవర్తించుచున్నారు. మీర్జాపురం రాజాగారివారూ జిల్లా సుపార్టి ప్రధానమంత్రి రామారాయంగారి రాజ్యము కృష్ణాజిల్లాబోర్డులో ఆప్రతిపాతముగా పాగుచున్నది. కృష్ణాజిల్లాలో ఆరు తాలూకాబోర్డులు గలవు. నందిగామతాలూకాబోర్డు అన్యక్షు లగు సుమ్యదప్ర వెంకటరంగారావుగారు వెలమవారు. మీర్జాపురం రాజాగారికి బంధువులు, ఆశ్రీతులు. వీరి బావమరదియగు కలకాండ శేషయ్యగారికి మీర్జాపురం రాజాగారు బోర్డుయొక్క కోడ్డకంట్రాక్టు నిచ్చినారు. నూజివీడుబోర్డు అన్యక్షులగు అశ్వారావుపేట బాబుగారు వెలమవారు. మీర్జాపురంరాజాగారికి బంధువులు, అతిముఖ్యులు. బెజవాడ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు సి. కొళందరెడ్డిగారు కొంతవరకు స్వతంత్రులే గాని మొదల మెజారిటీ రాజాగారిది. కొళందరెడ్డిగారి ప్రహేళిల్లు ఏమియు బోర్డులో పాగులలేదు. రాజాగారిని సంతోష పెట్టుటకు రెడ్డిగారు మంత్రిగారికి రెండవదాఖా బెజవాడ దయచేసినపుడు బెజవాడబోర్డు తరపున అడ్రెసును టీపార్టిని ఈమధ్యనే ఇచ్చినారు. మొదటిదాఖా మంత్రిగారు బెజవాడవచ్చినపుడు అడ్రెసు ఇచ్చుటకు రెడ్డిగారు మొదట ఒప్పుకొని తరువాత యిష్టములేక కొట్టివేసినందున రెడ్డిగారు తనయిష్టా దిన్నరువార్టిని ఏర్పాటుచేసినను దానికి మంత్రిగారు రాకపోయిరి. రెడ్డిగారికి కోపమువచ్చెను. అందునాద మరునాడు ఉదయమున మీర్జాపురం రాజాగారు మంత్రిగారిని రెడ్డిగారి యింటికి తీసుకొనివెళ్లి తేయాననీర్లు పుచ్చుకొను నట్లు చేసిరి. ఈవిధముగా రెడ్డిగారిని మీర్జాపురం రాజాగారిని కొంత స్నేహము కొంత తగాదా ఉంటూఉండి ఈమధ్య కేవలము తగాదాగానే పరిణమించినది. మీర్జాపురంరాజాగారు రెడ్డిగారిమీద వ్యాజ్యం దాఖలుచేయించి రెడ్డిగారు ప్రస్తుతము బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలకు నామినేషన్లు పుచ్చుకోకుండాను ఎన్నికలు జరుపకుండాను ఇంజంక్షన్ పొందినారు. రెడ్డిగారి చేతిలోనుంచి బెజవాడ తాలూకాబోర్డు పోవుటకు సిద్ధపర్చినారు. ఇక గుడివాడ తాలూకా బోర్డు విషయములో అబోర్డు ప్రెసిడెంటుగు హరినీడుగారు మీర్జాపురం రాజాగారికి వ్యతిరేకముగా నున్నందునను మొదలగు హరినీడుగారిని తగాదాలు కలిగినందునను మంత్రిగారు హరినీడుగారిని తీసికేసి బోర్డుయావత్తును విచ్చిన్నముచేసియున్నారు. క్రొత్తఎన్నికలలో ఆరుగురు స్వరాజ్యపార్టీ వారును ఒకరు లింగం నాగభూషణంగారి పార్టీవారును ఆరుగురు అడుగుమల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారి పార్టీ వారును సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడినారు. ఎవరికిని మెజార్టీ లేదు. నాలుగు నామినేషన్ల స్థానముల కొరకును అడుగుమల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారును లింగం నాగభూషణంగారును మంత్రిగారివద్దకు మద్రాసు వెళ్లి ఆశ్రయించుచున్నారు.

ఎవరు మీర్జాపురం రాజాగారికి జిల్లాబోర్డులోను, రాబోవు కాసనసభ ఎన్నికలోను సహాయముచేసెదమని వాగ్దత్తముచేయుదురో వారికి నాలుగుస్థానములను నామినేషన్లచేయుదుమని మంత్రిగారు చెప్పుచున్నారు. ఆశీతిలో అబోర్డు ఉన్నది. కైకలూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగు కాజ వెంకట్రామయ్యచాదరిగారికి ఈమధ్య కలిగిన ఆర్థిక చిక్కులలో మీర్జాపురంరాజాగారు ఎక్కువ సహాయముచేసినప్పటినుండియు ఆయన రాజాగారికి కేవలం కృతజ్ఞుడై వారి స్వంతమనిషి అయి పోయినాడు. గుడివాడనుండి కైకలూరుకు పోవుటకు మీర్జాపురం రాజాగారివలన లై సెన్సుఇవ్వబడిన ఒకమోటారుకారును కైకలూరు ప్రెసిడెంటుగారికారు అని అందరును పిలుచుచున్నా

రు. బందరు తాలూకాబోర్డు యెన్నికలు చాలకాలము దాదాపులో పడి ఇంజంక్షన్లలో ఆగిపోయినవి. మీర్జాపురంరాజాగారు ఏర్పాటుచేసిన బెంపరే ప్రెసిడెంటుచేతిలో అబోర్డు ఉన్నది. ఈమధ్య ఎన్నికలకు కోర్టువారు ఉత్తరువుచేసెరట. ఇంకను ఎన్నికలు నామినేషన్లు పూర్తికాలేదు. ఈవిధముగా కృష్ణాజిల్లాలోని ఒకబోర్డున్న స్వతంత్రముగా నుండక మీర్జాపురంరాజాగారి యాశ్రయములో నున్నది. ఈ పరిస్థితులలో ఈమధ్య రామారాయంగారు నూజివీడు దయచేసి స్థానసభకు కృష్ణాజిల్లాకు గు రెండుస్థానములలో ఒకస్థానమునకు జిల్లా సుపార్టిమున మీర్జాపురం రాజాగారిని నిలువబెట్టి వెళ్లి నారు. ఇప్పుడు మీర్జాపురంరాజాగారు కాసనసభకు సభ్యత్వమునుపొందుటకు అనేకవిధముల ప్రయత్నముచేయుచున్నారు. ముఖ్యముగా కాంగ్రెసుపక్షమువారికిని మీర్జాపురం రాజాగారికిని జిల్లాలో ప్రతిపాతము గొప్పసంఘర్షణ మేర్పడినది. ఈ నూతనపరిస్థితులగుర్చియు రాజాగారి బోర్డుపాలనమును గూర్చియు రాబోవువ్యాసములో వ్రాసెదను.

(కృష్ణాజిల్లానివాసి)

నూలు పోటీపరీక్ష

అయ్యా! భీమవరం తాలూకాబోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో నూలుపరీక్షను జరుపబడుచున్నది. ఉపాధ్యాయులకు అందు కలిగిన ప్రవీణతను పరీక్షించుటకుగాను 7-3-26 తేది ఉదయం 7 గంటలకు లంకలకోడేరు బోర్డు పాఠశాలలో పరీక్ష ఏర్పరచబడినది. కాన సదరుపరీక్షమును ఉత్సాహపర్చుటకుగాను తమరు దయచేయ బ్రాభీతులు.

వ.రా. లోగడ, యి.3, 6-3-26 తేదీని జరుగునని ప్రకటించబడినది. ఆది మార్చి 7-3-26 ఆది ప్రకటించుటకు కోరడ మైనది.

పెల్ల బాపిరాజు,

అధ్యక్షులు.

గుడూరు తాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ

సంఘము, వాకాడు

ఈ మహాసభ 1926 సం॥ మార్చి నెల 13 తేది శనివారము వాకాడుబోర్డు పాఠశాలావరణమునందా నూతనముగా నిర్మింపబడిన సభామంటపమున జరుగును.

బుచ్చిరెడ్డిపాతెం వాస్తవ్యులను, ఆంధ్రభాషాభిమానులును అగు మల్లారామశ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి టి. ఏ అండు ఎమ్. ఎల్. సి. గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఉపవిలేఖకులకు సూచన

నాట్యకళాభిమాని, ఆ. రా. ఆ. వై. నా. శే. వ. శ్రీయోధిరాజు, ఆ. స. యన్. పా—ప్రకటింపజాలము ఆం॥ ప॥ సం.

రాజమండ్రి ప్రిన్సిపల్

డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No 57 of 1926

వాదులు:—1 సాలస వెంకన్న 2 గిరికపాటి కామేశ్వరరావు రాజమండ్రి 6 వ వార్డు.

ప్రతివాదులు:—మ్యునిసిపల్ కవున్సిలు రాజమండ్రి.

O. S. No 58 of 1926

వాదులు:—1 దేవరపల్లి వెంకటనరసింహం, 2 షేకు హైదరు సాహెబు రాజమండ్రి 7 వ వార్డు.

ప్రతివాదులు:—మ్యునిసిపల్ కవున్సిలు రాజమండ్రి

యా దావాలో వాదులు సదరు వార్డులలోని rate-payers అందరితరపున representative capacity లో మునిసిపల్ కవున్సిలువారు 6, 7 వార్డులలో పబ్లిక్ తూములు మూసివేయుటకు 9-2-26 తేదీని ప్యాసుచేయించిన తీర్మానము చెల్లకూడదని declaration వగయిరాల నిమిత్తము దావాలు దాఖలుచేసినారు. కనుక సదరు వార్డులలో యెవరయినను వాదులు representative capacity లో దావాచేయుటకు ఆర్డరు వున్నయెడల సదరు డి 13-3-26 తేదీని మనవిచేసుకోవలయునని యిందుమూలముగా తెలియచేయడమైనది.

రాజమండ్రి } దేవత శ్రీరామమూర్తి
2-3-26 } వాదులపక్షిడరు

గుంటూరుజిల్లా వోటర్ల మహాసభ - బాపట్ల

మాడవలకటన

మార్చి నెల 14 వ తేదీ ఆదివారము 7 గంటలనుండి జరుగును. ఎల్లెక్కటూరింగకుమిటివారు నిన్న జరిగిన బెజవాడసభలో గుంటూరుజిల్లాతరపున అభ్యర్థులను నిర్ణయించుటకు వీలు కలుగలేదని నిశ్చయించుకొని వ్యక్తపరిచిరి. జిల్లావోటర్ల మహాసభలో వీలున్నయెడల వ్యక్తపరచవచ్చును. భారతకానసభకును అభ్యర్థులను నిర్ణయింపలేదు. ఆవిషయముగూడ ఆలోచనకు లేబడును. సుప్రసిద్ధులైన ఎన్. సత్యయ్యారెడ్డి, ఉమర్ అలీషాహిద్, గా. హరిసర్వోత్తమరావు, శశిభూషణరెడ్డి, గద్దె రంగయ్యనాయుడు మున్నగువారు ఉపన్యసించుటకు జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాల నుండియు విరివిగ వోటర్లు విచ్చేయ గోరుచున్నాను. ఈ సభను బోగొట్టుకొనకుడని హెచ్చరించుచున్నాను. అభిమానులును సుప్రసిద్ధులైన వాగ్మయిమును గ్రోల నిచ్చు గలవారును దయచేయ గోరుచున్నాను. ముఖ్యముగ బాపట్ల తాలూకాయందలి సోపర లీ సభావిజయమునకు దోడ్పడగోరుచున్నాను.

కోన వేంకటరాయశర్మ.

తిరువణ్ణామలై

ఈ నగరమందు గడచిన కాలమునకు సం|| మాసమాసము ౧౦ వ తారీఖున, యాత్రేత్రములో మిగుల ధర్మశిలుడైన శ్రీయుత, పా. సు. మునుస్వామిశాస్త్రిగారిచే స్థాపింపబడి జరుగుచుండు శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి ధర్మ ఆంధ్రపాఠశాలయొక్క సప్తమ వార్షికోత్సవము ఫిబ్రవరి 28 తేదీన మద్రాసు, మాడవల ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు శ్రీయుత, టి. భగవంతుల సప్త, బి. ఏ. వి. యల్. గారి ఆధ్వర్యమున బాగుగా జరిగినది. సాయంకాలము 4 గంటలకు అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసముతో ప్రారంభించబడి, బాలరు, బాలికలయొక్క సంభాషణలు, పాటలు, పద్యములు, జ్యోతిషములు, గొప్పి కోలాటములును, రాట్నములూ నూలుతీయుట మొదలగునవియును, మద్రాసు బ్రహ్మశ్రీ విద్యాకా, రామానుజాచార్యులచే, "విద్య" అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యాసము జరిగినది. బాలబాలికలకు బహుమతుల నొసగిన పిదప పాఠశాల బాలరవలన దుక్కిలే కల్యాణము నాటకరూపమున ప్రదర్శింపబడినది. పిమ్మట ఆధ్వర్యమున అంత్యోపన్యాసముతో 8-15 గంటలకు సభ కలియబడినది.

(ఒకవిలేఖరి)

నమ్మకమైన వెన్న కాచిన నెయ్యి

చౌకధర

మానేతిలో యే విధమైన కల్తీలేదని నొక్కి చెప్పగలము. స్వల్పలాభమునకు విక్రయించుచున్నాము. ఎంకమారు తీసుకొనిన వారు మరల నెన్నడును వేరొకతావుకు వెళ్లరు. ఒకసారి పరీక్షించు.

వరదా రాధాకృష్ణయ్య

(2676) సం. 1/29 ఆదియప్పనాయుని వీధి, మద్రాసు

అజీర్ణము, అందుచే గలుగు

నరముల బలహీనత మొదలగు వాటికి ఆమోఘమైన నివారిణి

ఆయుర్వేద ఔషధమునందు గుణముగలదను విషయము, నాస్యవిషయమునందే పరీక్షించబడి, కలిగిన జనుప్రవృత్తమైన ఫలితమునుండి, నాకు నమ్మిక కలిగినది. కొన్ని కారణములచే నేను ఆజీర్ణము, అందుచే గలిగిన నరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. ప్రస్తుతము మద్రాసు, శేక్స్ పిట్ లో, అల్బర్ట్ లాడ్జియందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారివద్ద విడితప్ప ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునందే (అనలేక 28 దినములలోనే) వారు నాకు కలిగించిన గుణము ఆమోఘముగానున్నది.

అస్సారన్ గృహము } ఎన్. కె. కృష్ణయ్యచేయబడిన ఒక టిక్కెట్ నేజరు, ఆర్డర సాయనశాల, రాయపేట, మద్రాసు } కుమారరాజు } ఆఫ్ వెంకటగిరి. 26-2-28

పైన్ యింకు

ఫౌన్ టెక్ పేనాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాయగల్గుటకు పైన్ యింకును నాడుదు. ప్రతివోటను దొరకును. వివరముల కిట్లు వ్రాయుడు. 2478

పైన్ యింకు వర్క్సు, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

గాంధీ జ్యోతిష్కులు 2598

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయుకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన శి ప్రశ్నలకు రూ. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సం|| ఫలము మాసవారిగ వ్రాయు 2-0-0 ఆంధ్రపత్రిక: ఈ జ్యోతిష్కుల పాండిత్యమును మనఃపూర్వకముగ వినుతింపుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

నిడదవోలు 2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సాలీనా చందా రు. 2 లు మాత్రమే. సాలినకు రమారమి 1200 పేజీలు. డెమ్మి 1/16 సైజున 2 నెలల కొకటుక్కు ప్రచురించి తపాలాఖర్చులు మేమే భరించి పంపుచును. ప్రజా సామ్యముగ మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, నైతిక భావప్రచారము పెంపొందించు నుద్దేశ్యము.

ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి బి. ఎ.

శనివారపు సుబ్బారావు

సంపాదకులు.

శ్రీ జీవయాత్ర

కవితలక శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకాంబా ప్రణీతము ఉత్తమ శత్రువును బోధించు పద్యకావ్యము. గీతాశాస్త్ర సీతారామాంజనేయగ్రంథముల గల సారము పెక్కు విశేషములతో నిండియుండును.

నెల రూ. 2-8-0. పాస్తేజి ప్రత్యేకము.

నలయువారు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

పం. జగన్నాథరావు, 2/11 అలంగ త్రవ్వక వీధి, 2662 ట్రి ప్లి కే ను, మద్రాసు.

శ్రీశృంగారకాదంబరి

2599 (పద్యకావ్యము 3500 పద్యములు)

సంస్కృత కాదంబరికి పరియైన యాంధ్రీకరణము.

పూర్వోత్తర భాగ సహితము.

బళ్లారి మునిసిపల్ ప్రెస్సులు ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ - చిత్రపల్లి నరసింహశాస్త్రిల వారిచే రచింపబడి అద్భుత కథాసంవిధాన వర్ణనాసమేతియు శృంగారసభరితమునై యున్నది. నెల పూర్తి కాలికొలెండు రూ. 3-0-0 పగము క్యాటికొక... రూ. 2-8-0

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అందు. నన్స్,

292, ఎస్. నేమ మదరాసు, లేక

ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసు 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

అప్రకథస్తము

శ్రీ ముక్త్యలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా శ్రీ పుటములు వేయబడినది. దయచిటిన్ అనే బహు మూర్తిని బోగొట్టిఅందుండు తీపిపదార్థమును మాయముచేయును. దగ్గును, క్షయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులను గురుర్చును. మిస్మిన్ ప్రభుత్వాధికమున కంటే హెచ్చుగుణమిచ్చును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంపబడును.

లిమిటెడ్ వ నెల రు. 1 కి రూ. 5-0-0 లు.

నేజరు, ఆర్డర సాయనశాల, ముక్త్యల.) కృష్ణాజిల్లా)

చిన్న పురి బజారుఫరలు

1926-వ సం|| మార్చి 4-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు

చిన్నపూరు రూ 1-8 రు 85 0 0 మందులు 49 0 0 నరకు:

చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0

3. నూనెపప్పులు

చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0

4. చిల్లరపప్పులు.

చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0

ఇనుము.

చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0

5. చామాములు

చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0

7. రూదీ

చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0

8. నూలు

చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0
చిన్నపూరు	రూ 1-8	రు 85 0 0	మందులు 49 0 0

అమృత తాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృత తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

నాలుగుభాషల నిఘంటువు

ఇందు సుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగునాట అకాంధిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తానీ, ఇంగ్లీషు, అరబ్బీ వంతు పదములు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినది వెంటనే గ్రహించుకొనును. ఇదివరలో ఇట్టి గ్రంథము వెలువడి యుండలేదు. ఇది చదివినచో గురుసహాయము ముగ్ధులచేత పైభాషలు మాటలాడు శక్తి కలుగును ఇది మూలమున్నది, విద్యార్థులకు, లాయర్లకు, గురుకులకు, వర్తకులకు, ప్రభుత్వాలకు, పండితులకు, పాపియులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలవని నిరూపించుముగ జెప్పవచ్చును.

వైద్యసహవాసఫలితము

(వైద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది తెలంగాణలో జరిగినకథ. ఒక లబ్ధివత్సరం తొట్టమున నమిరే త్రయంగుడై తెట్టుటయు నాతని కుమారుడు వేళ్ళలోలుండై తద్విత్రయంతయు వేళ్ళకర్పించి తులకు దానిచే వెడలగొట్టబడి యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్క వ్రాయబడినది. లబ్ధివత్సరము, వేళ్ళమాత్సరము జరుపుచో నవ్వు పుట్టకమానదు. ఇందలి నీతిశృంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదువ మొదలిడుచో పూర్తియగునవతకు వినుప బుద్ధివోడదు.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

1827

మైసూరు వాళ్ళిపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో వొకటియగు

లోకావయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

1. మ. సి. సుందరరావు బెంగాలీ స్ట్రీట్, స్టర్లబజార్ అంబాలా కంటోన్మెంట్ నుండి వ్రాసినది. లోకావయహర కస్తూరిమాత్రలు మాకందరికి చాలాగుణమిచ్చియున్నది యిందుచేసి ఇంకనూ 12 సీసాలను బంపించ ప్రార్థన.

2. మ. రజనీకాంతశర్మబరున, ఆయుర్వేదవైద్య-మూగోడ్డు జోర్హట్ పి. బి. అస్సామ్ నుండి వ్రాసినది. తినుబద్ధినుండి రప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు చాలాబాగా పనిచేసినవి గావున ఇంకను 6 సీసాలను పంపుదు.

3. మ. పి. వి. కున్నహమేద్ కొచ్చి వీరు వ్రాసియుండునది- తనరి లోకావయహర కస్తూరిమాత్రలను బహుకాలముగా వాడియు, అనేకులకు ఇచ్చివున్నాను. అందరికిని వుత్తమమైనదాము నిచ్చియున్నవిపునః 25 సీసాలను బంపకోరుతున్నాను.

4. ఎ. శేషయ్య గుమాస్తా సబ్రిజిల్లా ఫీసు, అల్లూరు P. O. నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు వీరు ఇటుల వ్రాసియున్నారు. తమ కస్తూరిమాత్రలు పెద్దలకు, పిల్లలకు మంచిగుణమిచ్చుచున్నవి ఇంకనూ 25 సీసాలను బంపుదు.

250 నుండి 300 మాత్రలగుల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్టేజీవేరే పోస్టేజీతో 6 సీసాలను 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0. 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలు చొప్పున అన్ని దుకాణములనునూ దొరకును.

0.594

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

S. U. Narayanachary & Co,
Choukhamba-Benares

2650

S. U. N. & CO.
BENARES CITY

మాదగర్ అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, గుర్రాక్షు, బిడ్డలు ఆడవని నామానులు మొదలగునవి కొరిసవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యును 1 కి రు 7 నుంచి 10 వరకు రుదాక్ష 108 వుండేసరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 32 పూసలువున్న కంటి 1-కి అణాలు 8 నుంచి రు 10 లు గౌరీశంకరపూస 1-కి రు 10 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 మాఖముల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 80 లు పొత్తి పంతులు 7, 8 మార 1-కి రు 7 నుంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మార 10 12, 1-కి రు 14 నుంచి 25 లు తెలుగుకూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 12, 16, 18 మార నుంచినకం, రు 35 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మార బనారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు ఆడవని ఇత్తడి సామానులు 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-8-0 మర్రాకం 2-కి అన్నిటికి మెరలి రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారీ కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పట్టము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మాడుకూలు లో తప్పక నుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము 1 నల్లెము జొన్న 3-0-0 కందుకు ప్యాకింగువై రా ఖర్చుతో 6-0-0. 2482

గంధర్వ ఛార్మనీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనుల పండితి, సేహము, సిక్కిక, నిస్సమన తుక్ల నవ్వు, అతిమూత్రము ముగి వాటిని హరించి బలమును, వీర్య వృద్ధిని, సంసార సౌఖ్యమును, సంతానప్రాప్తిని గడిగించును, 2 డబ్బీలు చాలును. 3851 (2)

20 తు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0.

పి. జి. పి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెరిడేపి. (నెల్లూరు)

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచించబడినది.

ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్టు చేసినది:—

"గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంగ్లదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) వంటి యడవోరుకూడుని పేరకు శాధనమర్మముగా నిచ్చినాడు. అతని జాతకచక్రముగూడ నున్నది. ఒకయోద్యోగిదురాగతములచే పీఠూరి యెట్లు తేగిననో, బ్రాధులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన విత్రేకులచేతను, ప్రతస్త దేశభక్తిచేతను, గిమ్మ పాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజ లాతని కెట్లునుర క్తులైకో; ఇంకో పహజడీలకంసాగారముల నాత డెట్లుసంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయవేయగలిగిరో; యాతనిపీఠూరికై యాతనిప్రాణము లెట్లుపుచ్చుకొనిరో యంతయు మనకు చూపబడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టుకొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొకయు ద్యోగిచే ఆనవాలు పట్టించబడినవాడు తన ప్రియసేనానాయకునికొకై మనఃపూర్వముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరయొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారైన ఒకై తపస్సుచేయుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడనియు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (తనివారము 7 వ సంచిక బరు 1925).

పుస్తకమువెల అర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. పి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిచి: నామాను వ్రాయవలెను.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారి,

2605 ఇన్నీసుపేట, రాజనుపేంద్రవరము.

ప్రాచీనవైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము
బసవరాజీయమువంటి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజుపణి. తము. మలభక్తేలిని మంచియోగములు కలవు. సగము ధరకు. అమ్ముచున్నాము. వెల 9-8-0.

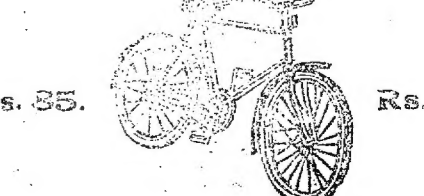
కూటముద్గరము
మాధుసూదన రచితమైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగు. టికతో వెల 9-4-0.

చారుచర్య
భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగుసంగ్రహము. తిక్కన కామనాటిది. ఆరోగ్యవిధులకు చెలువును. వెల 9-4-0.

మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల,
1204 కృష్ణాజిల్లా.

Our Special Cycles.

"Maxton on Humber"

Sole Agents for Madras Presidency.
MANILAL NEMCHAND & Co.
7. B. Broadway G. T. MADRAS.